

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM **pro základní vzdělávání**

ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY HABRY
V ZAHRADÁCH 18, 582 81 HABRY

Obsah:

Identifikační údaje

- název ŠVP
- předkladatel
- zřizovatel
- platnost dokumentu

Charakteristika školy

- historie školy
- velikost školy
- vybavení školy
- profilace a vzdělávací nabídka žákům
- charakteristika pedagogického sboru
- charakteristika žáků
- dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce
- spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Charakteristika školního vzdělávacího programu

- zaměření školy
- výchovně vzdělávací strategie
- průřezová témata
- vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- vzdělávání žáků mimořádně nadaných
- profil absolventa školy

Učební plán

Učební osnovy

- charakteristika vyučovacího předmětu
- vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hodnocení žáků a autoevaluace školy

- pravidla pro hodnocení vzdělávání žáků
- evaluace školy

**Název ŠVP: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
základního vzdělávání**

Předkladatel:

Základní škola: **Základní škola a Mateřská škola Habry**
Adresa školy: **V Zahradách 18, 582 81 Habry**
IČO: **70990964**
Jméno ředitele: **Mgr. Eva Doležalová**
Kontakty: **tel. č.: 569 441 230, 569 441 238**
e-mail: zs.habry@o2active.cz
www: www.zs.habry.indos.cz

Zřizovatel školy:

Název: **Město Habry**
Adresa: **Žižkovo náměstí 66, 582 81 Habry**
Kontakty: **tel. č.: 569 441 217, 569 441 229**
e-mail: habry@tiscali.cz
www: www.habry.cz

Platnost dokumentu:

Datum: **1.zář 2016**
Podpis ředitele:
Razítko školy:

Charakteristika školy

Historie školy

V celé dlouhodobé historii školy bylo vždy cílem zajistit kvalitní výchovně vzdělávací proces nejen pro haberské žáky, ale i pro žáky z rozsáhlého spádového obvodu.

Od 1. ledna 2003 je Základní škola Habry příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Sdružuje základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. V současné době školu navštěvují žáci ze 14 spádových obcí. Zřizovatelem je Město Habry. Od 1.8.2006 nese škola nový název - Základní škola a Mateřská škola Habry.

Velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Habry je plně organizovanou školou s devíti postupnými ročníky rozčleněnými na 1.stupeň (1. - 5. ročník, 122 žáků) a 2.stupeň (6. - 9. ročník, 91 žáků), tj. celkem 213 žáků k 30.6.2007. Má dvě školní budovy. Ve starší budově jsou umístěny mladší třídy 1. stupně, 3 oddělení školní družiny (kapacita ŠD je 78 žáků) a žákovská knihovna. U budovy je malý travnatý pozemek s prolézací a hrací sestavou. V hlavní budově jsou umístěny zbývající třídy 1. stupně, všechny třídy 2. stupně, odborné pracovny a učitelská knihovna. Součástí budovy je nově vybudovaná kotelna školy. Před hlavní budovou je upravený pozemek se záhony s okrasnými keřky, vzrostlými stromy a v letních měsících je doplněn o lavičky. Za hlavní budovou je vybudované menší školní hřiště.

Školní jídelna je také samostatná budova, která zajišťuje stravování pro žáky základní školy, mateřské školy a pro cizí strážníky (hostinská činnost).

Vybavení školy

Škola má k dispozici počítačovou učebnu postupně doplňovanou o nové počítače a výukové programy. Součástí učebny je také dataprojektor.

V budově 1. stupně jsou umístěny 2 počítače ve třídě a 2 počítače ve školní družině. Škola má také odbornou učebnu fyziky a chemie, přírodopisu, chemickou laboratoř, cvičnou kuchyňku, školní dílnu a malou posilovnu. V učebně přírodopisu je umístěna nová televize s DVD a VHS přehrávačem. V rámci projektu Slunce do škol má škola nainstalovány dva solární kolektory s fototermickým a fotovoltaickým systémem. V budoucnu by mělo dojít k připojení systému k internetové síti školy.

Vyučující mají k dispozici kabinety, sborovny. Mají volný přístup na internet (počítač s tiskárnou je umístěn ve sborovně 2. stupně), používají dvě kopírky, učitelskou knihovnu. Další počítač s tiskárnou je umístěn v ředitelně a kanceláři školy. V budoucnu chceme prostorově rozšířit počítačovou učebnu, vybudovat novou knihovnu s čítárnou, jazykovou učebnu, zajistit každému učiteli školní počítač a postupně vyměňovat nevyhovující žákovský nábytek a doplňovat vybavení školy novými moderními pomůckami. Modernizace školy musí probíhat postupně, po etapách, dle finančních možností zřizovatele a s využitím pomoci sponzorů.

Profilace a vzdělávací nabídka žákům

- výuka jazyků

cizí jazyk je vyučován povinně od 3. ročníku, žáci mají možnost zvolit anglický nebo německý jazyk, od 7. ročníku bude povinně vyučován druhý cizí jazyk

- využití počítačů

v předmětu Informatika (povinně bude vyučován od 4. ročníku) a především v běžné výuce v rámci jednotlivých předmětů, žáci mají ve volných hodinách a přestávkách přístup k počítačům, prostřednictvím internetu si mohou připravovat zadané referáty a jiné práce, mohou také navštěvovat kroužky počítačů

- sportovní aktivity

výuka probíhá v pronajaté tělocvičně TJ Sokol Habry, škola využívá také přilehlé travnaté a škvárové fotbalové hřiště, v malé posilovně školy a na školním hřišti, o přestávkách mají možnost žáci hrát stolní tenis ve vestibulu školy a na chodbách košíkovou,

žáci školy se pravidelně zúčastňují sportovních soutěží, mají možnost zúčastnit se plaveckého výcviku, lyžařské výcviku a školy v přírodě

- volný čas

v době přestávek mohou žáci využívat všech prostor školy, relaxačních koutků, mají možnost nákupu školního mléka, mléčných výrobků, žákům je nabízena široká nabídka volnočasových aktivit – sportovní kroužek, cvičení při hudbě, logopedická prevence, ruční práce, paličkování, jazykový , počítačový, výtvarný kroužek a další

- kulturní program

žáci pravidelně navštěvují divadelní představení v Havlíčkově Brodě v kulturním domě Ostrov, v místní sokolovně, žáci 1. ročníku se zúčastňují divadelních vystoupení v mateřské škole, škola zajišťuje pro žáky vzdělávací pořady

Další aktivity školy:

- „Zdravé zuby“ - 1. stupeň
- „Čas proměn“ - ve spolupráci s Procter & Gamble
- vydávání školního časopisu
- žákovská knihovna, KMČ a Knižní klub
- zájezdy žáků do zahraničí
- veřejná vystoupení žáků
- tematické výstavy žákovských prací
- fotografování žáků
- pitný režim - čaj - pro žáky 1. stupně
- účast žáků v soutěžích a olympiádách
- dopravní výchova žáků 4. ročníku
- cvičení v přírodě, výlety, exkurze

- úřad práce- volba povolání žáků 8. a 9. ročníku
- „První pomoc - záchrana života“ - zdravotní kurz žáků 8. ročníku
- testy CERMAT - hodnocení výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníku
- program primární prevence pro žáky - PPP Havlíčkův Brod
- besedy s příslušníky Policie ČR
- žákovská samospráva

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří 16 učitelů, 1 asistent pedagoga a 3 vychovatelky školní dužiny (organizační struktura – ředitelka školy, zástupkyně ředitelky školy, výchovná poradkyně, preventistka sociálně patologických jevů). Ve sboru, v němž se spojují mladí i zkušení pedagogové, naprosto převládají ženy (pouze jeden muž). Kromě dvou učitelů všichni pedagogičtí pracovníci splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Pedagogický sbor má dobrou schopnost pracovat v týmu, což se velmi dobře projevilo v rámci tvorby ŠVP. Výborná je spolupráce učitelů 1. a 2. stupně.

Důležitou oblastí práce pedagogického sboru je DVPP, v současné době zaměřené na zkvalitnění práce v oblasti informační technologie, ve výuce jazyků a v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Dalšími podklady vedoucí ke zkvalitnění práce školy jsou **výsledky SWOT analýzy školy.**

Silné stránky školy

- dlouhodobě kvalitní a bezkonfliktní složení pedagogického sboru i provozních zaměstnanců
- schopnost týmové práce, vzájemné komunikace a spolupráce pedagogického sboru
- většina pedagogických pracovníků má odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilost
- velmi dobré zajištění podmínek výchovy ke zdraví (mimoškolní činnost, pitný režim, školní mléko, relaxační koutky)
- hezké vzájemné vztahy (až na drobné výjimky) mezi žáky a učiteli
- dobrá informovanost mezi pracovníky školy, pracovníci mají potřebné informace, dobré pracovní podmínky
- umístění školy v klidném zdravém přírodním prostředí, dobrá estetická úroveň a čistota školy
- škola dosahuje dobrých výsledků v olympiádách a soutěžích i v přípravě na přijímací řízení vycházejících žáků
- velmi úzká a kvalitní spolupráce s mateřskou školou
- prostorové vybavení školy - učebna informatiky, odborná učebna fyziky a chemie, přírodopisu, chemická laboratoř, cvičná kuchyňka, školní dílna, malá posilovna, školní hřiště
- školní družina
- školní jídelna - zajišťuje kromě kvalitních obědů i pitný režim pro žáky 1. stupně
- zájmová mimoškolní činnost - pestrá nabídka zájmových kroužků

Slabé stránky školy

- malý počet učitelů - při nepřítomnosti vznikají problémy se zastupováním
- velmi malý počet mužů
- materiální vybavení na průměrné úrovni
- snižující se počet žáků

Charakteristika žáků

V současné době více než polovina žáků dojíždí z okolních 14 obcí. V poslední letech vzděláváme i děti cizích státních příslušníků. Škola má dlouholeté zkušenosti s integrací žáků se SPUCH. Každý integrovaný žák má na základě doporučení PPP nebo SPC zpracován vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován. Integrujeme také žáky se sluchovým postižením.

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola je zapojena do mezinárodního projektu Adopce na dálku. Žáci každoročně organizují peněžní sbírku a ze získaných finančních prostředků přispívají vždy na jeden rok školní docházky vybraného afrického chlapce.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek, ve dni otevřených dveří, na schůzce rodičů budoucích prvňáčků a v době akcí pro veřejnost. Výchovné a prospěchové problémy jsou řešeny společným setkáním všech zúčastněných stran - rodiče - žák - třídní učitel - výchovný poradce - vedení školy. Cílem setkání je stanovení pravidel spolupráce, nalezení cesty, jak do budoucna problémům předcházet, vytváření vztahů vzájemné důvěry a partnerství mezi zúčastněnými stranami. Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek školy, článků, kterými škola pravidelně přispívá do novin „Posel svazku obcí Haberska“ a do budoucna chystáme rozšíření informací prostřednictvím školního časopisu. Při ZŠ pracuje SRPDŠ, které pravidelně finančně podporuje školní i mimoškolní činnost dětí.

Od školního roku 2003/2004 byla zřizovatelem vytvořena šestičlenná Školská rada ZŠ Habry složená ze 2 zástupců zřizovatele, 2 pedagogických pracovníků a 2 zákonných zástupců žáků.

Úzce spolupracujeme s MěÚ Habry, s MŠ Habry, dalšími důležitými partnery jsou obecní úřady ze spádového obvodu školy (OÚ Vepříkov, OÚ Tis, OÚ Kámen, OÚ Bačkov, OÚ Chrtín, OÚ Leškovice, OÚ Rybníček) a některé podniky (XAVERgen.a.s., Pekárna – Jiří Červinka, ZOD Habry, Centrální výroba Habry, Teraco - Josef Kotěra, Jednota Havlíčkův Brod, Čerpací stanice Haberska a organizace ve městě (Český rybářský svaz Habry, TJ Sokol Habry, Myslivecké sdružení Habry, SDH Habry), od kterých škola získává sponzorské dary. Pravidelně se účastníme společenských a kulturních akcí výše uvedených subjektů.

Formou **dotazníků pro rodiče** byl vyhodnocen názor na:

- 1) kvalitu výuky
- 2) přístup vyučujících k žákům
- 3) zájem o učení a poznávání u žáků
- 4) obavy žáků ze školního hodnocení
- 5) informovanost o práci a chování žáků ze strany školy
- 6) náročnost domácí přípravy na vyučování
- 7) nabídku volitelných i nepovinných předmětů a zájmových kroužků
- 8) nabídku školních akcí
- 9) důvěru učitelů
- 10) důvěru vedení školy
- 11) materiálně technické podmínky
- 12) obavy žáků z chování některých spolužáků
- 13) ochotu spolupráce se školou
- 14) připomínky a náměty rodičů

Celkem bylo rozdáno 158 dotazníků, vyplněných bylo vráceno 103. Odpovědi jsou řazeny v posloupnosti : 1. stupeň - kladná odpověď až po 4. stupeň – úplný zápor. Otázka č.14 není v grafu zaznamenána – nelze ji graficky zpracovat.

Dotazníkové šetření - dotazníky pro rodiče						
	1. stupeň	2. stupeň	3.stupeň	4. stupeň	5. stupeň	vyplněných
					neodpovězeno	dotazníků
1	24	61	13	2	3	103
2	28	59	10	3	3	103
3	30	58	15	0	0	103
4	22	22	52	7	0	103
5	20	68	13	1	1	103
6	17	66	17	0	3	103
7	54	24	6	16	3	103
8	78	17	1	5	2	103

9	54	35	7	6	1	103
10	72	18	3	8	2	103
11	15	56	25	4	3	103
12	35	28	13	26	1	103
13	88	10	4	1	0	103
celkem odpovědí	537	522	179	79	22	1339
	40,10%	38,90%	13,40%	5,90%	1,70%	100,0%

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Pojetí školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vychází z obecných výchovných a vzdělávacích cílů RVP ZV. Program je orientován na žáka, respektuje jeho osobní maximum a individuální potřeby. Umožňuje efektivní profesionální a promyšlenou práci učitele. Má všem ve škole vytvořit zázemí, které rozvíjí tvořivost a současně zohledňuje individuální možnosti. Má vybavit každého žáka vším potřebným pro úspěšný a radostný život. Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Co chceme a kam směřujeme

Školní vzdělávací program vychází v souladu s RVP ZV z poznatků, že

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo)
- k učení lze žáky motivovat a učinit je zajímavým a přiměřeným jejich věku
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu , toho lze dosáhnout tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů
- chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu
- kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život

Škola pro život

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- podporovat samostatnost, sebejistotu, zodpovědnost, pozitivní sebehodnocení žáků

- pro budoucí život v EU je nezbytné výrazně posílit jazykové dovednosti se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi, ale též na poznávání reálií, života a tradic jednotlivých zemí
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu, naučit žáky zásadě, že pravidla jsou od toho, aby se dodržovala, nikoliv od toho, aby se porušovala
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu, ke schopnosti kulturního a estetického prožitku, či k vlastní tvořivosti i k zájmu o věci veřejné jak lokálního, tak globálního charakteru

Škola pro všechny

- chceme stejnou péči věnovat žákům nadaným i těm, kteří se učí s obtížemi
- chceme klást důraz na všeobecné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině, kde jsou zastoupeni jedinci s různými vlohami a vlastnostmi
- nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.
- chceme integrovat žáky se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním
- chceme ve škole vytvořit příznivé klima - pohodové školní prostředí

Zaměření školy

Jsme úplná základní škola bez výrazné profilace, tedy škola všeobecného zaměření. Vyučujeme žáky, kteří buď mají své bydliště v Habrech, malém městě regionu Vysočina, nebo v okolních spádových obcích. Tito žáci dojíždějí do školy veřejnými dopravními prostředky - autobusy. Většina žáků naší školy žije ve venkovském prostředí a v rodinách nižší příjmové kategorie. Naší prioritou je připravit žáky jazykově, odborně i tělesně ke studiu na různých středních školách. Z tohoto důvodu se zaměřujeme hlavně na získání všeobecných vědomostí a dovedností žáků, na jejich určitou adaptabilitu a schopnost samostatně zvládat úkoly. Velký důraz klademe na provázanost učiva, na schopnost žáků analyzovat úkoly, dále provádět syntézu a zevšeobecňování. To vše s ohledem na věk žáků a jejich individuální předpoklady. Jsme si vědomi, že část našich absolventů bude směřovat do středních škol prakticky orientovaných (učiliště, výuční list), další část do škol odborných (maturita) a někteří projeví zájem o gymnázium s cílem pokračovat ve studiu na vysoké škole. Proto chceme žákům poskytovat takové vědomosti, dovednosti a schopnosti, které by jim toto umožňovaly. Stručně řečeno, jde nám o to žáky „naučit“ a též „naučit se učit“. Tyto úkoly v naší škole zajišťuje věkově mladý a odborně připravený pedagogický sbor.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací

- žáky vedeme k sebehodnocení a k sebekritice
- žáky vedeme k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování
- žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád
- vytváříme takové situace, kdy žáci efektivně promýšlejí vlastní práci i práci druhých
- zadáváme žákům zajímavé úkoly
- žáci plní úkoly podle svého osobního maxima
- žáci mají k dispozici školní knihovnu, mohou využívat školní počítače s připojením na internet
- škola organizuje tematicky zaměřené exkurze

Kompetence k řešení problému

- žákovi při výuce předkládáme problémové situace ze života a netradiční úlohy a vedeme ho tak k rozpoznání, pochopení problému, hledání příčin a různých způsobů řešení s využitím vlastního úsudku a získaných zkušeností
- k řešení problémových úloh žák vyhledává informace z různých informačních zdrojů - ústních, písemných, počítačových, včetně internetu, učí se je třídit a vhodným způsobem využívat
- při řešení problémových úloh žák kriticky myslí, vyvozuje rozhodnutí na základě využití matematických a logických postupů, která je schopen obhájit
- při zařazovaných individuálních i kooperativních aktivit si žák uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí, která je schopen kriticky zhodnotit

Kompetence komunikativní

- vytváříme podnětné prostředí pro komunikaci žáka, žák ke komunikaci užívá různých prostředků verbálních, písemných, výtvarných, hudebních, technických
- učíme žáka formulovat vlastní myšlenky a názory na základě jazykových znalostí, zkušeností a komunikativních dovedností v logickém sledu, výstižně, kultivovaně, s využitím etických pravidel
- v rámci podpory komunikace a spolupráce začleňujeme při vyučování metody kooperativního učení, při nichž si žák osvojuje komunikativní dovednosti a využívá je k vytváření vztahů, při komunikaci s druhými sděluje své myšlenky a názory, prezentuje je a obhajuje, diskutuje, zároveň naslouchá druhým lidem a respektuje jejich názor
- vedeme žáka k porozumění různým textům, verbálním i neverbálním komunikačním prostředkům a jiným materiálům (obrazovým, znakovým, zvukovým), k zamýšlení se nad nimi
- podporujeme komunikaci s jinými školami

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme ke spolupráci ve skupině, jejíž velikost určí pedagog podle obsahu učiva, podle schopností žáků, podle počtu pomůcek (počítačů, encyklopedií apod.)
- učíme žáky týmové spolupráci, společně s pedagogem žák stanovuje pravidla pro práci ve třídě jako celku, ve skupině
- vedeme žáky k chápání významu týmové práce a postavení jednotlivce ve skupině, k přebírání zkušeností a rad týmu a v případě potřeby k poskytnutí pomoci, případně požádání o ni
- podporujeme diskusi ve skupině i v celé třídě, vedeme žáky k neprosazování vlastního názoru za každou cenu, ocenění zkušeností druhých, respektování jejich názorů, postupnému získávání sebedůvěry a uvědomování si své důležitosti v týmové práci
- vedeme žáky k uvědomování si zásad chování na kulturních akcích (besedy, filmová a divadelní představení, školní akademie apod.), na veřejnosti (v dopravních prostředcích, ve školní jídelně apod.)
- podporujeme aktivitu a spolupráci žáků k dosažení dobrého umístění na mimoškolních akcích (soutěže, olympiády, sportovní akce aj.)
- upřednostňujeme účast celého kolektivu třídy na akcích typu škola v přírodě, lyžařský kurz aj., které přispívají k vzájemnému poznávání se v jiném sociálním prostředí
- vedeme žáky k aktivní účasti na organizaci činnosti školy (žakovská samospráva)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, jejich vnitřních hodnot, vcítění se do situací ostatních lidí, k odmítání útlaku a hrubého zacházení
- podporujeme uvědomování si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- seznamujeme žáka se základními principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, vedeme ho k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu, učíme ho zodpovědnému chování v krizových situacích
- vytváříme u žáka smysl pro respektování a ochranu našich kulturních tradic a historického dědictví, utváříme pozitivní postoj k uměleckým dílům a podporujeme jeho aktivní zapojení do kulturního dění a sportovních aktivit
- vedeme žáka k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, ochrany zdraví a rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k přípravě a udržování jejich učebního prostoru
- žáky učíme pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňujeme jim hledat vlastní postup
- žáky vedeme k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých možností s reálnými možnostmi při profesní orientaci
- žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce
- výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci
- pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků další orientaci

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání informací k volbě povolání (internet, úřad práce)

Průřezová témata

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání			Int/Prv			Int/Z,Vv	Int/Vv		
Sebepoznání a sebepojetí			Int/Prv				Int/Vo Int/Vv	Int/Sp	Int/Vz,Vv
Seberegulace a sebeorganizace		Int/Prv			Int/Př				
Psychohygiena					Int/Tv	Int/Tv			Int/Vz
Kreativita						Int/Vv	Int/Sp	Int/Vv	
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	Int/Prv					Int/Vo			
Mezilidské vztahy	In/Prv			Int/Př			Int/Vo		Int/Vz
Komunikace		Int/Prv				Int/Vv,Čj		Int/Vv	Int/Čj

Kooperace a kompetice			Int/Prv						
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					Int/M		Int/Vo		
Hodnoty, postoje, praktická etika							Int/Vo		Int/Vv

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola					Int/ V1			Int/Vo	
Občan, občanská společnost a stát						Int/Vo			Int/Z
Formy participace občanů v politickém životě				Int/ Př				Int/Vo	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						Int/Vo,D			Int/Z

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá					Int./V1	Int/D	Int/Vv	Int./Z	Int/Vo
Objevujeme Evropu a svět					Int./V1				Int/Vo

Jsme Evropané					Int./Vl,	Int/D,Vv	Int/Vv,Čj	Int/D,Vv	Int./Z,Vv
---------------	--	--	--	--	----------	----------	-----------	----------	-----------

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference						Int/Vo		Int/Vo	
Lidské vztahy			Int./Prv		Int/Př	Int/Vo		Int/Vo	
Etnický původ									Int./Př,D
Multikulturalita								Int/Aj	Int./Z
Princip sociálního smíru a solidarity								Int/Vo	

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy				Int./Př		Int/Vv	Int/Př		
Základní podmínky života						Int/Z,Vz		Int./Ch	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Int/Prv			Int./Př	Int/Vv		Int./Z, Int/Ch, Int/Vo
Vztah člověka k prostředí			Int./Prv					Int/Z,Vv	Int/Př

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení						Int/Inf,Vo			Int/Čj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						Int/Čj		Int./Inf,	
Stavba mediálních sdělení								Int/Čj	Int/Čj,Inf
Vnímání autora mediálních sdělení									Int/Čj, Inf
Fungování a vliv médií ve společnosti						Int/Vo			Int/Vo, Čj
Tvorba mediálního sdělení						Int/Čj			Int./Inf,Čj Int/Vv
Práce v realizačním týmu					Int/Inf				Int/Inf,Vv

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola je otevřena žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním, žákům se specifickými poruchami učení a chování i žákům s mimořádným nadáním. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Učitelé ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťují vzdělávací potřeby těchto žáků. Naše škola zatím neumožňuje bezbariérový přístup.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zabezpečujeme tyto podmínky:

- vyhledáváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a trvale je sledujeme
- úzce spolupracujeme s pedagogicko - psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem
- vytváříme individuální vzdělávací plány podle potřeb a doporučení PPP a SPC

- vzděláváme pedagogy v této problematice
- uvolňujeme žáky z vyučovacích hodin (Hv, Tv, Sp,...)
- snažíme se zajistit asistenta pedagoga
- spolupracujeme s rodiči (konzultace s výchovným poradcem, s preventistou sociálně patologických jevů, třídním učitelem,...)
- snažíme se nabízet pozitivní a vstřícné školní prostředí
- vytváříme méně početné třídy pro žáky se zdravotním postižením
- nabízíme možnost doučování po pravidelném vyučování
- u žáků uplatňujeme individuální přístup, používáme odlišné metody výuky a hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci
- podporujeme nadání žáků se sociálním znevýhodněním
- pomáháme žákům v jejich začleňování do kolektivu třídy, školy
- přihlížíme při klasifikaci k potřebám jednotlivých žáků a hodnotíme tyto žáky s tolerancí
- uplatňujeme vhodné formy komunikace
- nabízíme kompenzační a didaktické pomůcky, výukové programy
- na doporučení PPP redukuje obsah a rozsah učiva

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání.

Talentovaným žákům nabízíme:

- možnost uplatnění tvůrčích sil v samostatných školních projektech nebo v oborových soutěžích
- prohloubení učiva zadáváním samostatných prací
- účast na prezentacích školy
- vhodnou nabídku volitelných předmětů
- využití testů zjišťujících studijní předpoklady
- rozvoj schopností při skupinovém vyučování

Profil absolventa školy

Absolvent naší základní školy by měl být dobře připraven složit přijímací zkoušky na kteroukoli střední školu a dále úspěšně tuto školu zvládat. K tomuto mu poslouží solidní jazyková vybavenost získaná na základní škole (český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk), dále základní suma vědomostí, která je nabízena učivem, získaná schopnost tyto vědomosti třídit, propojovat, zpracovávat, chápat souvislosti mezi nimi a v neposlední míře je prakticky využívat jak při studiu na střední škole, tak i v osobním životě.

Absolvent naší školy by však měl být nejen vzdělán, ale též patřičně vychován. Toto by se mělo projevat v jeho vztazích ke spolužákům, k vyučujícím, ke zvířatům, k přírodě, k projevům hmotné kultury, k veřejnosti atd. Měl by tedy být všestranně vychován, s určitými získanými charakterovými vlastnostmi, které mu usnadní sebezačlenění do společnosti a které mu umožní ovlivňovat pozitivně druhé. Měl by být schopen sebehodnocení, být přiměřeně sebevědomý, ohleduplný, komunikativní. Jde o vytvoření správné hodnotové orientace, jež by se mu měla stát spolehlivým kompasem pro utváření postojů v budoucnosti.

V neposlední míře zdůrazňujeme i jeho schopnost projevit vyšší, či obecnější, postoje, neboli všeobecný rozhled propojený s patřičným nadhledem ke všemu, co ho v životě potká. Neobáváme se zdůraznit takové postoje, jakými jsou láska k národu, úcta ke státu, k zákonům, ke kultuře, k humanitě, ke svobodě ..., a to nejen láska deklarovaná, či formální, ale opravdová a prakticky projevovaná. S těmito vlastnostmi pak souvisí i plnohodnotné chápání a též prožívání celospolečenských jevů a procesů, jakými jsou integrace, ekologie, evropanství – souhrnně řečeno problémy Evropy, světa, celé planety.

Učební plán

Učební plán pro 1. stupeň									
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem hodin	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	10 (3)	8 (2)	8 (2)	7	42	7
		Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5 (1)	5 (1)	5 (1)	5 (1)	24	4
Informační	Informační								

a komunikační technologie	a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	1 (1)	1	2	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3 (1)	-	-	7	1
		Přírodověda	-	-	-	1	2	3	
		Vlastivěda	-	-	-	2	2 (1)	4	1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
		Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Svět práce	1	1	1	1	1	5	
Disponibilní časová dotace				4	4	4	2		14
Celková povinná časová dotace			20	22	24	26	26	118	

Učební plán pro 2. stupeň								
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem předměty	Z toho DČD
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4	4	4	4 (1)	16	1
		Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
	Cizí jazyk	Německý jazyk	-	2	2	2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4 (1)	16	1
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1 (1)	1 (1)	1 (1)	4	3

Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2 (1)	2	2	8	1
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1	4	
Člověk a příroda	Zeměpis	Zeměpis	2	2 (1)	2	2 (1)	8	2
	Přírodopis	Přírodopis	2 (1)	2	2 (1)	2	8	2
	Fyzika	Fyzika	1	2	2 (1)	2	7	1
	Chemie	Chemie	-	-	2	2 (1)	4	1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	-	1	3	
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2 (1)	2	2	2	8	1
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Svět práce	1	1	1	1 (1)	4	1
		Volitelné předměty	2 (2)	-	1 (1)	1 (1)	4	4
Disponibilní časová dotace			4	5	6	9		24
Celková povinná časová dotace			29	30	31	32	122	

Disponibilní časová dotace byla použita na navýšení hodin v 2. – 5. ročníku v předmětech: Český jazyk, Matematika, Informatika, Prvouka, Vlastivěda (počty hodin viz. Učební plán).

Disponibilní časová dotace byla použita na navýšení hodin v 6. – 9. ročníku v předmětech: Český jazyk a literatura, Matematika, Informatika, Dějepis, Zeměpis, Přírodopis, Fyzika, Chemie, Tělesná výchova, Svět práce, druhý cizí jazyk - Německý jazyk, volitelné předměty (počty hodin viz. Učební plán).

Volitelné předměty	ročník	časová dotace
Přírodopisná praktika	6.-8.	1-2
Tady jsem doma	8.	1
Zeměpisná praktika	6.-7.	1-2
Cvičení z informatiky	8.-9.	1
Sportovní hry	6.-9.	1-2
Vedení domácnosti	6.-9.	1-2
Dějepisná praktika	6.	2
Literárně - jazyková praktika	9.	1
Konverzace z cizího jazyka	7.-9.	1-2
Matematická praktika	8.-9.	1
Fyzikální praktika	6.-7.	2
Písemná a elektronická komunikace	6.-7.	1-2

Nepovinné předměty

Zdravotní tělesná výchova

Náboženství

Pohybové hry

Učební osnovy

Charakteristika nepovinného předmětu Zdravotní tělesná výchova

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pohybové hry je realizován jako samostatný nepovinný předmět v 1. – 3. ročníku. Časová dotace předmětu jsou 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vždy dvěma vyučovacími hodinami v týdnu. Výuka probíhá ve třídě na koberci a podložkách. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány individuální aktivity žáků s využitím drobných pomůcek (míčky, drátěnky apod.)

Obsahové vymezení předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu zdravotní tělesná výchova, se zaměřením na činnosti podporující korekce zdravotních oslabení.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem předmětu jsou:

- činnosti podporující korekce zdravotních oslabení
- speciální cvičení
- všeobecně rozvíjející pohybové činnosti

Vzdělávací obsah nepovinného předmětu Zdravotní tělesná výchova - 1. stupeň

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
1. období:			
Žák: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	- dodržuje pravidla hygieny při Tv, nosí vhodné oblečení a obuv na pohybové aktivity - prakticky se seznamuje se zdravotně zaměřenými činnostmi - osvojuje si techniku správného provedení cviků	Hygiena při Tv hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
- zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním	- dbá na koordinaci pohybu se správným dýcháním - dbá na přesné a správné provedení cviků	Cvičení pro správné držení těla s protahovacím nebo posilovacím účinkem, dechová cvičení,	

oslabením	- vhodně zařazuje cviky pro relaxaci a kompenzaci zátěže - uvědomuje si nutnost pravidelného cvičení mimo hodiny ZdrTv	cvičení na osvojení relaxace základních svalových skupin	
-----------	---	--	--

Charakteristika nepovinného předmětu Náboženství

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Náboženství je realizován jako samostatný nepovinný předmět v 1.- 9. ročníku. Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v učebně, ve skupině s možností spojení více ročníků.

Vyučovací hodina je realizována:

- frontálně při výkladu nového celku, při četbě, poslechu a reprodukci textu
- exkurze, například návštěva kostela, vystavených jesliček ve vánočním čase, společná účast na bohoslužbě, popřípadě účast zájemců na charitativních a osvětových projektech (Tříkrálová sbírka, přivítání Betlémského světla apod.)
- 1x ročně nabídka Katechetického centra biskupství účasti žáků na diecézním setkání dětí v Hradci Králové
- účast žáků na přípravě celoškolských projektů, které souvisejí s křesťanskými tradicemi

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je nabízen všem žákům. Žákům z křesťanských rodin nabízí prohloubení jejich znalostí o náboženství, ve kterém jsou rodinou vychovávaní a zdůvodnění jejich víry a zvyků. Ostatním žákům nabízí možnost seznámit se s odpověďmi církve na jejich otázky o Bohu, člověku a životních zkušenostech, poskytuje základní náhled do křesťanské nauky, tradic a křesťanských postojů a hodnot.

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

Učivo je rozčleněno do 4 základních tematických celků, které mají ještě své podrobnější členění. V každém roce se probírá učivo ze všech 4 celků. Některé je cyklicky prohlubováno, jiné navazuje nebo uvádí do širších souvislostí.

- Písmo svaté (Bible) jako Boží slovo a Boží plán se světem a člověkem
- Církev jako nositelka křesťanské tradice
  - Identita církve
  - Vyznání víry
  - Slavení křesťanských svátků
  - Historie církve

- Misie
- Křesťanství v denním životě
  - Moje osobní identita
  - Vztah člověka a Boha
  - Mezilidské vztahy
  - Vztahy katolíků ke členům ostatních církví, příslušníkům jiných náboženství a kultur s tolerancí a úctou ke svobodě svědomí
  - Křesťanský vztah k přírodě a životnímu prostředí
  - Naděje jako základ života křesťana
- Vliv křesťanství na místo, kde žijeme
  - Stopy křesťanství v městě Habry a nejbližším regionu (kulturní památky minulosti, významné křesťanské osobnosti regionu, hledání kořenů a aktuální angažovanost křesťanů pro společnost)

Všemi tematickými celky prolíná výchova v duchu křesťanské etiky, rozvíjení duchovní dimenze osobnosti žáka, porozumění křesťanským symbolům a tradicím.

Charakteristika nepovinného předmětu Pohybové hry

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pohybové hry je realizován jako samostatný nepovinný předmět v 1. – 5. ročníku. Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vždy jednou vyučovací hodinou v týdnu. V letním období výuka probíhá na hřišti a v zimním období v tělocvičně nebo v posilovně. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány především skupinové a hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici náradí i náčiní, kterým je vybavena tělocvična, posilovna a také sportovní pomůcky, které jsou třeba k hodinám probíhajícím na hřišti.

Obsahové vymezení předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Tělesná výchova, se zaměřením na sportovní a pohybové hry s různým zaměřením. Žáci si osvojují průpravné hry a základy sportovních her a herních činností týmu i jednotlivce, seznámí se se zjednodušenými pravidly osvojovaných her, zahrají si podle pravidel minisportů.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem předmětu jsou:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti podporující pohybové učení
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti ovlivňující rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- činnosti vedoucí k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole

Vzdělávací obsah nepovinného předmětu Pohybové hry

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- účastní pohybových her pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - osvojuje si základy sportovních her s míčem (vybíjená, fotbal) - manipuluje s míčem podle instrukcí vyučujícího	Pohybové hry s různým zaměřením Základy sportovních her manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, průpravné hry	
	- provede podle instrukcí vyučujícího cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny, bedna) - cvičí s náčiním (švihadla, obruče)	cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti	
	- provádí průpravná atletická cvičení	Základy atletiky běh, skok do dálky, hod míčkem	
	- účastní se her na sněhu - osvojuje si základní techniky pohybu na bruslích	Bruslení hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích	
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- aktivně se zapojuje do týmových pohybových aktivit - provádí podle instrukcí vyučujícího průpravná cvičení sportovních her a herní činnosti - osvojuje si zásady jednání a chování - fair play	Základy sportovních her manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel	

		minisportů, zásady jednání a chování - fair play	
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dodržuje pravidla hygieny při Tv, nosí vhodné oblečení a obuv na pohybové aktivity - je seznámen a dodržuje pravidla bezpečnosti při hodinách Tv, pohybových činnostech, převlékání se v šatnách, přesunech ze školy na sportoviště a zpět - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s tělocvičným náradím a náčiním	Hygiena při Tv hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Organizace při Tv základní organizace prostoru a činností v běžném prostředí Bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv	

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk - 1. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. V 1. ročníku 9 hodin týdně, v 2. ročníku 10 hodin týdně, v 3. a 4. ročníku 8 hodin týdně, v 5. ročníku 7 hodin týdně.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se prolíná komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve vyučovací hodině probíhá výuka čtení a naslouchání. Žáci se zdokonalují v mluveném projevu a nacvičují projev písemný. Učí se pracovat samostatně i ve skupinách. V hodinách se seznamují s vhodnými literárními texty a utvářejí si prvopočáteční vztah k literatuře.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností. Vede k využívání různých zdrojů informací - např. slovníky, encyklopedie, katalogy pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj.

Vyučovací předmět Český jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích

- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk - 1. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká - umí jednotlivá písmena a hlásky, správně přečíst, vyslovit - čte slabiky, slova - hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat	Komunikační a slohová výchova čtení - praktické čtení (technika čtení)	M - číslo a početní operace
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- seznamuje se s dětskou literaturou	naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé)	
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- umí skládat slabiky, slova - tvoří jednoduché věty - popisuje obrázek - vypravuje podle obrázkové osnovy	mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, prosba), dialog na základě obrazového materiálu	Prv - Místo, kde žijeme
- zvládá základní	- umí sedět při psaní	písemný projev - základní	Prv - Člověk a jeho

hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- rozlišuje psací a tiskací písmena - umí napsat psací písmena velké a malé abecedy - umí napsat slabiky, jednoduchá slova a věty - dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby - dokáže psát diktát jednotlivých slov	hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný a čitelný písemný projev)	zdraví
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- vytleskává počet slabik ve slovech - rozlišuje ve slovech hlásky a písmena - člení slova na hlásky a slabiky - čte i píše správně krátké a dlouhé samohlásky	Jazyková výchova zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	- chápe význam jednotlivých slov - umí tvořit smysluplné věty	slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov	Prv - Lidé a čas
- píše správně velká písmena na začátku věty	- nacvičuje správný opis a přepis slov - píše velká písmena na začátku věty	pravopis - velké písmeno na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob	Prv - Rodina
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- volně reprodukuje přečtený text	Literární výchova poslech literárních textů	Prv - Rodina
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- dokáže dramatizovat jednoduchý text - dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy	tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace	Prv - Lidé kolem nás Vv - vlastní výtvarný doprovod

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk - 2. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
----------------------------	----------------	-------	-----------------

<p>Žák: - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p>	<p>- čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu - dbá na správnou intonaci</p>	<p>Komunikační a slohová výchova čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé); věcné čtení (čtení jako zdroj informací)</p>	<p>Prv - Domov</p>
<p>- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>- plní úkoly na základě mluveného nebo písemného pokynu</p>	<p>naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné)</p>	<p>Prv - Místo, kde žijeme</p>
<p>- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p>	<p>- učí se komunikovat s učiteli a spolužáky - zvládne krátký rozhovor - pečlivě vyslovuje hlásky, slova, věty - správně dýchá při mluvených projevech</p>	<p>mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování základní komunikační pravidla (zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p>	<p>Prv - Rodina</p>
<p>- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>- zvládá správné tvary písmen abecedy, opis a přepis jednoduchých textů - kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin</p>	<p>Prv - Lidé kolem nás</p>
<p>- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky,</p>	<p>- rozlišuje a umí vyjmenovat krátké a dlouhé samohlásky, souhlásky měkké, tvrdé a obojetné - umí rozdělit slova na slabiky</p>	<p>Jazyková výchova zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost</p>	

odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> - umí rozdělit slovo na konci řádku - rozlišuje zvukovou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - pozná párové souhlásky - podobu na konci slov 	samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> - umí ze slov tvořit smysluplné věty - vyhledává slova opačného významu - vyhledává slova významem nadřazená a podřazená - poznává podstatná jména a slovesa 	slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, antonyma	Prv - Člověk a jeho zdraví
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vlastní jména osob, zvířat a věcí - vytváří mluvnicky správné projevy 	tvarosloví - slovní druhy (podstatná jména, slovesa)	Prv - Lidé a čas Člověk a jeho zdraví
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - pozná konec a začátek věty - věty začíná velkým písmenem - rozlišuje druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, přací - umí seřadit věty v textu 	skladba - věta jednoduchá	
<ul style="list-style-type: none"> - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách ; 	<ul style="list-style-type: none"> - zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek - píše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - umí pravopis znělých a neznělých souhlásek 	pravopis	Prv - Domov

- dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování			
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte texty přiměřeného rozsahu - přednáší z paměti básně a říkanky	Literární výchova poslech literárních textů	
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- vypráví obsah přečteného textu - vyjadřuje své pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání	Prv - Rozmanitost přírody
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - umí se spisovně vyjadřovat ve větách - je schopen vyjádřit svůj názor, pocity - podle obrázkové osnovy vypráví děj	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace	Vv - kresba, malba
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- rozlišuje poezii a prózu - umí vyprávět pohádku	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - plynule čte s porozuměním texty	- zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení - umí číst potichu s porozuměním - orientuje se v textu	Komunikační a slohová výchova čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé,	Prv - Lidé a čas M - slovní úlohy

<p>přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> - využívá četbu jako zdroj poznatků - čte s porozuměním - umí reprodukovat text 	<p>znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - plní úkoly na základě mluveného nebo písemného pokynu - vede rozhovor s dospělými a se spolužáky - respektuje střídání rolí mluvčího a posluchače - umí zdvořile vystupovat 	<p>naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)</p> <p>základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	<ul style="list-style-type: none"> - umí věrohodně popsat předmět - umí telefonovat 	<p>mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: omluva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla</p>	<p>Prv - Lidé kolem nás</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně 	<ul style="list-style-type: none"> - správně sedí, drží psací náčiní - umí napsat adresu, přání, pozdrav na pohlednici - dbá na úpravu písemných záznamů 	<p>písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z</p>	<p>Prv - Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Člověk a jeho zdraví</p>

správně jednoduchá sdělení		prázdnin, dopis, popis	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypráví podle obrázkové osnovy	osnova vypravování	Vv - ilustrace
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- umí abecedu - řadí slova podle abecedy - rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova - odůvodňuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek	Jazyková výchova zvuková stránka jazyka	
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- zná obojetné souhlásky - poznává vyjmenovaná slova a slova příbuzná - zná příklady slov souznačných a protikladných a umí je použít ve větě	slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, předpona a část příponová)	Prv - Místo, kde žijeme
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- pozná podstatné jméno - umí určit rod, číslo, pád podst. jm. - pozná sloveso - umí určit osobu, číslo a čas sloves - určí některé slovní druhy	tvarosloví - slovní druhy, tvary slov	Prv - Lidé kolem nás
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- rozezná základní druhy vět - hovoří v rozvitých větách - vytváří jednoduchá souvětí	skladba - věta jednoduchá a souvětí	Prv - Člověk a jeho zdraví
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i	- odůvodňuje pravopis vyjmenovaných slov a slov příbuzných - píše správně v typických případech vlastních	pravopis	Prv - Místo, kde žijeme

po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	jmen osob, zvířat a místních pojmenování velká písmena		
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- vypráví obsah přečteného textu - vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Literární výchova poslech literárních textů	Prv - Lidé kolem nás Rozmanitost přírody
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte s porozuměním literární texty - recituje básně	zážitkové čtení a naslouchání poezie	
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- pracuje s různými literárními texty - pozná pohádku podle literárních znaků	základní literární pojmy - báseň, pohádka, bajka; spisovatel, básník, kniha, čtenář	Prv - Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Lidé a čas Rozmanitost přírody

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk - 4. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- seznámí se jazykem jako s prostředkem komunikace - čte s porozuměním nahlas i potichu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat	Komunikační a slohová výchova čtení - praktické čtení plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	VI - Starší české dějiny a pověsti

- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- odliší podstatné a okrajové informace	věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	VI - Starší české dějiny Př - Živočichové
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- aktivně reaguje na slyšený text - vypravuje podle osnovy - vytváří dokončení neúplného textu	vypravování, rozhovor	
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- rozumí naslouchanému textu a dokáže jej reprodukovat	věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- správně vede telefonický rozhovor - popíše jednoduchou situaci	mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci	
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - umí se vyjádřit v běžných situacích	komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování	
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- při rozhovoru, vypravování a popisu užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená	základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu	technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)	
- sestaví osnovu vyprávění	- podle návodu sestaví jednoduchou osnovu	zpráva, oznámení, pozvánka,	

a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	- na základě vytvořené osnovy napíše jednoduchý text	vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, slova citově zbarvená	Jazyková výchova slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma	
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- rozlišuje předpony a předložky a správně je píše - určí stavbu slova (předpona, kořen, příponová část)	stavba slova (předpona, kořen, část příponová)	
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- rozlišuje slova ohebná a neohebná - zná vzory podstatných jmen - určí rod, číslo, pád a vzor - skloňuje podst. jm. podle vzorů - pozná zvrtná slovesa, neurčitek - u sloves určí osobu, číslo, čas - časuje slovesa v času přítomném, minulém, budoucím	tvorosloví - slovní druhy, koncovky podstatných jmen	
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- rozlišuje slova bez citového zbarvení a slova citově zbarvená - užívá slova spisovná, výstižná	slova s citovým zbarvením, slova spisovná a nespisovná	
- vyhledává základní skladební dvojici	- určí základní skladební dvojice ve větě jednoduché	základní skladební dvojice	
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- rozpoznává spojky a správně je používá ve větách - vytvoří souvětí z vět jednoduchých	tvorosloví - slovní druhy, tvary slov	
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí	- rozliší větu jednoduchou a souvětí	skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice	

- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- využívá osvojených pravidel vyjmenovaných slov v písemném projevu	pravopis vyjmenovaných slov a slov příbuzných	
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- používá pravidlo shody podmětu s přísudkem - umí uvést příklady užití ve větách	pravopis - základy syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- vybírá četbu podle svého zájmu a umí udělat zápis do deníku	Literární výchova četba a poslech literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, zážitkové čtení a naslouchání	
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- vypráví různé příběhy na základě přečteného textu nebo vlastního prožitku	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- čte různé typy textů	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka	
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- používá základní literární pojmy	základní literární pojmy spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk - 5. ročník

+

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák:	- čte přiměřeně rychle a plynule s prvky	Komunikační a slohová	VI - Evropa, Novější

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	uměleckého přednesu	výchova čtení - praktické čtení plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	české dějiny
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vyhledává klíčová slova - vytvoří zkrácený zápis textu	věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	VI - Evropa, ČR, Novější české dějiny
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- rozlišuje dokončený a neúplný text	naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)	
- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- volně reprodukuje text - odpovídá na otázky související s textem	věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- telefonuje (představí se, vede dialog, ukončí telefonní rozhovor)	mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci	
-rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- vybírá a uvádí příklady manipulativní reklamy	dialog na základě obrazového materiálu	Inf - reklama na internetu
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru	- recituje básně (přiměřené věku) - vysvětlí pojmy rým, verš, sloka - dokáže zdramatizovat vhodný text	mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci	
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a	- rozlišuje na příkladech spisovný a nespisovný jazyk	základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení)	

vhodně ji užívá podle komunikační situace	- vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost při komunikačních situacích	dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- napíše dopis, telegram, příspěvek do časopisu, pozvánku, oznámení	adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu	Inf - textový editor
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- sestaví osnovu k popisu a vyprávění - podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje - zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu	zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	Inf - psaní textu
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- rozlišuje slova stejného, podobného a opačného významu	Jazyková výchova slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma	
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- určí kořen slova, předponovou a příponovou část a koncovku	stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- vybírá z textu spisovná a nespisovná slova	slova s citovým zabarvením, bez citového zabarvení, slova spisovná a nespisovná	
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém	- poznává jednotlivé slovní druhy - umí skloňovat a časovat - určí mluvnické kategorie u sloves	slovní druhy, tvary slov	

mluveném projevu			
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- vyhledá základní skladební dvojici - pozná vyjádřený, nevyjádřený a několikanásobný podmět a přísudek	skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice	
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- určí větu řídicí a závislou - určí větu hlavní a vedlejší - pozná spojky (spojovací výrazy) v souvětí	skladba - věta jednoduchá a souvětí, slovní druhy	
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- pozná spojky (spojovací výrazy) v souvětí - vytváří jednoduchá i složitá souvětí	skladba - věta jednoduchá, souvětí	
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- používá pravidlo shody podmětu s přísudkem - zná pojem přičestí minulé a umí ho vytvořit	pravopis - základy syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- určí mluvnické kategorie u podstatných jmen - podst. jm. skloňuje podle vzorů - určí druhy příd. jmen - zná gramatiku měkkých a tvrdých příd. jmen - pozná základní druhy zájmen a číslovek	pravopis - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých)	
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- vypráví děj čteného textu a vlastní dojmy - umí děj i dojmy zaznamenat	Literární výchova poslech literárních textů, tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, zážitkové čtení a naslouchání	Vv - výtvarné vyjádření čteného textu
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- vymyslí vlastní příběh	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu,	Inf - Word (psaní textu)

		dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- pracuje s různými literárními texty	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka	
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- rozpozná verš, rým, přirovnání - určí rozdíly mezi poezií a prózou	základní literární pojmy spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	Inf - vyhledávání na internetu (pojmy)

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován v 6.,7.,8. a 9. ročníku s časovou dotací 4 hodiny týdně. Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se uplatňuje kromě výkladu také poslech, četba, procvičování gramatiky, reprodukce textu v písemné i ústní podobě. Dále je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, na práci s jazykovými příručkami (Slovník spisovné češtiny, Příruční slovník jazyka českého, Slovník cizích slov) a na jiné vyhledávání informací. Součástí výuky tohoto vyučovacího předmětu jsou i hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vede žáky k rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu. Žáci se učí vyjadřovat své reakce a pocity. Docházejí taktéž k pochopení jednotlivých rolí v různých komunikačních situacích a orientují se při vnímání okolního světa i sebe sama. Důležitým úkolem je naučit žáky porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora a jeho hlavních myšlenek. Žáci jsou vedeni k vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků. Žáci jsou vedeni k využívání různých zdrojů informací jako jsou slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie nebo internet, což je důležité především k získávání nových znalostí, ale také k jejich rozšiřování a vytváření dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s Dějepisem, Informatikou a Hudební výchovou.

Začleněná průřezová témata

OSV - Komunikace (6. a 9.r.)

MDV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (6.r.), Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (9.r.), Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (8.r.), Stavba mediálního sdělení (8. a 9.r.), Vnímání autora mediálního sdělení ((9.r.), Fungování a vliv médií ve společnosti (9.r.), Tvorba mediálního sdělení (6. a 9.r.)

VMEGS - Jsme Evropané (7.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání a třídění informací a k jejich následnému propojování do širších významových celků
- tím, že jsou vedeni k správnému používání terminologie, osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- u žáků jsou zohledňovány rozdíly ve znalostech a pracovním tempu
- při hodině je sledován pokrok všech žáků
- žáci samotní kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- žáci jsou vedeni k využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problému:

- žákům jsou zadávány úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- žáci se také učí využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- žáci se snaží samostatně řešit problémy a volí si tak vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- žákům jsou zadávány úkoly, při kterých se učí vzájemné spolupráci
- žáci jsou vedeni k tomu, aby brali ohled na druhé a dokázali výstižně argumentovat
- žáci se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- žáci dokáží se účinně zapojit do diskuse a obhajovat své názory
- dále jsou žáci vedeni k využívání jednotlivých informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- od žáků je vyžadováno dodržování pravidel slušného chování a zároveň je jim dodávána sebedůvěra

- žáci jsou vedeni k vzájemné spolupráci ve skupině, a tak se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence občanské

- žákům ve skupině jsou zadávány úkoly takovým způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- žáci jsou také motivováni k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- v žácích se probouzí zájem o kulturní dědictví zapojením do kulturního dění

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny při práci
- žáci jsou také vedeni k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít svých znalostí v běžné praxi

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova) - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu	Telefonní a elektronická komunikace	Inf - MS Word (zásady psaní textů) OSV - Komunikace MDV - Tvorba mediálního sdělení
- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně	- vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	Výpisky Výtah	

připraví a s oporou o text přednese referát			
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- správně uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	Popis - předmětu, osoby, děje, pracovního postupu	
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- zná náležitosti zprávy a oznámení	Zpráva a oznámení	MDV - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Dopis - osobní, úřední	
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- užívá vhodné jazykové prostředky	Vypravování	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova) - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - dorozumívá se kultivovaně, výstižně,	- vytvoří osnovu vypravování - skutečnost vyjadřuje rozmanitým způsobem	Vypravování	

jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci			
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- logicky seřadí popisované části - úplně, srozumitelně, přehledně a názorně popíše všechny fáze postupu - vhodně užívá odbornou terminologii - výstižně vyjádří charakteristické rysy popisované osoby	Popis - umělecká díla, líčení, výrobky a pracovní postupy Charakteristika	
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- dodržuje ustálenou formu žádosti - uvede všechny nutné údaje, dbá na grafické zpracování	Žádost Pozvánka	Inf - Word (Pozvánka)
- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu - vytvoří osnovu vyjadřující sled hlavních myšlenek	Výtah	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova) - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá poznatku o	- rozpozná přímou a nepřímou charakteristiku - vybere z krásné literatury ukázkou	Charakteristika literárních postav	

jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	charakteristiku postavy a vysvětlí, proč si ji vybral		
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- užívá rozmanité prostředky (např. personifikace, kontrast, přívlastky atd.)	Subjektivně zabarvený popis (líčení)	Čj - Lv - práce s textem (krásná lit.)
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- vhodně využívá termíny - vyjadřuje se pomocí složitějších souvětí - dbá na srozumitelnost textu - dbá na přehlednost textu - členění na odstavce	Výklad	
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	- dokáže vyjádřit svůj názor a osobní postoj - zvolí aktuální témata	Úvaha	
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- zná náležitosti jednotlivých písemností	Administrativní útvary - nabídka, objednávka, inzerát, stížnost, osvědčení, úřední oznámení, vyhláška	Inf - Word (objednávka, nabídka) MDV - Stavba mediálního sdělení
- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu,	- samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Referát	

vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát			
--	--	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova) - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- zná pravidla diskuse - vyjadřuje se věcně, stručně a jasně - dodržuje pravidla veřejného společenského vystupování	Diskuse	
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	- dbá na obsah, jazykovou správnost a slohovou vhodnost - správně a zřetelně vyslovuje, dbá na přiměřené tempo řeči, sílu hlasu a celkové vystupování	Proslov a projev	OSV - Komunikace
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	- dokáže vyjádřit svůj názor a osobní postoj - zvolí aktuální témata	Úvaha	
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	- vytvoří profesní životopis	Strukturovaný životopis	Sp - Volba povolání (životopis) Inf - zásady správného psaní textů
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního	- pozná jednotlivé publicistické žánry - najde útvary v tisku	Fejeton, reportáž, recenze Komentář, úvodník	Inf - zpravodajství na internetu

stylu autora			MDV - Vnímání autora mediálního sdělení MDV - Tvorba mediálního sdělení
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- dokáže najít zprávy bulvárního charakteru	Zprávy v médiích	Inf - vyhledávání na internetu - reklama MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti MDV - Stavba mediálních sdělení
- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Referát	Inf - psaní textů Word, Internet Explorer - vyhledávání informací
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- využívá poznatků o jazyce a stylu	Funkční styly Slohové postupy a útvary	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (jazyková výchova) - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- rozlišuje útvary národního jazyka - charakterizuje složky jazykovědy - seznámí se a pracuje s jazykovými příručkami	Obecné poučení o jazyce Jazykové příručky	
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- dbá na správnou a spisovnou výslovnost	Zvuková stránka jazyka	
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- chápe způsob tvoření slov - zdůvodní pravopis velkých písmen	Stavba slova a pravopis	
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- třídí, tvoří a vhodně používá ohebné slovní druhy	Tvarosloví (ohebné slovní druhy)	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- určí základní a rozvíjející větné členy a vztahy mezi nimi - graficky zapíše přímou řeč	Skladba	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (jazyková výchova) - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák:	- správně skloňuje podstatná jména s odchýlnými	Tvarosloví	

- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	tvary - určuje slovesné tvary - určí neohebné slovní druhy		
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	- rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, odborné názvy - seznámí se se způsoby obohacování slovní zásoby - tvoří slova odvozováním, skládáním a zkracováním	Význam slov Slovní zásoba a tvoření slov	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- určí základní a rozvíjející větné členy - pozná a určí druhy vedlejších vět - rozliší věty jednočlenné a dvojčlenné - určí druhy vět - pozná několikanásobný větný člen	Skladba	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (jazyková výchova) - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- rozlišuje útvary českého jazyka	Obecné poučení o českém jazyce	
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- správně vyslovuje a píše cizí slova	Nauka o slovní zásobě	Aj, Nj - srovnání slovní zásoby
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary	- správně skloňuje nepravidelná podstatná jména - určuje slovesné tvary	Tvarosloví	

slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci			
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- graficky znázorní stavbu věty jednoduché - rozliší souvětí souřadné a podřadné - určuje druhy vedlejších vět - určuje významový poměr mezi větami hlavními	Skladba	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (jazyková výchova) - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- rozdělí slovanské jazyky do skupin, rozliší jazyky románské a germánské - seznámí se s jednotlivými vývojovými fázemi jazyka	Obecné poučení o českém jazyce	Aj, Nj - původ slov
- pracuje s Pravidly českého pravopisu, tvoří spisovné tvary cizích slov	- správně skloňuje obecná jména přejatá a cizí vlastní jména	Tvarosloví	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- graficky znázorní stavbu souvětí - zná hlavní zásady českého slovosledu - rozlišuje nepravidelnosti ve větné stavbě	Skladba	
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Shrnutí učiva	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (literární výchova) - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- podle svých schopností volně reprodukuje text - vyjádří své pocity z přečteného textu - zvládá dramaturgii jednoduchého textu - rozlišuje prózu a poezii - přednáší z paměti literární texty přiměřené věku - charakterizuje literární žánr bajka	Mýty, báje, pověsti Pohádky Lidová slovesnost Bajka	D - řecké báje a pověsti

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (literární výchova) - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- rozlišuje literární pojmy kronika a pověst - zná nejvýznamnější české autory - seznámí se s literárním pojmem cestopis	Kroniky, pověsti Cestopisy	D - kronikáři Z - orientace na mapě VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby	- charakterizuje hlavní znaky dobrodružné literatury - formuluje vlastní názor na přečtený text - správně čte vhodný text	Dobrodružná literatura	
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- orientuje se v knihovně	Knihovna	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (literární výchova) - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- charakterizuje jednotlivá období antické literatury - seznámí se základními díly starověké literatury - seznámí se s literárními pojmy - zná hlavní představitele husitské literatury - seznámí se s hlavními představiteli světové i české literatury - chápe přínos a význam díla J. A. Komenského - zná významné osobnosti českého a slovenského NO a chápe jejich význam a přínos - seznámí se s nejvýznamnějšími osobnostmi českého a světového romantismu - seznámí se s novými uměleckými směry ve světové i české literatuře	Antická literatura a další starověké literatury Starší česká literatura Husitská literatura Literatura v období humanismu a renesance Literatura v období baroka, klasicismu a osvícenství Literatura v období národního obrození Romantismus Realismus Literární moderna	D - husitství Vv - renesanční, barokní a klasicistní umění Hv - husitské písně a barokní hudba Ov - myšlenky vlastenectví
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- dokáže formulovat dojmy ze soukromé návštěvy představení - dokáže formulovat vlastní názor na zhlédnuté představení	Divadelní a filmová představení	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura (literární výchova) - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák:	- charakterizuje nové směry v próze a poezii	Literatura na počátku 20. století	Inf - Word (psaní textů –

<p>- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>- zná hlavní představitele světové literatury 1. pol. 20. století - zná nejvýznamnější autory daného období - rozlišuje pojmy oficiální a avantgardní divadla - zná představitele Osvobozeného divadla a divadla D34 - prostřednictvím referátů se seznámí s nejvýznamnějšími představiteli a jejich díly - zná představitele historické prózy, literatura faktu, exilové a samizdatové literatury, undergroundové literatury - seznámí se s divadly malých forem</p>	<p>Česká meziválečná literatura České divadlo 1. pol. 20. století Světová poválečná literatura Česká poválečná literatura Vývoj českého divadla po 2. světové válce</p>	<p>referáty), Internet – Explorer - vyhledávání informací D - 1. a 2. světová válka, meziválečné období</p>
<p>- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p>	<p>- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p>Současná česká literatura</p>	
<p>- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p>	<p>- pokusí se vytvořit vlastní literární text</p>	<p>Tvorba literárního textu</p>	
<p>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<p>- na základě vlastní četby rozliší literaturu hodnotnou a konzumní</p>	<p>Vlastní četba</p>	<p>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk - 1. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován ve 3., 4. a 5. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět s klasickým dělením na skupiny v rámci ročníku.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky písemnou i ústní formou uplatňuje samostatná práce žáků, práce se slovníkem cizích slov a také práce skupinová. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je na 1. stupni založen na učení se angličtiny zábavnou a smysluplnou formou, na činnostech, které děti zaujmou a baví. Jsou to především příběhy z prostředí, která jsou jim blízká, dále pak písničky, básničky, hry a hádanky, které je osloví. Žáci se učí správně používat některé základní mluvnické vazby. Nenásilnou formou jsou žáci vtaženi do mluvení, psaní a čtení v angličtině. Prostřednictvím zajímavých námětů jsou motivováni k učení se cizímu jazyku a rozvíjení řečových dovedností.

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k pochopení problému
- žáci se učí vyhledávat vhodné informace

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- žáci se učí vzájemné komunikaci

- žáci jsou vedeni k využívání jednotlivých informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci ve skupině, k rozdělení rolí ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci dodržují pravidla slušného chování

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k diskusi a ke vzájemnému naslouchání
- žáci se učí zodpovědně rozhodnout podle dané situace, dodržují normy a pravidla

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny při práci a také při práci s výpočetní technikou
- žáci se učí efektivně organizovat svou práci, úkoly odevzdávají podle předem stanovených termínů
- žáci využívají znalostí v praxi

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas - reaguje na pokyny učitele - rozumí základním pokynům užívaným ve výuce - plní jednoduché, každodenně užívané příkazy	Slovní zásoba - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích	Čj - sloh - dramatizace každodenních situací
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu	- představí členy rodiny, podá základní informace o své rodině - pojmenuje běžné vybavení třídy	Tematické okruhy - Rodina Škola Lidské tělo	Prv - Rodina, ovoce a zelenina Vv - zvířata, domov

výuky setkal	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje běžné ovoce a zeleninu, zvířata - pojmenuje základní oblečení - popíše části těla 	<p>Oblékání Nákupy Kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny) Zvířata Vánoce Hračky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje jednoduché básničky, písničky, krátké texty 	<p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tázačí zájmena - what, who, how, where - přídavná jména - množné číslo podstatných jmen - pravidelné tvoření - předložky in, on - slovesa be, have, can - přítomný čas průběhový - vazba This is/These are... 	Hv - písně a říkadla
<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje slova - určuje čas a používá číslice 1 - 20 - seznamuje se s názvy dnů v týdnu, měsíců a ročních obdobích 	<p>Učivo - zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p>	Prv - Člověk, čas M - numerace v oboru do 20
<ul style="list-style-type: none"> - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - píše slova a krátké věty na dané téma 	<p>Tematický okruh - Rodina</p>	

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk - 4. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - vyplní osobní údaje do formuláře	- pozdraví a odpoví na pozdrav zdvořilým způsobem - poskytne informaci - poskytne základní osobní údaje	Žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích	
- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině a činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- popíše místa ve městě, cestu - popíše dům a byt	Tematické okruhy - Domov Jídlo Bydliště Dopravní prostředky Kalendářní rok (hodiny) Zvířata Můj den	Čj - časování sloves, předložky, množné číslo podstatných jmen
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- vede rozhovor na dané téma - vede rozhovor o svých zálibách a denním režimu - používá číslice do 100	Přivlastňovací zájmena her, his Vazba There is /are Předložky in, on, under, between, next to Množné číslo podstatných jmen Sloveso to have v přítomném čase Sloveso to be Otázka Do you like... ? Sloveso can/can't Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Otázka How many?	Čj - sloh - rozhovor

		I would like ...	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- písemně obměňuje krátké probrané texty - porozumí krátkému komiksovému příběhu - porozumí čtenému i slyšenému textu - čte krátký, jednoduchý text o aktuálních činnostech - napíše dopis, pohlednici	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Čj - vyprávění, popis učivo o větě Čj - sloh - dopis, pohled
- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- vyhledá určitou informaci v čteném textu - formuluje otázky a odpovídá na ně	Tematický okruh- Volný čas Práce se slovníkem	

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - rozumí jednoduchým	- pozdraví a představí sebe i druhé, rozumí běžným instrukcím, zeptá se na osobní údaje - poděkuje a odpoví na poděkování - vyjádří souhlas a nesouhlas	Tematické okruhy Povolání Příroda Počasí	Čj - časování sloves

<p>pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <ul style="list-style-type: none"> - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje se rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka - poskytne osobní údaje <p>-napíše do formuláře osobní údaje</p>	<p>Nemoci, zdraví Jídlo Nakupování</p> <p>Tematické okruhy - Bydliště</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří právě probíhající běžné činnosti - používá základní slovní zásobu na dané téma 	<p>Žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích</p>	<p>Čj - sloh - žádost</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikro dialogy - formuluje otázky a odpovídá na ně 	<p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>Př - Rodina, Volný čas</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> - čte potichu krátké texty obsahující převážně známé jazykové prostředky 	<p>Tematický okruh - Kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, 	<ul style="list-style-type: none"> - vede jednoduchou konverzaci o určitém tématu - umí navázat kontakt s konkrétní osobou - vyžádá jednoduchou informaci 	<p>Přivlastňovací zájmena Předložky Modální slovesa can, must</p>	

volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl	Minulý čas slovesa to be Minulý čas pravidelných sloves Množné číslo podstatných jmen – nepravidelné tvoření Člen určitý a neurčitý Číslovky řadové Budoucí čas Stupňování některých přídavných jmen	
- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- orientuje se v obsahu jednoduchého textu - vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci - práce se slovníkem	Prohloubení slovní zásoby 3. a 4. ročníku	Čj- význam slov

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován v 6.,7.,8. a 9. ročníku 3 hodinami týdně. Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět s klasickým dělením na skupiny v rámci ročníku.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se uplatňuje výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní). Dále je důraz kladen na samostatnou práci, na práci s jazykovými materiály (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), ale i na skupinovou práci. Součástí výuky jsou i hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC a krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk využívá na 2. stupni současné i tradiční metody výuky k vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Zahrnuje formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a

učebních návyků. Důraz je kladen na samostatné rozhodování žáků, využívání získaných znalostí a zkušeností a na sebedůvěru ve vlastní schopnosti.

Začleněná průřezová témata

MKV - Multikulturalita (8.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k pochopení problému
- žáci se učí vyhledávat vhodné informace

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- žáci se učí vzájemné efektivní komunikaci
- žáci jsou vedeni k využívání jednotlivých informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci ve skupině, k rozdělení rolí ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci dodržují pravidla slušného chování

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k diskusi a ke vzájemnému naslouchání
- žáci se učí zodpovědně rozhodnout podle dané situace, dodržují normy a pravidla

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny při práci a také při práci s výpočetní technikou
- žáci se učí efektivně organizovat svou práci, úkoly odevzdávají podle předem stanovených termínů
- žáci využívají znalostí v praxi

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché audio-orálně připravené texty - rozumí přiměřeným projevům přímým i reprodukováným - rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat	Množné číslo podstatných jmen Sloveso to be Přivlastňovací pád Sloveso to have Rozkazovací způsob Způsobové sloveso can Vazba „there is / are“ Přítomný čas průběhový Přítomný čas prostý Frekvenční příslovce Ukazovací zájmena Doplnovací otázky Srovnání přítomných časů Minulý čas prostý - pravidelná a nepravidelná slovesa Otázky na podmět na předmět	Hv - poslech písní
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- dokáže postihnout hlavní smysl jednoduchého sdělení - rozumí přiměřeným projevům přímým i reprodukováným - orientuje se v obsahu jednoduchého textu,	Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním	

	vyhledává odpovědi na otázky	situacím	
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- vyhledává slova ve slovníku učebnice a užívá abecední dvojjazyčný slovník	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	Čj - práce se slovníkem
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- umí sdělit základní informace o sobě, své rodině a bydlišti, škole a volném čase	Domov Rodina Bydlení Škola Volný čas	
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- domluví se v běžných každodenních situacích - formuluje otázky a odpovídá na ně - vyžádá jednoduchou informaci	Město Stravování Počasí Příroda	

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí informacím v jednoduchých	- čte nahlas a foneticky správně přiměřeně náročné audio-orálně připravené texty - rozumí přiměřeným projevům přímým i	Způsobové sloveso „ must“ - opisný tvar Počítatelná a nepočítatelná podst.	

poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	reprodukováným - rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat	jména Vyjadřování množství some/any, much/many Stupňování přídavných jmen Budoucí čas s will Vazba going to Předpřítomný čas Tvoření příslovcí Minulý čas průběhový Srovnání minulého času prostého a předpřítomného času	
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou a více osob - umí jednoduše vyjádřit svůj názor	Kultura Sport Péče o zdraví Pocity a nálady Nákupy a móda Životní prostředí Cestování	
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- vytvoří vyprávění jednoduchého příběhu nebo události - využívá slovníky - umí popsat známou osobu, místo nebo známou věc	Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím Práce se slovníkem	Čj - práce se slovníkem

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- čte nahlas a foneticky správně náročnější texty - rozumí přiměřeným projevům přímým i reprodukovaným - rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat	Srovnání minulého a předpřítomného času Zástupné one/ones Podmínkové věty, věty vztažné Minulý čas průběhový Zájmena zvrtná Tázací dovětky Přítomný čas průběhový s budoucím významem Budoucí čas Slovesa se dvěma předměty Předpřítomný čas se since a for Gerundium	
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdělení - dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů - dokáže se orientovat v monologu, dialogu a textu s neznámými výrazy, jejich význam dokáže odhadnout	Cestování, země, obyvatelstvo Volný čas	
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- vytvoří vyprávění jednoduchého příběhu nebo události - využívá slovníky - umí popsat známou osobu, místo nebo známou věc	Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem	Čj - práce se slovníkem
- vyhledá požadované informace v jednoduchých	- má všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi	Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	MKV - Multikulturalita Z - orientace na mapě

každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	(k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot jiných národů)		
---	--	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- čte nahlas a foneticky správně náročnější texty - rozumí přiměřeným projevům přímým i reprodukovaným - rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat	Předminulý čas Trpný rod Přímá a nepřímá řeč Vedlejší věty příslovečné časové Posun času v nepřímé řeči Otázky v nepřímé řeči Vyjádření budoucnosti	
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí souvislým projevům učitele a textům v učebnicích, časopisech...	Společnost a její problémy	
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- používá slovníky a jazykové příručky - umí napsat stručný životopis - vyplní běžný formulář a dotazník - pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty)	Volba povolání Práce se slovníkem	
- vyhledá požadované informace v jednoduchých	- dokáže si vyžádat potřebnou informaci	Moderní technologie a média	

každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace			
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- domluví se v běžných životních situacích	Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého neznámého textu - umí si vyhledat potřebnou informaci a odpověď na otázku - podá informace o povolání - domluví si schůzku	Tematický okruh - Povolání Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Perfektum pravidelných a nepravidelných sloves Stupňování přídavných jmen a příslovcí	

Charakteristika vyučovacího předmětu Německý jazyk - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je realizován v 7., 8. a 9. ročníku 2 hodinami týdně. Německý jazyk se vyučuje jako samostatný předmět s klasickým dělením na skupiny v rámci ročníku.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v kmenové učebně nebo v učebně informatiky. Na počítačích lze využít německé programy. Tematické celky jsou zpracovány v návaznosti na další vyučovací předměty do vzdělávacích projektů.

Vyučovací hodina je realizována:

- frontálně při výkladu nového celku, při četbě, poslechu a reprodukci textu, při procvičování probraného učiva, recitaci, zpěvu
- skupinově při tvorbě dialogů, vyhledávání informací v něm. časopisech, práci se slovníkem, při hrách a krátkodobých projektech
- individuálně při výukových programech na PC, písemném projevu

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk jako další cizí jazyk umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně pro porozumění. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci v rámci Evropy a světa. Snižuje u žáků jazykové bariéry a umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice v jiných zemích. Prohlubuje mezinárodní porozumění a předpoklad pro uplatnění na trhu práce a podmínky pro další zájmovou činnost.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni:

- k vybírání a využívání vhodných způsobů a metod při učení
- k propojování získaných poznatků do širších celků
- k poznávání smyslu a cíle učení cizímu jazyku

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou vedeni:

- k schopnosti pochopit problém
- k vyhledávání vhodných informací ve slovnících, výukových programech, na internetu

Kompetence komunikativní

Žáci jsou vedeni:

- k dialogům na odpovídající úrovni
- k naslouchání druhým žákům a vyučujícímu a k vhodné reakci
- k aktivitám, které vykonávají jako třída, jako skupina nebo jedinec

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni:

- ke spolupráci ve skupině

- k dobré atmosféře v kolektivu
- ke schopnosti sebekontroly, hodnocení svých znalostí

Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni:

- k respektování názorů druhých ve skupině
- k rozhodování podle zadané situace
- k vedení diskuse
- k naslouchání si

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni:

- ke schopnosti organizovat svoji práci
- k pochopení, že každý má rozdílné znalosti a tempo práce
- k vyhledávání informací v literatuře, na internetu, ve slovnících

Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- seznamuje se se správnou výslovností německých slov - rozlišuje správnou výslovnost samohlásek, souhlásek a dvojhlásek - nacvičuje intonaci, přízvuk, melodii a tempo - osvojuje si základní pravidla komunikace - rozumí známým a každodenním výrazům a základním frázím vycházejících z konkrétních potřeb - umí tyto výrazy a fráze používat	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Das ABC Pozdravy Poděkování Kalendářní rok (dny v týdnu) Číslovky základní do 20 Barvy	

<p>- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si základní pravidla komunikace - tvoří a píše jednoduché věty - tvoří otázku - dokáže se jednoduchým způsobem domluvit - tvoří zápor 	<p>Slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Představování Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Časování pravidelných a nepravidelných sloves Slovosled ve větě oznamovací a tázací Vykání Zápor</p>	
<p>- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí představit sebe a ostatní členy rodiny - klade jednoduché otázky týkající se místa, kde žije, lidí, které zná, věcí, které vlastní - odpovídá na tyto otázky - zapíše jednoduchý text 	<p>Tematický okruh - Rodina Tázací zájmena Vazba „von“</p>	
<p>- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, přátel a podobné otázky pokládá</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí představit své přátele - vyhledává slova ve slovníku učebnice - reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu nebo promluvy 	<p>Tematický okruh - Přátelé Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Zájmena</p>	
<p>- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace o německy mluvících zemích - umí pojmenovat předměty, školní potřeby 	<p>Tematický okruh - Realie zemí příslušných jazykových oblastí Škola</p>	<p>Inf - Práce s internetem</p>

tématům	- rozumí pokynům učitele	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Příkazy Člen určitý a neurčitý	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy a volného času	- rozumí základním frázím vycházejících z konkrétních potřeb - umí tyto výrazy a fráze používat - umí napsat dopis o sobě - umí hovořit o svých koníčcích a koníčcích svých kamarádů	Tematický okruh - Zájmy	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu nebo promluvy - zapíše jednoduchý text	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Podstatná jména po členu určitém, neurčitém Tematický okruh - Zvířata	

Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- zeptá se na přesný čas a odpoví na takovou otázku - umí určit roční období a měsíce - umí počítat do sta a základní matematické úkony	Slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	Inf - Internet (slovní zásoba)

	- napíše jednoduchou pozvánku	Kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, hodiny) Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Předložky am, im, um, datum Číslovky základní	
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- dodržuje správný pořádek slov ve větách - umí napsat jednoduchý pozdrav z dovolené	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Slovosled ve větě oznamovací a tázací Časování způsobového slovesa mögen	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- vyhledává informace o německy mluvících zemích - čte s porozuměním jednoduchý text - umí odpovědět na jednoduché otázky - vyhledává informace v textu	Tematický okruh - Realie zemí příslušných jazykových oblastí	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny a dalších osvojovaných témat	- popíše svůj pokoj a dům - vyjádří své přání - vysnění pokoj - porozumí krátkým textům - dodržuje správný pořádek slov ve větách	Tematický okruh - Domov Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Předložky se 3. a 4. pádem	

		Časování sloves s odlučitelnými předponami	
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- osvojuje si základní pravidla komunikace - vede komunikaci s více osobami - zeptá se na směr cesty	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Osobní zájmena	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, volného času a dalších osvojovaných témat	- čte s porozuměním jednoduchý text - umí odpovědět na jednoduché otázky - vyhledává informace v textu - vypráví o průběhu svého dne	Slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematický okruh - Volný čas	
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, volného času a podobné otázky pokládá	- mluví o svém jídelníčku	Tematický okruh - Jídlo a nápoje, nákupy Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Časování způsobového slovesa müssen Časování pravidelných a nepravidelných sloves	

Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák:	- nahlas a plynule vyslovuje a čte správně	Mluvnice - základní gramatické	

<p>- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého neznámého textu</p> <p>- umí si vyhledat potřebnou informaci a odpověď na otázku</p> <p>- napíše jednoduché sdělení a odpoví na sdělení gramaticky správně</p>	<p>struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Neurčité zájmeno man Časování pravidelných a nepravidelných sloves</p> <p>Časování způsobových sloves können, dürfen</p> <p>Rozkaz Préteritum nepravidelných sloves haben, sein</p> <p>Slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>Tematický okruh - Lidské tělo a zdraví</p>	
<p>- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>- umí požádat o informaci, popsat místo, kde bydlí a orientovat se na jednoduchém plánu</p>	<p>Tematický okruh - Obec a dopravní prostředky</p> <p>Mluvnice</p> <p>- základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Předložky se 3. pádem Časování způsobového slovesa wollen</p>	

- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- rozumí každodenním výrazům, základním větám - dovede konverzovat s dalšími osobami a poskytne požadované informace	Tematický okruh - Počasí, příroda Oblékání Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění Préteritum pravidelných sloves	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- vyhledává informace o německy mluvících zemích - čte s porozuměním jednoduchý text - umí odpovědět na jednoduché otázky - vyhledává informace v textu	Tematický okruh - Realie zemí příslušných jazykových oblastí	
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého neznámého textu - umí si vyhledat potřebnou informaci a odpovědět na otázku - podá informace o povolání - domluví si schůzku	Tematický okruh - Povolání Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Perfektum pravidelných a nepravidelných sloves Stupňování přídavných jmen a příslovcí	

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika - 1. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován jako samostatný předmět v 1. ročníku s dotací 4 hodiny týdně a v 2.,3.,4. a 5. ročníku s dotací 5 hodin týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v kmenových učebnách. Vyučovací předmět matematika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Důraz je kladen na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům z matematiky a jejich vzájemným vztahům. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na 4 tématické okruhy:

- Čísla a početní operace - žáci si osvojují aritmetické operace, učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním
- Závislosti, vztahy a práce s daty - žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa
- Geometrie v rovině a prostoru - žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů
- Nestandardní aplikační úlohy - problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení, tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání

Začleněná průřezová témata

OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (5.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák při řešení matematických úloh vyhledává a třídí informace na základě jejich pochopení
- žák operuje s užívanými znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické jevy
- žák získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, ověřuje a vyvozuje z nich závěry
- žák poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a
- žák o nich diskutuje

Kompetence k řešení problémů

- žák při řešení matematických úloh rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- žák samostatně řeší problém, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- žák kriticky myslí, činí rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- žák pracuje s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- žák se vyjadřuje výstižně, užívá matematického jazyka včetně symboliky
- žák se účinně zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor

Kompetence sociální a personální

- žák při řešení úkolů přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí
- žák si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- žák se učí vnímat složitosti světa.
- žák na základě jasných kritérií hodnotí své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žák se učí bezpečně používat rýsovací pomůcky
- žák dodržuje pravidla bezpečnosti práce s pomůckami
- žák využívá matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 1. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
---------------------------------------	-----------------------	--------------	------------------------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků 	<ul style="list-style-type: none"> - spočítá prvky daného souboru v oboru 0 - 20, - vytváří soubory prvků k danému číslu, s daným počtem prvků v oboru 0 - 20 	<p>Manipulace s předměty počítání prvků</p>	<p>Čj - poslech literárních textů - tvořivé činnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - zná číslice 0, 1 - 20, umí je napsat a přečíst, - zná význam pojmů méně, více, větší, menší - zná a používá symboly $>$, $<$, $=$ 	<p>Čísla do 20 čtení a zápis čísla v desítkové soustavě vztahy větší, menší, rovno a znaménka $>$, $<$, $=$ určování jednotek, desítek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> - umí seřadit čísla podle velikosti od 0 - 20 - najde číslo na číselné ose a umí ho zakreslit 	<p>Orientace na číselné ose pojmy hned před, hned za, před, za</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v prostoru, zná a dovede ukázat nahore, dole, vlevo, vpravo, před, za, uprostřed - rozlišuje a umí pojmenovat základní geom. tvary v rovině 	<p>Orientace v prostoru nahore, dole, vpravo, vlevo, před, za</p>	<p>Čj - praktické naslouchání</p>
<ul style="list-style-type: none"> - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	<ul style="list-style-type: none"> - umí přečíst, zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes 10 	<p>Sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu 10</p>	<p>Čj - praktické čtení</p>
<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy 	<p>Slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací</p>	<p>Prv - Lidé a čas</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času 	<ul style="list-style-type: none"> - umí dělit hodinu na čtvrt, půl, třičtvrtě, celá - ukáže na ciferníku 	<p>Určování času</p>	<p>Prv - Lidé a čas</p>

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozlišuje a umí pojmenovat základní geom. tvary v rovině - umí je vymodelovat - pozná geometrická tělesa - krychle, koule - vyhledá jejich zastoupení a užití v okolním světě	Základní útvary v rovině (čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník) třídění a vyhledávání předmětů podle tvaru, velikosti a barvy základní útvary v prostoru (krychle, koule)	Prv - Rozmanitost přírody Vv - rozvíjení smyslové citlivosti
--	--	--	---

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 2. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- spočítá prvky daného souboru v oboru 0 – 100 - vytvoří soubory prvků k danému číslu	Obor přirozených čísel 0 - 100 čtení a zápis čísel v desítkové soustavě	
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zná číslice 0 - 100, umí je přečíst, napsat, seřadit sestupně i vzestupně	Vztahy větší, menší, rovno znaménka >, <, = určování jednotek, desítek, stovek	Prv - Domov, škola, obec
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- najde a zakreslí čísla 0 - 100 na číselnou osu	Orientace na číselné ose pojmy hned před, hned za, před, za	Prv - Domov, škola, obec
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- rozlišuje tyto geom.pojmy: bod, přímka, úsečka - narýsuje je, porovná úsečky podle velikosti - změří délku úsečky a odhaduje délky úseček	Útvary v rovině bod, přímka, polopřímka, úsečka Měření úseček v cm, porovnávání úseček podle velikosti	Prv - Obec

- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- umí zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku - sčítá a odčítá čísla do 100 - počítá příklady se závorkami (zná význam závorek) - seznámí se s principem násobek v oboru do 50	Sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes 10 Sčítání a odčítání v oboru do 100 Násobení a dělení v oboru malé násobilky (0,10, 1-5)	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a tvoří slovní úlohy s výpočty do 100 - zná mince a bankovky - počítá s nimi	Slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	Prv - Soužití lidí
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- umí číst časové údaje	Určování času převádění jednotek času pohyb ve čtvercové síti práce s údaji (jízdni řád, ceník)	Prv - Lidé a čas Čj - Jazyková výchova (slovní zásoba)
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary	- pozná geometrická tělesa - krychle, kvádr, koule, válec	Geometrická tělesa krychle, kvádr, koule, válec	

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- zapisuje a čte číslíčky do 1000 - sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1000 - násobí a dělí v oboru malé násobilky	Obor přirozených čísel 0 -1000 čtení a zápis čísel v desítkové soustavě Sčítání a odčítání v oboru do 1000 ústně i písemně Násobení v oboru malé násobilky (1-10) seznámení se zaokrouhlováním na	Prv - Obec, místní krajina Okolní krajina Komunikace, obchod

		10, 100	
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- umí porovnávat, seřadit vzestupně a sestupně čísla do tisíce	Vztahy >, <, = určování desítek, jednotek, stovek a tisíců	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- zná symboly, značky a matematické zápisy, orientuje se v nich, umí je číst - umí zakreslit čísla do tisíce na číselné ose	Orientace na číselné ose vztahy před, za, hned před, hned za - nerovnosti	Prv - Rodina Čj - mluvený projev (vyjadřování)
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a tvoří slovní úlohy v oboru do 1000 - řeší a tvoří slovní úlohy s pomocí malé násobilky	Slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	Prv - Orientace v čase,
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- umí určit správně čas nastavený na ciferníku i digitální čas - umí převádět hodiny na minuty	Určování času převádění jednotek času	Prv - Lidé a čas Čj - zážitkové čtení a naslouchání
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- umí narýsovat a doplňovat tabulky a číst v nich	Diagramy, grafy, tabulky a jízdní řády	Prv - Péče o zdraví, Obec, místní krajina Čj - vyhledávací čtení
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- umí narýsovat trojúhelník, kruh, kružnici - pozná čtverec, obdélník a jejich části - zná jednotky délky a používá je k měření geom. útvarů - rozezná jednoduchá tělesa	Útvary v rovině bod, přímka, polopřímka, úsečky, kruh, kružnice, čtverec, obdélník Útvary v prostoru kvádr, krychle, jehlan, koule, válec	Prv - Osobní bezpečí - bezpečné chování v sil.provozu
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- umí narýsovat úsečku dané délky s přesností na mm - odhaduje vzdálenosti v metrech	Měření, odhad porovnávání délky úsečky (v cm, mm, dm, m)	Prv - Látky a jejich vlastnosti
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- umí namalovat a vystříhnout osově souměrný obrázek	Jednoduché souměrné útvary v rovině	Prv - Rozmanitost přírody - stavba těl Vv - osově souměrné objekty

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 4. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - sčítá a odčítá z paměti i písemně do 10 000 - při sčítání a násobení používá komutativnost a asociativnost	Násobení a dělení sčítání a odčítání do 10 000	
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- zapíše a přečte čísla větší než 10 000 - orientuje se na číselné ose větší než 10 000 - písemně násobí jednociferným a dvouciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem	Čísla větší než 10 000 čtení, zápis čísel v desítkové soustavě znázornění na číselné ose písemné násobení písemné dělení jednociferným dělitelem	
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje čísla na desítky, sta a tisíce	Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- řeší jednoduché a složené slovní úlohy - zapíše zkrácený zápis s neznámou - seznámí se s jednotkami hmotnosti, délky, objemu a času a používá je při řešení úloh - převádí jednotky hmotnosti a délky	Slovní úlohy jednotky délky, hmotnosti, času	Př - měření délky, času, hmotnosti
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- definuje pojem zlomek, rozlišuje pojmy čísel a jmenovatel, zlomková čára - čísla zapíše zlomkem - určí a dokáže vyznačit polovinu, třetinu,	Zlomky zápis zlomku, jeho grafické vyjádření	

	čtvrtinu atd. - vytváří a určuje část celku na geometrických obrazcích - část celku zapíše zlomkem		
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce	- pracuje s kružítkem a trojúhelníkem s ryskou - umí narýsovat kolmici, rovnoběžné přímky - narýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - sestrojí trojúhelník - určí a narýsuje pravoúhlý trojúhelník	Geometrie rýsování a pojmenování základních rovinných útvarů (úsečka, přímka, polopřímka, čtverec, trojúhelník, obdélník)	Vv - dekor (geometrické obrazce)
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- zakreslí čtverec a obdélník do čtvercové sítě - pomocí čtvercové sítě vypočítá obsah obdélníku a čtverce, vyvodí vzorec pro obsah čtverce a obdélníku - užívá základní jednotky obsahu	Čtvercová síť Obsahy obrazců čtverec, obdélník Jednotky obsahu	VI - rozloha ČR
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- určí souřadnice bodu ve čtvercové síti - překládáním papíru určí osu úsečky, strany čtverce a obdélníku	Čtvercová síť Osa souměrnosti úsečky, strany čtverce a obdélníku	Sp - osově souměrné útvary (práce s papírem)
- sestrojí rovnoběžky a kolmice	- narýsuje kolmici, rovnoběžky, různoběžky - určí vzájemnou polohu přímek v rovině	Přímky kolmé, různoběžné a rovnoběžné	

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
- využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a	- sčítá a odčítá z paměti i písemně v oboru přirozených čísel do 1 000 000 a větších než 1 000 000	Násobilka Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	

násobení	<ul style="list-style-type: none"> - násobí deseti, stem, tisícem - při sčítání a násobení používá komutativnost a asociativnost 		
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> - umí zapsat a přečíst čísla v oboru přirozených čísel do 1 000 000 a větších než 1 000 000 - orientuje se na číselné ose, znázorní číslo - násobí písemně trojčiferným činitelem - dělí jednociferným dělitelem a dvojčiferným dělitelem 	Zápis čísla v desítkové soustavě Číselná osa obor přirozených čísel zápis čísel v desítkové soustavě písemné algoritmy početních operací číselná osa, teploměr, model	
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje čísla na tisíce, desetitisíce a statisíce	Zaokrouhlování čísel na tisíce, desetitisíce, statisíce	VI - Obyvatelstvo (Evropa)
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy v oboru do milionu - řeší slovní úlohy s časovými údaji - pracuje s údaji v cenících apod. - seznámí se s římskými číslicemi - přečte číslo kapitoly a letopočet - převádí jednotky času 	Slovní úlohy Jednotky času Římské číslice	Př, VI - úlohy - téma Vesmír, Světadíly, Živočichové, Člověka a jeho tělo, Advent, Rostliny, Dějiny - pracovní listy
- porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem zlomek, rozlišuje pojmy čísel a jmenovatel, zlomková čára - čísla zapíše zlomkem - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem 	Zlomky zápis, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje celá a desetinná čísla - čte a zapisuje desetinná čísla - vyznačuje desetinná čísla na číselné ose 	Desetinná čísla zápis, sčítání a odčítání, násobení 10 a 100 číselná osa	
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo	- přečte a zapíše záporné číslo na číselné ose	Celá čísla kladná, záporná čísla číselná osa	

vyznačí na číselné ose		teploměr	
- vyhledává, sbírá a třídí data	- vyhledává údaje v jízdním řádu - řeší slovní úlohy zaměřené na zpracovávání údajů z tabulek a grafů	Jízdní řády vyhledávání	VI - Regiony ČR
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- zapíše a zpracovává data z grafu ve čtvercové síti - vytvoří jednoduchou tabulku a diagram	Závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky	VI - porovnávání kontinentů
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce	- definuje pojmy rovina, polorovina, trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný - sestrojí obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník - sestrojí čtverec, obdélník	Základní útvary v rovině přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník	Vv - dekor (návrh) - geometrické útvary
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- změří a vypočítá obvod čtverce a obdélníku	Délka úsečky; jednotky délky a jejich převody	
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- vypočítá obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě nebo vzorce - dbá na přesnost a čistotu rýsování	Obvod a obsah obrazce (čtverec, obdélník) Jednotky obsahu	VI - Jednotky obsahu - porovnávání rozlohy světadílů
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- zakreslí do čtvercové sítě - čtverec, obdélník, přímku - určí osu souměrnosti překládáním papíru i pomocí kružítka	Osově souměrné útvary	Vv - překládání papíru a dokreslování obrázků
- sestrojí rovnoběžky a kolmice	- rozlišuje pojmy kolmice a přímky rovnoběžné - sestrojí kolmé a rovnoběžné přímky	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a	- řeší praktické slovní úlohy (napíše zápis, dokáže charakterizovat neznámou)	Číselné a obrázkové řady, magické čtverce, slovní úlohy	Inf - program Malování (trojrozměrné obrázky)

problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- hledá postupy řešení - doplňuje číselné a obrázkové řady - seznámí se se základními útvary v prostoru a utváří si prostorovou představivost	Základní útvary v prostoru kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	OSV - Řešení problému a rozhodovací dovednosti
--	---	--	---

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně 4 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v kmenových učebnách. Z důvodu zajištění návaznosti učiva mezi jednotlivými ročníky je na začátek každého ročníku zařazen tématický celek Opakování učiva. Dovednosti, které si v rámci předmětu žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ale umožňují lepší orientaci v běžném životě, dávají věci do souvislostí, rozvíjejí logické myšlení, podporují rozvoj představivosti. Dále se žáci učí i základům analytického i syntetického způsobu řešení problémů, získávají i základy pro práci s výpočetní technikou.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně matematické gramotnosti. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na 4 tématické okruhy:

- Číslo a proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- žáci porovnávají v týmu i samostatně dosažené výsledky
- žáci vyhledávají vhodné způsoby, metody a strategie řešení
- žáci operují se znaky a symboly
- žáci uvádějí věci do souvislostí
- žáci zpracovávají informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívají je k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci rozvíjejí schopnost objevovat problém a hledají různé varianty řešení
- žáci chápou význam kontroly dosažených výsledků
- žáci zvažují možnost žádného řešení nebo více řešení

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k diskusi k řešení
- žáci se nebojí zeptat se
- žáci se učí formulovat řešení úloh
- žáci přijímají názory svých spolužáků, doplňují je
- žáci vyjadřují svůj názor

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí dodržovat stanovená pravidla pro práci ve skupině
- žáci se učí vzájemné toleranci a zodpovědnosti

Kompetence občanské

- žáci se učí respektovat názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy

Kompetence pracovní

- žáci se učí bezpečně používat rýsovací pomůcky a udržovat je v pořádku
- žáci dodržují pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka a úsečka - rýsuje lineární útvary - vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku	Geometrické útvary v rovině rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh jednoduché konstrukce převody jednotek obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku	
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel	- definuje celá čísla - uspořádá celá čísla, znázorní je na ose - provádí početní operace s celými čísly - řeší slovní úlohy s celými čísly - používá celá čísla v praxi (teploměr, dluhy, ...)	Celá čísla čísla kladná a záporná, navzájem opačná porovnávání a zaokrouhlování celých čísel početní operace s celými čísly slovní úlohy s celými čísly	F - teplota
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- definuje desetinná čísla - uspořádá desetinná čísla, znázorní je na ose - provádí početní operace s desetinnými čísly - využívá počet. operací s des. čísly při převodech jednotek - řeší slovní úlohy s desetinnými čísly - používá desetinná čísla v praxi	Desetinná čísla uspořádání des. čísel násobení a dělení 10, 100, ... písemné i pamětné početní operace s des. čísly převody jednotek slovní úlohy	F - fyzikální veličiny

<ul style="list-style-type: none"> - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat a označit úhel (rameno, vrchol) - odhaduje velikost úhlu - určuje velikost úhlu měřením i výpočtem (vedlejší, vrcholový, pravý, ostrý, tupý) - narýsuje a přenesení úhel (vybrané úhly bez úhlooměru) - sestrojí osu úhlu 	<p>Úhel a jeho velikost rýsování a popis úhlu měření velikosti úhlu grafické i početní sčítání a odčítání úhlů násobky úhlu a poloviční úhel úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše trojúhelník - formuluje vlastnosti trojúhelníku - rozdělí typy trojúhelníků - sestrojí trojúhelník (sss, sus, usu), jeho výšky, těžnice a střední příčky, kružnici opsanou a vepsanou - pracuje s velikostí úhlů, dopočítá neznámý úhel 	<p>Trojúhelník a jeho konstrukce vlastnosti trojúhelníku rozdělení trojúhelníků výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníka trojúhelníková nerovnost konstrukce sss, sus, usu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a sestrojí obraz a síť jednoduchých těles v rovině - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje čtverec, obdélník, kvádr a krychli - vypočítá obvod a obsah čtverce - aplikuje znalosti o čtverci a obdélníku na výpočet povrchu a objemu kvádrů a krychle - vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle - načrtne a sestrojí čtverec, obdélník, kvádr a krychli - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>Kvádr a krychle objem a povrch kvádrů a krychle čtverec a obdélník jednotky délky, obsahu a objemu obraz kvádrů a krychle ve volném rovnoběžném promítání síť krychle a kvádrů povrch a objem krychle a kvádrů stěnová a tělesová úhlopříčka slovní úlohy s výpočtem povrchu a objemu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých 	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří modely prostorových útvarů - vytváří náčrtky prostorových útvarů 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy kvádr krychle neúplná tělesa</p>	

tématických a vzdělávacích oblastí			
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	- ověří shodnost rovinných útvarů - narýsuje útvar osově shodný - rozpozná osově souměrné útvary - určí počet os souměrnosti základních rovinných útvarů	Osová souměrnost shodnost rovinných útvarů rovinné útvary v osově souměrnosti osově souměrné obrazce pravoúhlá soustava souřadnic	

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- definuje a vysvětlí prvočíslo a číslo složené - aplikuje znaky dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 6, 9, 10) - rozloží číslo na součin prvočísel - vypočítá násobek a dělitel přirozeného čísla a výpočty aplikuje v úlohách z praxe	Dělitelnost přirozených čísel prvočísla a čísla složená rozklad na prvočinitele největší společný dělitel a nejmenší společný násobek slovní úlohy	
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- definuje zlomek, graficky ho znázorní - uspořádá zlomky a znázorní je na číselné ose - převede zlomek na desetinné číslo a naopak - převede zlomek do základního tvaru - upraví zlomek na smíšené číslo a naopak - provádí početní operace se zlomky - aplikuje znalosti o zlomcích v praktických příkladech - upraví složený zlomek	Zlomky základní tvar zlomku rozšiřování a krácení zlomků porovnávání zlomků společný jmenovatel smíšená čísla převrácený zlomek početní operace se zlomky složené zlomky	
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve	- definuje racionální čísla a graficky je znázorní na ose - uspořádá racionální čísla	Racionální čísla co jsou to racionální čísla početní operace s racionálními	Vo - deník hospodaření

<p>výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p> <p>-analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace s racionálními čísly, využívá je v praktických úlohách - vyjadřuje vztah celek – část celku přirozeným číslem, desetinným číslem i zlomkem 	<p>číslly</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže na příkladu vysvětlit, co je to poměr - krátí a rozšiřuje poměr - vyjádří poměr ve tvaru zlomku - využije poměr k rozdělení, zvětšení a zmenšení v daném poměru - pracuje s měřítkem map a plánů - využívá poměr v praktických úlohách 	<p>Poměr</p> <p>krácení a rozšiřování poměru rozdělení, zvětšení a zmenšení v daném poměru postupný poměr měřítko plánu a mapy slovní úlohy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) 	<ul style="list-style-type: none"> - definuje 1 %, 1‰, základ - využívá souvislosti mezi zlomkem, desetinným číslem a procenty - řeší slovní úlohy s procenty - využívá znalostí o % v úlohách s jednoduchým úrokováním 	<p>Procenta</p> <p>jedno procento, základ výpočty s procenty slovní úlohy úroky</p>	<p>Vo - bankovníctví</p>
<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů 	<ul style="list-style-type: none"> - ověří shodnost trojúhelníků pomocí vět o shodnosti - sestrojí trojúhelník podle vět <i>sss</i>, <i>usu</i>, <i>sus</i> - využije vztah pro výpočet obvodu a obsahu trojúhelníku 	<p>Trojúhelník</p> <p>shodnost trojúhelníků konstrukce trojúhelníků (<i>sss</i>, <i>usu</i>, <i>sus</i>) obvod trojúhelníku obsah trojúhelníku</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, definuje jejich vlastnosti - tyto útvary načrtne - využívá vlastností čtyřúhelníků k jejich 	<p>Čtyřúhelníky</p> <p>druhy čtyřúhelníků vlastnosti čtyřúhelníků konstrukce rovnoběžníku a</p>	

- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	konstrukci - využívá vztah pro výpočet obvodu a obsahu rovnoběžníku a lichoběžníku - aplikuje získané znalosti v praktických úlohách	lichoběžníku obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku slovní úlohy	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- ověří shodnost rovinných útvarů - sestrojí obraz rovinných útvarů ve středové souměrnosti - určí střed souměrnosti rovinného útvaru - využívá středové souměrnosti v konstrukčních úlohách	Středová souměrnost shodné útvary obraz útvarů ve středové souměrnosti využití středové souměrnosti v konstrukčních úlohách	

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- objasní druhou mocninu a odmocninu - spočítá pomocí tabulek a kalkulačky - odhadne druhou mocninu a odmocninu - využije získané znalosti při výpočtech obsahů rovinných útvarů, povrchů a objemů těles	Druhá mocnina a odmocnina určení druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačky odhady využití obsahu a povrchu	
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení	- definuje vlastnosti pravoúhlého trojúhelníka - definuje a využívá Pythagorovu větu a větu obrácenou k Pythagorově větě - získá znalosti, aplikuje při výpočtech v rovině a v prostoru a ve slovních úlohách	Pythagorova věta odvození a využití věta obrácená k Pythagorově větě Pythagorova věta v rovině a prostoru slovní úlohy	

úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku			
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- vysvětlí n-tou mocninu - provádí početní výkony s n-tou mocninou - vyjádří číslo ve zkráceném a rozvinutém zápisu v desítkové soustavě	Mocniny s přirozeným mocnitelem určení mocnin početní operace s mocninami zápis čísla v desítkové soustavě $a \cdot 10^n$	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součiny pomocí vzorců a vytýkáním	- určí hodnotu číselného výrazu - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - sčítá, odčítá a násobí mnohočleny využívá vzorce při úpravách mnohočlenů - provádí rozklad mnohočlenů na součiny vytýkáním a pomocí vzorců	Výrazy číselné výrazy a jejich hodnota zapsat slovní text výrazem výrazy s proměnnou sčítání a odčítání výrazů násobení výrazů úpravy vytýkáním před závorkou využití vzorce $(A + B)^2$, $(A - B)^2$, $(A + B) \cdot (A - B)$ úpravy výrazů	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- řeší rovnice pomocí ekvivalentních úprav - aplikuje ekvivalentní úpravy při vyjádření neznámé ze vzorce - formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic	Lineární rovnice ekvivalentní úpravy řešení rovnic zkoušky vyjádření neznámé ze vzorce slovní úlohy řešené rovnicemi	F - fyzikální úlohy - vyjádření neznámé ze vzorce
- analyzuje a řeší aplikační geometrické	- definuje kruh, kružnici, vysvětlí rozdíl mezi nimi	Kruh, kružnice pojmy kruh a kružnice	

<p>úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší vzájemné polohy kružnic (bod, přímka a kružnice) a pojmenuje je - využije Thaletovu větu ke konstrukci tečen ke kružnici - vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice - aplikuje získané znalosti ve slovních úlohách 	<p>označení a konstrukce tečny Thaletova věta a konstrukce tečen vzájemná poloha přímky a kružnice, dvou kružnic obvod a obsah kruhu, délka kružnice slovní úlohy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 	<ul style="list-style-type: none"> - odliší válec od ostatních těles a analyzuje jeho vlastnosti - načrtne válec, načrtne a sestrojí jeho síť - využije vztah pro výpočet povrchu a objemu válce - aplikuje získané znalosti ve slovních úlohách 	<p>Válec síť válce povrch a objem válce slovní úlohy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - využije, aplikuje a kombinuje osvojené znalosti při konstrukčních úlohách 	<p>Množiny bodů dané vlastnosti (konstrukční úlohy) osa úsečky a úhlu rovnoběžky soustředné kružnice Thaletova kružnice konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků pomocí množin bodů dané vlastnosti</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - sestaví a navrhne hodnoty do grafu a tabulky 	<p>Základy statistiky pojmy statistiky jednoduchá šetření grafy, diagramy, tabulky (četnost, aritmetický průměr)</p>	

Vzdělávací obsah předmětu Matematika - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší lineární rovnice - řeší soustavy lineárních rovnic - formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic nebo jejich soustav	Lineární rovnice a soustavy lineárních rovnic řešení lineárních rovnic řešení soustavy rovnic sčítací, dosazovací a kombinovanou metodou zkoušky soustav slovní úlohy řešené soustavou rovnic s neznámou ve jmenovateli	
- načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odliší hranol od ostatních těles a analyzuje jeho vlastnosti - roztrídí hranoly podle tvaru podstavy - načrtne hranol a načrtne a sestrojí jeho síť - využívá vztah pro výpočet povrchu a objemu hranolu - aplikuje získané znalosti v praktických úlohách	Hranoly rozdělení hranolů síť hranolu povrch a objem hranolu slovní úlohy využívající výpočet povrchu a objemu hranolu	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles	- odliší jehlan, kužel, kouli od ostatních těles a analyzuje jejich vlastnosti - roztrídí jehlany podle tvaru podstavy - načrtne jehlan, kužel a kouli, načrtne a sestrojí síť jehlanu a kužele - využije vztah pro výpočet povrchu a objemu jehlanu, kužele a koule - aplikuje získané znalosti ve slovních úlohách	Jehlan, kužel, koule síť modely povrch objem slovní úlohy	
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- pracuje s pravouhlou soustavou souřadnic - rozliší, zda jde o funkci (z tabulky, grafu) - určí definiční obor a obor hodnot - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Funkce pojem funkce - tabulka a graf, definiční obor, obor hodnot graf lineární funkce	

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- rozliší přímou a nepřímou úměrnost (podle tabulky, grafu, rovnice) - sestrojí graf přímé i nepřímé úměrnosti - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	nepřímá úměrnost přímá úměrnost grafické řešení soustavy dvou rovnic	
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- ověří podobnost rovinných útvarů - vypočítá poměr podobnosti - rozdělí a změní úsečku v určeném poměru (graficky nebo výpočtem)	Podobnost podobné útvary poměr podobnosti věty o podobnosti trojúhelníka dělení, zvětšení a zmenšení úsečky v daném poměru	
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- vyjádří vlastními slovy základní pojmy - vypočítá jednoduchý úrok, navrhne řešení pro jeho výpočet - modeluje konkrétní situace z finanční matematiky	Finanční matematika pojmy (úrok, jistina, úroková doba, úroková míra, úrokovací období ...) jednoduché úrokování slovní úlohy z praxe	

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět realizován od 4. do 9. ročníku po 1 hodině týdně. Žáci mohou být na vyučovací předmět Informatika děleni do dvou skupin podle počtu žáků ve třídách. Učební osnovy jsou tedy zpracovány jednotně pro obě skupiny.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami nebo dvouhodinovými bloky v učebně informatiky. Tematické celky jsou zpracovány s návazností na další vzdělávací předměty tak, aby získané dovednosti ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie byly využívány ve všech vyučovacích předmětech. Osvojování si nových poznatků a dovedností je realizováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které samy slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici počítače s připojením na internet a multimediální vzdělávací programy, 2 síťové tiskárny, skener, digitální fotoaparát s kamerou, dataprojektor, různé druhy textů, encyklopedie, odborné knihy. Vzdělávací obsah integrovaných témat je žákům předáván v širších souvislostech, žáci se v dané problematice učí hledat logické souvislosti a vnitřní vazby, které uplatňují v osobním životě.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Žáci získávají elementární dovednosti v ovládnání výpočetní techniky, učí se orientovat ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání a praktickém životě. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. K vzájemné komunikaci a předávání souborů využívají elektronickou poštu. Vzhledem k narůstajícímu významu výpočetní techniky jsou získané dovednosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie přesahují rámec obsahu této vzdělávací oblasti a stávají se součástí všech oblastí základního vzdělávání. Zvládnutí vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a počítače umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat, urychluje aktualizaci poznatků, vhodně doplňuje učební pomůcky a texty.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je členěn do tématických okruhů:

- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

Začleněná průřezová témata

MDV – Práce v realizačním týmu (5. a 9.r.), Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6.r.), Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (8. r.), Stavba mediálního sdělení (9.r.), Vnímání autora mediálního sdělení (9.r.), Tvorba mediálního sdělení (9.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly je žák veden k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- žák učí pořizovat si poznámky, které využívá při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k tvořivému řešení problémových úloh, hledá různé způsoby jejich řešení a prakticky je realizuje

Kompetence komunikativní

- žák se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci je žák veden ke kolegiální radě či pomoci, učí se pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žák je přizván k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

- žák je seznamován s vzbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla)
- při zpracovávání informací je žák veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se může dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žák může využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací obsah předmětu Informatika - 4. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá základní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- ovládá základní obsluhu počítače (podle instrukcí spustí program, ukončí ho, zapne a vypne počítač, přihlásí se na uživatelský účet) - zvládá spuštění a práci s výukovými programy - podle instrukcí vytiskne dokument	Počítač a jeho příslušenství vypínání a zapínání PC, přihlašování se na uživatelský účet, popis částí PC, druhy PC podle tvaru a použití, základní části PC (monitor, klávesnice, myš, disk, tiskárny), historie PC, výukové programy	Výukové programy Aj, Nj, Čj, M, VI, Př
- pracuje s textem, obrázkem v textovém a grafickém editoru	- píše jednoduché texty - vytvoří obrázek v grafickém programu, mění jeho velikost	Textový editor MS Word, klávesnice, Malování	Vv - plakát, vánoční přání, Příroda kolem nás VI, PŘ - zpracování

			informací vyhledaných v encyklopedii a na internetu (referáty - ČR - vodstvo, povrch, hospodářství, města) Př - živočichové, rostliny, neživá příroda
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	- uvede zásady bezpečné obsluhy PC - seznámí se s řádem počítačové učebny - vyjmenuje rizika různých závislostí na PC - zhodnotí klady a zápory počítačových her - uvede negativní jevy internetu	Bezpečnost při práci s počítačem, Řád počítačové učebny, Práce s PC a naše zdraví - psychologická a sociální rizika práce s PC (omezené schopnosti komunikace, rizikové skupiny, násilí, pornografie), počítačové hry (jejich druhy)	
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- jedná v souladu s řádem počítačové učebny - pracuje pouze na svém uživatelském účtu a při odchodu z učebny se odhlásí z pracovní stanice	Bezpečnost a etika při práci s PC, antivirové programy	
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	- otevře stránku jejíž adresu zná - podle instrukcí vyhledává na internetu prostřednictvím vyhledávače	Internet Explore Seznam, Google	VI - ČR (referáty - povrch, vodstvo, města) Starší české dějiny Př - referáty (živočichové, rostliny, neživá příroda)

Vzdělávací obsah předmětu Informatika - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá základní funkce	- ovládá základní funkce počítače - zvládá spuštění a práci s výukovými programy	Počítač a jeho příslušenství vypínání a zapínání PC,	Vv - počítač (kresba - tužka)

počítače a jeho nejběžnější periferie	- orientuje se v druzích PC - popíše základní periferie počítače a využívá je při práci s PC - popíše pracovní prostředí Windows	přihlašování se na uživatelský účet, popis částí PC, druhy PC podle tvaru a použití, základní části PC, popis prostředí Windows	
- využívá základní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	-orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift ...) - myši ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik	Práce s klávesnicí a myší části klávesnice pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení	
- využívá základní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- ovládá práci výukových software, orientuje se ve způsobech jejich spouštění	Výukové programy - jejich ovládání	Výukové programy pro různé předměty Př, VI, M, Aj, Čj
- pracuje s textem, obrázkem v textovém a grafickém editoru	- napíše jednoduchý text pomocí programů - přenáší údaje z jednoho programu do druhého	Text - Microsoft Word zápis a mazání znaků, pohyb po textu, označování textu, formátování textu	VI - referáty - Naše město, Státy Evropy Referáty - Rozmanitost rostlin a živočichů Př - tabulka (zdravý životní styl) MDV - Práce v realizačním týmu
- pracuje s textem, obrázkem v textovém a grafickém editoru	- s použitím nástrojů nakreslí obrázek a uloží jej, případně otevře pro změny a změněný znovu uloží	Grafika programy na tvorbu obrázků, uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku základní nástroje a možnosti nastavení grafického programu (tvary štětce, barvy, základní tvary...)	M - plošné objekty VI - Vlajky států Evropy - malování,
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich	- uvede zásady bezpečné obsluhy PC - seznámí se s řádem počítačové učebny - vyjmenuje rizika různých závislostí na PC - zhodnotí klady a zápory počítačových her	Bezpečnost při práci s počítačem, Řád počítačové učebny, Práce s PC a naše zdraví - psychologická a sociální rizika práce s PC	

závady	- uvede negativní jevy Internetu		
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- jedná v souladu s řádem počítačové učebny - pracuje pouze na svém uživatelském účtu a při odchodu z učebny se odhlásí z pracovní stanice	Bezpečnost a etika při práci s PC, antivirové programy	
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	- otevře stránku jejíž adresu zná - vysvětlí zkratku WWW = world wide web = web: - ovládá pohyb po webu: - přes hypertextové odkazy - známá adresa - jednoduché vyhledávání - ukládá obrázek z webu	Využití služeb Internetu procházení stránek, prohlížeče	VI - Státy Evropy (vyhledávání a zpracování informací)
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	- využívá služby základních portálů - vyhledává informace na webových stránkách knihovny, stránky školy, města, zájmových útvarů	WWW stránky , portály metody a nástroje vyhledávání, formulace požadavku při vyhledávání na internetu	
- komunikuje pomocí internetu či běžných komunikačních zařízení	- komunikuje prostřednictvím elektronické pošty - seznámí se dalšími způsoby el. komunikace (chat, SMS, telefonování)	Základní způsoby komunikace elektronická pošta, chat, SMS	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory využívá vhodných aplikací	- orientuje se na klávesnici, zná funkce jednotlivých skupin kláves - ovládá myš - vyvolá místní nabídku - klik pravým tlačítkem - kontextové menu - ovládá kopírování a vkládání pomocí klávesových zkratk	Aplikace - Microsoft Operační systémy vlastnosti programů určených pro OS (podobnost ovládání např. menu Soubor, menu Úpravy, menu Okno, Nápověda, zkracovací klávesy, panely nástrojů)	Z - texty - téma zemětřesení, sopky

- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory využívá vhodných aplikací	- vytvoří novou složku, pojmenuje jí a používá k ukládání dokumentů - orientuje se ve stromu složek, vyhledá uložený dokument	Průzkumník, práce se složkou	
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- k vyhledávání informací využívá služby základních portálů - u získaných informací si ověřuje jejich věrohodnost, kvalitu, vzájemnou návaznost	Využití služeb Internetu vývojových informačních technologií, vyhledávání a prohlížení stránek, ověřování informací, prohlížeče, elektronická pošta, chat, SMS	MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Z - mapy Př - referáty - houby F - fyzikální veličiny
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- nezaměňuje pojmy Internet a web - dokáže popsat internetovou adresu - popíše princip funkce internetu - stručně se seznámí s historií internetu	Internet co to je, kdy vznikl, služby Internetu	
- komunikuje pomocí internetu či běžných komunikačních zařízení	- komunikuje prostřednictvím elektronické pošty - popíše emailovou adresu - popíše popis prostředí aplikace el. pošty - založí si e-mailovou schránku	Elektronická pošta psaní e-mailů, kontakty, příjem a odeslání pošty, předat dál, odpověď, založení e-mail. schránky	
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem obrazem	- vybírá vhodné aplikace pro psaní textů a grafických výstupů - vytvoří jednoduchý obrázek a text - popíše pracovní prostředí textového editoru - přenáší údaje z jednoho programu do druhého - v textového editoru napíše a upraví jednoduchý text	Uživatelské programy vytvořit, upravit, vytisknout obrázek či text (Příslušenství OS - Malování)	
	- vytvoří obrázek v aplikaci Microsoft Word - vektorová grafika	Plánky, mapy, schémata	Z - mapy
	- vytvoří vlastní dokument nebo upraví existující a změny uloží -změnit vlastnosti písma a odstavců.	Textové editory - Word - otevření, uložení změn, označení části textu (klávesnice, myš)	Př - konzervování pasterizace, krytosemenné rostliny

		- změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát - Písmo) - psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla,	
	- vkládá do textového dokumentu WordArt , symboly a znaky, které nejsou na klávesnici, - vytvoří tabulku podle návodu a zadaných kritérií	WordArt, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) Tabulky, grafy	F - laboratorní protokol
	- do dokumentu vloží jakýkoliv obrázek, upraví jeho vlastnosti a vhodně jej umístit do textu	Vlastnosti obrázku, kopírování a úprava obrázku	Př - konzervování pasterizace, krytosemenné rostliny

Vzdělávací obsah předmětu Informatika - 7. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá základní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- popíše základní součásti PC a jejich vztahy a vlastnosti - vysvětlí funkci dalších periférií, své znalosti využívá při práci s počítačem - charakterizuje pojmy Hardware, Software	Hardware funkce jednotlivých částí PC - operační paměť, procesor, harddisk, interní a externí zařízení PC, Software	
	- charakterizuje využití výpočetní techniky v praxi a uvede příklady z historie užívání PC	Využití výpočetní techniky - oblasti, historie	
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory využívá vhodných aplikací	- orientuje se na klávesnici, zná funkce jednotlivých skupin kláves - ovládá práci s myší -ovládá kopírování a vkládání 3 způsoby	Aplikace - Microsoft Operační systémy vlastnosti programů určených pro OS (podobnost ovládání např. Menu soubor, menu Úpravy, menu Okno, Nápověda, zkracovací klávesy, panely nástrojů)	
	- vytvoří obrázek v programu Malování	Operační systémy	

	- naskenuje do počítače obrázky, upraví je, uloží a vytiskne	vlastnosti programů určených pro OS (podobnost ovládní např. menu Soubor, menu Úpravy, menu Okno, Nápověda, zkracovací klávesy, panely nástrojů	
	- ovládá práci v programech Microsoft Word - využívá podobnosti programů v OS	Psaní a úpravy textu: vkládání textového pole, nastavení vlastností: pravé tl. myši - Formát objektu (velikost, barvy a čáry, obtékání), vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu	F - rychlost, dráha, čas Př - nižší a vyšší živočichové (tabulka)
	- vytvoří jednoduchou tabulku, naplní ji údaji, upraví její vzhled podle potřeb a umístí ji do textu - vytvoří graf z tabulky	pojmy: buňka, řada, sloupec, vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky - přidávání a ubírání řad nebo sloupců	
	- zpracovává informace získané z různých zdrojů v textovém editoru - upravuje vlastnosti textu, stránky, dokumentu - zařazuje vhodně do textu další objekty - obrázky, tabulky, grafy apod. - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla - vytvoří různé typy dokumentů - formuláře, životopis, přihlášky, dopisy	Práce s textem textový editor, přesun textu pomocí schránky, stránka (vlastnosti, záhlaví a zápatí), zobrazení stránky, odstavec a jeho vlastnosti, struktura dokumentu (styly odstavců, šablona), objekty v textu (obrázek, tabulka), pravidla pro estetickou úpravu textu	Př - vývoj a vývin živočichů (text)
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- chápe rizika různých závislostí na PC - zhodnotí klady a zápory počítačových her - uvede příklady negativních jevů internetu - popíše prostředí internetového prohlížeče	Práce s PC a naše zdraví	
- uplatňuje základní estetická a typografická	- rozlišuje grafiku bitmapovou a vektorovou, vlastnosti a možnosti zpracování	Počítačová grafika druhy obrázků a grafických	M - 3D objekty

pravidla pro práci s textem a obrázky	- zobrazí si náhledy a vlastnosti obrázků v prohlížeči	programů (získávání obrázků, rastrové a vektorové obrázky, změny velikostí, hloubka barev, rozlišení)	
- komunikuje pomocí internetu či běžných komunikačních zařízení	- komunikuje prostřednictvím elektronické pošty, chat, seznámí se s dalšími možnými způsoby elektronické komunikace (Skype, ACQ)	Elektronická pošta Chat, Skype, ACQ	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika - 8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá vhodných aplikací, ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými aplikacemi	- popíše prostředí operačního systému - provádí základní operace se soubory a složkami (kopírování, přesouvání, mazání, přejmenování)	Operační systémy stručná historie, využití PC, Průzkumník	
	- popíše prostředí aplikace Excel, Word	Popis prostředí aplikace buňka, řádek, sloupec, list, dokument, panel nástrojů atd.	
	- vytvoří a upraví tabulky s využitím jednoduchých vzorců a funkcí, řazení v tabulkovém editoru (např.: Excel)	Tabulky tabulka buňka (číslo, text, výraz, funkce), formát buňky (zarovnání, písmo, barva podkladu, formát čísel), seznamy (řazení), jednoduché vzorce	M - matematické operace
	- vytvoří graf v návaznosti na tabulku, do tabulky vkládá další objekty	Grafy (prvky a oblasti grafu, typy grafů), obrázky, textová pole, popisky	Z - geografie ČR - sociokulturní část
- chrání data před poškozením, ztrátou a	- dbá na pořádek a logickou strukturu ve svých složkách, vytváří nové složky a přejmenovává je	Ochrana dat zabezpečení PC a dat před	

zneužitím	- dokáže chránit svůj počítač před viry, dodržuje pravidla preventivní ochrany před viry	zneužitím cizí osobou, před poruchou PC, chybou obsluhy, před počítačovými viry, antivirové programy, péče o PC, pořádek v PC jako základ efektivní práce	
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- zpracovává data v grafické, textovém nebo tabulkovém editoru, prezentuje zpracovaná fakta, uvede zdroje čerpání	Práce s informacemi, výběr, zpracování, prezentace	Z - zpracovávání referátů
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- vyhledá potřebné informace s užitím www vyhledávačů, posuzuje jejich hodnotu, věrohodnost a návaznost - odpovědně přistupuje k nevhodným obsahům na stránkách	Počítačové sítě služby Internetu (e-mail, www, chat) Vývojové trendy informačních technologií	MDV - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - ověřování, věrohodnost zdrojů (zpravodajství)
- komunikuje pomocí internetu či běžných komunikačních zařízení	- zřídí si soukromou e-mailovou schránku - odesílá vypracovaná cvičení pomocí el. pošty vyučujícímu - používá v el. poště vkládání přílohy - využívá další způsoby el. komunikace	E-mail, chat	
- zpracuje obrázek a prezentuje na uživatelské úrovni v grafické a multimediální podobě	- vytvoří a upraví vektorové objekty v grafickém editoru - zpracuje dokument v grafickém editoru - získá bitmapový obrázek skenováním, fotografováním	Počítačová grafika vektorové obrázky, skenování (fotografií, úpravy fotografií), tvorba dokumentů (použití barev, zásady kompozice)	

Vzdělávací obsah předmětu Informatika - 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá vhodných aplikací, ovládá práci	- vybere vhodný program pro řešení úkolu, zpracuje text, vytvoří tabulku, obrázek ve zvolené aplikaci	Software přehled programů (označení, verze, aktualizace)	

s textovými, grafickými i tabulkovými aplikacemi	- rozlišuje druhy verzí programů - v textovém editoru vypracuje text podle zadaných parametrů - zadané údaje zpracuje podle stanovených parametrů v tabulkovém editoru (tabulka, graf)		
- ovládá práci s grafickými editory, zpracuje obrázek a prezentuje na uživatelské úrovni v grafické a multimediální podobě	- získá bitmapový obrázek skenováním, fotografováním - upraví obrázek nebo digitální fotografii ve vhodně zvolené aplikaci podle předem stanovených požadavků a prezentuje je v grafické a multimediální podobě	Počítačová grafika skenování (fotografií, úpravy fotografií, koláže), tvorba dokumentů (použití barev, zásady kompozice)	Př - potravní řetězec
- využívá základní funkce počítače a jeho periferie	- seznámí se s dalšími zařízeními a jejich využitím v ICT - fotoaparát, kamera, CD-RW, projektor	Hardware orientace v současném technickém vybavení PC, skenery a digitální fotografie, digitální zařízení	
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- uvede příklady problematiky spojené s autorskými právy, zásadami etiky, výhody registrování programů	Paragrafy a počítače vznik programu a náklady spojené s jeho tvorbou, autorská práva, licence, multilicence	Ov - občanské právo
- zpracuje a prezentuje informace na uživatelské úrovni v textové, multimediální, grafické formě	- ovládá práci v aplikaci pro tvorbu prezentací - vyhledá a zpracuje informace, prezentuje vybrané téma v programu pro tvorbu prezentací (např.: PowerPoint)	Vytváření a publikování prezentací základy práce se snímky, vlastnosti prezentací, vkládání objektů (text, grafika, diagramy), zásady pro zpracování počítačové prezentace ... (např.: Power Point)	Z - region východní Čechy, kraj Vysočina, Př - geolog. stavba ČR
- využívá základní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- uspořádává data na svém uživatelském účtu	Práce se složkami a soubory vytvoření, přejmenování, kopírování, přesun a odstranění složky či souboru	
- zpracuje a prezentuje informace na uživatelské úrovni v textové,	- vypracuje a odprezentuje v textové a multimediální podobě práci na zadané téma - osvojí si postup zpracování a strukturu	Metodologie odborné písemné práce formátování textu, odstavce	Čj - sloh - životopis, Z - politický zeměpis Ch - chemie v životě

multimediální, grafické formě	odborné práce - pracuje s tištěnými prameny, vyhledává na internetu - uvádí ve své práci informační zdroje		člověka Př - globální problémy na Zemi a v ČR MDV - Práce v realizačním týmu MDV - Stavba mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení
- komunikuje pomocí internetu či běžných komunikačních zařízení	- komunikuje prostřednictvím el. pošty	El. pošta = e-mail připojení přílohy k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy	
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- vyhledává různými způsoby na internetu - informace z webu kopíruje, upravuje a ukládá	WWW = world wide web = web: pohyb po webu: - přes hypertextové odkazy - známá adresa - vyhledávání ukládání z webu: - obrázek - celá stránka - vykopírování části textu	MDV - Vnímání autora mediálního sdělení Čj - zpravodajství, reklama
- ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory využívá vhodných aplikací	- napíše a zformátuje text podle stanovených požadavků - vytvoří tabulku podle stanovených parametrů, s využitím jednoduchých vzorců a funkcí - vytvoří graf - získá a upraví podle požadavků obrázky - vytvoří prezentaci, do které zakomponuje text, tabulku, diagram, obrázek	Microsoft Word, Microsoft Excel, PowerPoint, Malování	
- používá informace z různých informačních	- vyhledává informace na internetu, v literatuře, v tisku atd.	Internet, Word práce s informacemi	

zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	- informace vyhodnocuje a zpracovává v textovém editoru		
---	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu Prvouka

Časové vymezení předmětu

Vzdělávací obor Člověk a jeho svět je realizován v 1.-3. ročníku ve vyučovacím předmětu Prvouka, ve 4. a 5. ročníku v předmětech Přírodověda a Vlastivěda. Prvouka se vyučuje v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v kmenové třídě, je doplněna vycházkami nebo tematicky zaměřenými exkurzemi. Tematické celky jsou zpracovány do vzdělávacích projektů. Osvojování si nových poznatků a dovedností je realizováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které samy slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů, např. pokusy, vycházky, exkurze, modelové situace, diskuse, brainstorming a další. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici různé druhy textů, encyklopedie, odborné knihy, pracovní listy. Vzdělávací obsah integrovaných témat je žákům předáván v širších souvislostech, žáci se v dané problematice učí hledat logické souvislosti a vnitřní vazby, které uplatňují v osobním životě.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje témata týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších souvisejících témat. Žáci v jednotlivých aktivitách poznávají sebe, nejbližší okolí, utvářejí si prvotní ucelený obraz světa, učí se pozorovat, poznávat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme - důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
- Lidé kolem nás - upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi
- Lidé a čas - orientace v dějích a čase
- Rozmanitost přírody - poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody
- Člověk a jeho zdraví - základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Poznávání sebe sama na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Začleněná průřezová témata

OSV - Poznávání lidí (1.r.), Komunikace (2.r.), Seberegulace a sebeorganizace (2.r.), Mezilidské vztahy (1.r.), Kooperace a kompetice (3.r.), Rozvoj schopností poznávání (3.r.), Sebepoznání a sebepojetí (3.r.)

EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (3.r.), Vztah člověka k prostředí (3.r.)

MKV - Lidské vztahy (3.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá
- žáci jsou s pomocí učitele vedeni k vyhledávání informací z různých informačních zdrojů, k porozumění různým textům, verbálním i neverbálním komunikačním prostředkům a jiným materiálům (obrazovým, znakovým, zvukovým), zamýšlení se nad nimi
- žáci jsou vedeni k třídění informací podle zadaných kritérií

Kompetence k řešení problémů

- žákovi při výuce předkládáme problémové, modelové situace týkající se například chování a jednání v krizových situacích (šikana, týrání, první pomoc), situacích hromadného ohrožení a bezpečného chování v silničním provozu
- zařazováním netradičních úloh vedeme žáky k rozpoznání a pochopení problému k hledání příčin a různých způsobů řešení s využitím vlastního úsudku a získaných zkušeností

Kompetence komunikativní

- v rámci podpory komunikace a spolupráce jsou ve výuce začleňovány metody kooperativního učení, při nichž si žák osvojuje komunikativní dovednosti a využívá je k vytváření vztahů ve třídě, při komunikaci s druhými sděluje své myšlenky a názory k danému tématu, prezentuje je a obhájí je, diskutuje o daném tématu, zároveň naslouchá druhým lidem a respektuje jejich názor
- žáci jsou vedeni k samostatnému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- žáci pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k efektivní spolupráci s ostatními spolužáky, chápe význam týmové práce a své postavení ve skupině, přebírá zkušenosti a rady týmu a v případě potřeby poskytne pomoc slabším, případně o ni sám požádá

- při diskusi žák neprosazuje vlastní názor za každou cenu, je schopen dodržovat společně stanovená pravidla, dokáže zaujmout odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky ve škole i mimo školu

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- v třídním kolektivu se žák podílí na stanovení společných pravidel chování, na základě stanovených pravidel si uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí, která je schopen kriticky zhodnotit, naslouchá druhým lidem a respektuje jejich názor
- během výuky se žák seznamuje se společenskými normami, seznamuje se se svými právy a povinnostmi, učí se podle nich regulovat své chování
- žák se připravuje na orientaci ve vážných životních situacích nácvikem chování v modelových krizových situacích
- žák se seznamuje s minulostí svého kraje, města, vesnice, umí ji respektovat a chránit, utváří si kladný vztah k památkám ve svém okolí - dokáže tvořit a aktivně se zapojovat do kulturního a sportovního dění ve městě
- žák se snaží na základě zkušeností, vědomostí chránit a rozvíjet životní prostředí a zdraví své i ostatních - hledá nové možnosti v ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

- žák je schopen si připravit a udržovat svůj učební prostor, pracovat podle návodu, ale formou hledání vlastního postupu při pracovních činnostech ve třídě
- žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- žáci se učí používat různé materiály, nástroje a vybavení
- žáka vedeme k objektivnímu sebehodnocení, sebekritice a posouzení reálných možností
- žák řeší praktické konkrétní situace ze života začleněné do výuky, účastní se tematicky zaměřených exkurzí na doplnění teoretických poznatků a pochopení učiva v širších souvislostech

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka - 1. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - vyznačí v jednoduchém	- popíše cestu do školy a zaměří se na riziková místa a situace	Místo, kde žijeme riziková místa a situace	Čj - mluvený projev

plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí			
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	- pojmenuje členy rodiny a charakterizuje jejich role - rozlišuje blízké a vzdálené členy rodiny - snaží se dodržovat pravidla slušného chování	Lidé a čas rodina - postavení jedince v rodině role členů rodiny chování lidí - pravidla slušného chování	Čj - poslech literárních textů pravopis (velká písmena) - dramatizace OSV - Mezilidské vztahy
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- snaží se dodržovat pravidla slušného chování a tolerovat přirozené odlišnosti spolužáků i jiných lidí	Lidé kolem nás chování lidí - pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	Čj - dramatizace
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- vyjmenuje dny v týdnu - používá pojmy včera, dnes, zítra - označí části dne - časové údaje přiřazuje k denním činnostem	Lidé a čas orientace v čase a časový řád denní režim	Čj - význam slov M - slovní úlohy, práce s údaji
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- umí pojmenovat hlavní části lidského těla - učí se péči o své zdraví - používá předměty denní potřeby - seznamuje se se správnou životosprávou - vyjmenuje zásady správného chování u lékaře, orientuje se v názvech běžných onemocnění	Člověk a jeho zdraví lidské tělo - stavba těla péče o zdraví - zdravý životní styl, správná výživa první pomoc při drobných poraněních	
- chová se obezřetně při	- uvede zásady bezpečného chování a řídí se jimi	Osobní bezpečí - bezpečné	OSV - Poznávání lidí

setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	- seznamuje se a diskutuje o problémech šikany, zneužívání dětí, uvede možnosti řešení problému - v modelových situacích předvede odmítání nepříjemné komunikace s neznámými lidmi	chování v rizikovém prostředí krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.)	
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- v modelových situacích předvede správný způsob telefonování na tísňovou linku	Člověk a jeho zdraví přivolání pomoci v případě fyzického a duševního zdraví čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	Čj - dramatizace
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- seznamuje se a dodržuje pravidla bezpečného chování ve třídě, na chodbách, na schodišti, v šatnách, na veřejnosti a komunikacích	Osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, bezpečné chování ve škole	
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- seznamuje se a dodržuje pravidla bezpečného chování na veřejnosti a komunikacích	Člověk a jeho zdraví krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru	
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- seznamuje se se situacemi hromadného ohrožení - učí se reagovat na pokyny dospělých	Člověk a jeho zdraví mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při	

		požáru); integrovaný záchranný systém	
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- seznamuje se s riziky spojenými s ročními obdobími - seznamuje se s mimořádnými událostmi způsobenými přírodními vlivy a ochranou před nimi	Rozmanitost přírody rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	- vytváří základní pravidla slušného chování ve třídě - uvede kladné stránky svých spolužáků a ocení jejich přínos při skupinové práci	Škola prostředí školy a činnosti ve škole	

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka - 2. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	- dokáže objasnit příbuzenské vztahy, odlišuje úzký rodinný kruh a rozšířenou rodinu - uvědomuje si povinnosti a práva jednotlivých členů rodiny - uvede zásady slušného chování a řídí se jimi - všímá si vhodného a nevhodného chování lidí	Lidé kolem nás Rodina - příbuzenské a mezigenerační vztahy život a funkce rodiny soužití lidí - mezilidské vztahy chování lidí - vlastnosti lidí	Čj - pohádka poslech literárních textů písemný projev přednes OSV - Seberegulace a sebeorganizace
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- reaguje na riziková místa a situace	Místo, kde žijeme riziková místa a situace	
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem	- všímá si vhodného a nevhodného chování lidí	Lidé kolem nás ohleduplnost, etické zásady,	Čj - dramatizace

spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům		zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- vyjmenuje a charakterizuje roční období - pojmenuje měsíce v roce - určuje čas - vyhledává v kalendáři - seznamuje se s událostmi v minulosti a porovnává je se současností	Lidé a čas orientace v čase a časový řád roční období určování času kalendáře současnost a minulost v našem životě	M - práce s daty orientace na číselné ose Čj - dramatizace
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- uvede zásady zdravého způsobu života a řídí se jimi - sestavuje jídelníček zdravé výživy - ošetří drobné poranění	Člověk a jeho zdraví stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních	OSV - Komunikace
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- dodržuje pravidla bezpečného chování na veřejnosti a komunikacích - upevňuje si znalosti o telefonních číslech tísňových linek a způsobu telefonování na ně	Člověk a jeho zdraví krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	

- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- seznamuje se se situacemi hromadného ohrožení - uvede nebezpečné životní situace a způsoby bezpečného chování v daných situacích - učí se reagovat na pokyny dospělých	Člověk a jeho zdraví mimořádné události a rizika ohrožení s nimi pojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- seznamuje se s riziky spojenými s ročními obdobími - seznamuje se s mimořádnými událostmi způsobenými přírodními vlivy a ochranou před nimi	Rozmanitost přírody rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- seznamuje se a diskutuje o problémech šikany, zneužívání dětí, uvede možnosti řešení problému - v modelových situacích předvede odmítání nepříjemné komunikace s neznámými lidmi - nekomunikuje s neznámými lidmi prostřednictvím mobilních telefonů a jiných elektronických médií	Člověk a jeho zdraví krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	Čj - dramatizace

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, i jiných lidí,	- všímá si vhodného a nevhodného chování lidí - pracuje ve skupině, rozdělí si role, zhodnotí svůj přínos ve skupině	Lidé kolem nás ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování,	Vv - Můj kamarád OSV - Rozvoj schopností poznávání MKV - Lidské vztahy

jejich přednostem i nedostatkům		předcházení konfliktům	
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- reaguje na riziková místa a situace	Místo, kde žijeme riziková místa a situace	Čj - adresa Vv - Naše město
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- orientuje se v plánu obce, vytvoří vlastní plánek svého bydliště - vyhledává na mapě, na mapě ČR najde naše město, určí jeho přibližnou polohu - určí polohu významných budov v obci - určí hlavní a vedlejší světové strany	Okolní krajina místní oblast, region světové strany mapa ČR	Čj - místní pověsti Vv - plánek (mapa)
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem kde žije	- seznamuje se základními údaji z historie a současnosti obce - prakticky se seznamuje s některými lidovými a místní zvyky a tradicemi - seznámí se s významnými rodáky Habrů a okolí a významnými postavami českých dějin	Minulost a současnost obce (města) místní pověsti	
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	- rozlišuje přírodní a umělé prvky - vytváří a dodržuje pravidla ochrany životního prostředí	Životní prostředí působení lidí na krajinu a životní prostředí	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí Vv - Co do přírody nepatří
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci	- uvádí své zájmy, hodnotí své kladné a záporné stránky - dokáže popsat vývoj jedince od narození do stáří - pozná hlavní rozlišovací znaky muže a ženy,	Lidské tělo pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou základy lidské reprodukce vývoj jedince	Čj - četba M - orientace na číselné ose OSV - Sebepoznání a sebepojetí

lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	popíše stavbu těla - dodržuje základní hygienické návyky - uvede základy správné životosprávy - uvádí a charakterizuje zvyky společnosti - uvádí změny ve společnosti, porovnává trendy společnosti v minulosti a dnes	vývojové etapy lidského života Člověk a jeho zdraví Člověk a společnost - lidské činnosti	
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- dodržuje pravidla bezpečného chování na veřejnosti a komunikacích - upevňuje si znalosti o telefonních číslech tísňových linek a způsobu telefonování na ně	Člověk a jeho zdraví krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- seznamuje se a diskutuje o problémech šikany, zneužívání dětí, uvede možnosti řešení problému - v modelových situacích předvede odmítání nepříjemné komunikace s neznámými lidmi - nekomunikuje s neznámými lidmi prostřednictvím mobilních telefonů a jiných elektronických médií	Člověk a jeho zdraví krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) návykové látky a zdraví - návykové látka, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	Čj - dramatizace
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- seznamuje se se situacemi hromadného ohrožení - uvede nebezpečné životní situace a způsoby bezpečného chování v daných situacích	Člověk a jeho zdraví mimořádné události a rizika ohrožení s nimi pojená - postup v případě ohrožení (varovný	Čj - porozumění textu Vv - Bezpečnost na silnici

		signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- seznamuje se a diskutuje o problémech šikany, zneužívání dětí, uvede možnosti řešení problému - v modelových situacích předvede odmítání nepříjemné komunikace s neznámými lidmi - nekomunikuje s neznámými lidmi prostřednictvím mobilních telefonů a jiných elektronických médií	Člověk a jeho zdraví krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	Čj - dramatizace
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	- život a funkce rodiny - charakterizuje role členů rodiny - vypráví o svém domově	Lidé kolem nás Rodina	Čj - sloh, básně a texty o rodině Vv - Domov
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- zná zaměstnání rodičů - charakterizuje některá povolání, vysvětlí v čem spočívá jejich náplň - určí význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti - orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí - je schopen komunikovat s prodáváčem, nakupuje - umí zacházet s přidělenými penězi	Zaměstnání Nakupování soužití lidí - komunikace, obchod, firmy	Vv - profese Čj - hádanky téma profese Čj - rozhovor M - nakupování - práce s penězi, slovní úlohy OSV - Kooperace a kompetice
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti,	-rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost - orientuje se v čase	Lidé a čas orientace v čase a časový řád - čas jako fyzikální veličina	M - jednotky času

přítomnosti a budoucnosti			
- provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- pozoruje, rozlišuje a popíše některé vlastnosti a změny látek - k měření veličin užívá vhodné měřidlo - k jednotlivým veličinám přiřadí příslušné jednotky - rozlišuje přírodniny, lidské výtvořiny, suroviny	Látky a jejich vlastnosti třídění látek měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek změny látek a skupenství voda a vzduch oběh vody v přírodě	M - měření, odhad, převody jednotek
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- seznamuje se s riziky spojenými s ročními obdobími - seznamuje se s mimořádnými událostmi způsobenými přírodními vlivy a ochranou před nimi	Rozmanitost přírody rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- rozdělí živočichy - do základních skupin - ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci - uvede hlavní rozlišovací znaky a popíše stavbu těla - uvede odlišnosti rozmnožování savců a ostatních skupin živočichů - pojmenuje vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, louky, les apod.) - vybrané živočichy zařazuje do příslušného přírodního společenství a charakterizuje jejich způsob života a stavbu těla - pojmenuje a popíše části rostlin - popíše projevy života rostlin - pojmenuje a přiřazuje k rostlinám vybrané druhy plodů a semen - uvede význam semen	Rozmanitost přírody rostliny, houby, živočichové - stavba těla u některých nejznámějších druhů	Vv - kresba Čj - četba Sp - péče o pokojové rostliny

	<ul style="list-style-type: none"> - určuje vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny - určuje a pojmenuje vybrané hospodářské a léčivé rostliny - pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby a umí je pojmenovat 		
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacích předmětů Přírodověda a Vlastivěda

Časové vymezení předmětu

Vzdělávací obor Člověk a jeho svět je realizován ve 4. a 5. ročníku ve vyučovacích předmětech Přírodověda a Vlastivěda. Vyučovací předmět obsahově navazuje na vyučovací předmět Prvouka, který je vyučován v 1.- 3. ročníku. Vyučovací předmět Přírodověda je realizován ve 4. ročníku 1 hodinou týdně, v 5. ročníku 2 hodinami týdně. Vyučovací předmět Vlastivěda je realizován ve 4. a 5. ročníku 2 hodinami týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami ve třídě nebo učebně informatiky, je doplněna vycházkami nebo tematicky zaměřenými exkurzemi. Tematické celky jsou zpracovány do vzdělávacích projektů. Osvojování si nových poznatků a dovedností je realizováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které samy slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů, např. pokusy, vycházky, exkurze, modelové situace, diskuse, brainstorming a další. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici různé druhy textů, encyklopedie, odborné knihy, pracovní listy, počítače s připojením na internet a multimediální vzdělávací programy. Vzdělávací obsah integrovaných témat je žákům předáván v širších souvislostech, žáci se v dané problematice učí hledat logické souvislosti a vnitřní vazby, které uplatňují v osobním životě.

Obsahové vymezení předmětu

Předměty zahrnují témata týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších souvisejících témat. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět umožňuje osvojování poznatků, dovedností a zkušeností pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utvářejí si tak prvotní ucelený obraz světa. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních a modelových situacích při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty druhých. Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda, Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Začleněná průřezová témata

Přírodověda: OSV - Mezilidské vztahy (4.r.), Seberegulace a sebeorganizace (5.r.)

MKV - Lidské vztahy (5.r.)

EV - Ekosystémy (4.r.)

VDO - Formy participace občanů v politickém životě (4.r.)

Vlastivěda: VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (5.r.), Jsme Evropané (5.r.), Objevujeme Evropu a svět (5.r.)

VDO - Občanská společnost a škola (5.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence komunikativní

- v rámci podpory komunikace a spolupráce jsou ve výuce začleňovány metody kooperativního učení, při nichž si žák osvojuje komunikativní dovednosti a využívá je k vytváření vztahů ve třídě, při komunikaci s druhými, sděluje své myšlenky a názory k danému tématu, prezentuje je a obhajuje je, diskutuje o daném tématu, zároveň naslouchá druhým lidem a respektuje jejich názor
- žák je informován o nebezpečí internetu a je veden k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence k řešení problémů

- žákovi při výuce předkládáme problémové, modelové situace týkající se například chování a jednání v krizových situacích (šikana, týrání, první pomoc), situacích hromadného ohrožení a bezpečného chování v silničním provozu
- zařazováním netradičních úloh ho vedeme k rozpoznání a pochopení problému, hledání příčin a různých způsobů řešení s využitím vlastního úsudku a získaných zkušeností
- žák si uvědomuje hodnotu zdraví, příčiny jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- žák si na modelových situacích osvojuje účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence k učení

- k řešení problémových úloh žák vyhledává informace z různých informačních zdrojů - ústních, písemných, počítačových, včetně internetu, učí se je třídit a vhodným způsobem využívat
- žák porozumí různým textům, verbálním i neverbálním komunikačním prostředkům a jiným materiálům (obrazovým, znakovým, zvukovým), zamýšlí se nad nimi, reaguje na ně při řešení problémových úloh, kriticky myslí

Kompetence občanské

- v třídním kolektivu se žák podílí na stanovení společných pravidel chování, na základě stanovených pravidel si uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí, která je schopen kriticky zhodnotit, naslouchá druhým lidem a respektuje jejich názor
- během výuky se seznamuje se zákony a společenskými normami, na základě seznámení se s dokumenty vymezujícími lidská práva a práva dítěte zná svá práva i povinnosti a umí podle nich regulovat své chování
- žák se připravuje na orientaci ve vážných životních situacích nácvikem chování v modelových krizových situacích
- žák se seznamuje s historií své země, kraje, města, vesnice, umí ji respektovat a chránit, má kladný vztah k památkám ve svém okolí - dokáže tvořit a aktivně se zapojuje do kulturního a sportovního dění ve městě, seznamuje se s kulturami jiných národů v Evropě a v naší republice
- žák se snaží na základě zkušeností a vědomostí chránit a rozvíjet životní prostředí a zdraví své i ostatních - hledá nové možnosti v ochraně životního prostředí
- žák se orientuje v problematice peněz a cen a je veden k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence pracovní

- žák je schopen si připravit a udržovat svůj učební prostor, pracovat podle návodu, ale formou hledání vlastního postupu při pracovních činnostech ve třídě, při vyhledávání a zpracovávání informací ve školní knihovně, počítačové učebně
- žáka vedeme k objektivnímu sebehodnocení, sebekritice a posouzení reálných možností
- žák řeší praktické konkrétní situace ze života začleněné do výuky, účastní se tematicky zaměřených exkurzí na doplnění teoretických poznatků a pochopení učiva s širších souvislostech

Kompetence sociální

- žák je veden ke spolupráci s ostatními spolužáky, chápe význam týmové práce a své postavení ve skupině, přebírá zkušenosti a rady týmu a v případě potřeby poskytne pomoc slabším, případně o ni sám požádá, při diskusi neprosazuje vlastní názor za každou cenu, je

schopen dodržovat společně stanovená pravidla, dokáže zaujmout odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky ve škole i mimo školu

Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda - 4. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva a demokratické principy 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede práva a povinnosti žáků školy - seznamuje se se základními lidskými právy, právy dítěte - uvede příklady protiprávního jednání - uvede nebezpečí vyplývající z komunikace prostřednictvím elektronických médií 	<p>Právo a spravedlnost základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci</p> <p>Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p>	<p>VI - soužití lidí OSV - Mezilidské vztahy VDO - Formy participace občanů v politickém životě</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události 	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá a uplatňuje v praktických situacích pravidla silničního provozu - vysvětlí pojem šikana a v modelových situacích - dokáže uplatňovat účelné způsoby chování, s využitím odborné pomoci v mimořádných situacích 	<p>Osobní bezpečí - šikana, týrání, brutalita a jiné formy násilí v násilí v médiích, sexuální a jiné zneužívání</p> <p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků neživé živé přírody, princip rovnováhy přírody a 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje prvky živé a neživé přírody - uvede základní podmínky života na Zemi - provádí pokusy a vyvodí podstatné vlastnosti vody a vzduchu 	<p>Voda a vzduch výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu,</p>	

nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> - vyvodí propojenost prvků živé a neživé přírody - při pozorování uvede příklady zásahů člověka do přírody 	význam pro život	
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	<ul style="list-style-type: none"> - založí jednoduchý pokus, při kterém porovnává látky, charakterizuje jejich základní vlastnosti, třídí je - provádí měření veličin s praktickým užíváním jednotek - vyhodnotí pokus a vysvětlí výsledky pokusu 	Látky a jejich vlastnosti třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	M - převody jednotek
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před jeho narozením	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rozdíly mezi mužem a ženou - na základě pozorování svého okolí rozlišuje jednotlivé etapy lidského vývoje a určí jejich charakteristické znaky - seznamuje se se základy lidské reprodukce, vývojem dítěte před narozením 	Lidské tělo vývoj jedince základy lidské reprodukce, rozdíly mezi mužem a ženou	
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává pozitivní a negativní vlivy na zdraví člověka - sestaví jídelníček v souladu se správnou výživou - dbá na dodržování pitného režimu - uplatňuje základní dovednosti související s podporou zdravého životního stylu - rozeznává riziková místa a situace, přizpůsobuje své chování místu a situaci - seznamuje se s označováním nebezpečných látek 	Péče o zdraví, osobní bezpečí Zdravý životní styl - denní režim, správná strava, pitný režim, nemoc, drobné úrazy, první pomoc, osobní hygiena, duševní hygiena, reklamní vlivy Krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečná chování v rizikovém prostředí, riziková místa a situace Označování nebezpečných látek	Vv - plakát Zdravý životní styl Tv - pohybové aktivity
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<ul style="list-style-type: none"> - učí se účelně plánovat své aktivity - vypracuje svůj denní režim v souladu s podmínkami zdravého životního stylu - definuje význam pohybu pro zdraví člověka 	Zdravý životní styl denní režim	Tv - zdravotní a vyrovnávací cvičení

<p>- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí</p>	<p>- zkoumá základní společenstva - podle stanovených kritérií dokáže zařadit a charakterizovat daný rostlinný nebo živočišný druh - rozlišuje základní znaky rostlin a živočichů - porovnává shodné a rozdílné znaky jednotlivých organismů - vyhledává dané organismy v encyklopediích a literatuře</p>	<p>Rostliny, houby, živočichové znaky života, rozmanitost životních potřeb, průběh a způsob života, výživa, stavba těla - u některých, význam v přírodě a význam pro člověka</p>	<p>VI - živočichové a rostliny v ČR a v regionu EV - Ekosystémy</p>
<p>- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>- popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě - zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole - prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty (při vhodných podmínkách) - vybere bezpečné místo pro pohyb na kole - jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola - rozeznává vybrané značky - v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci</p>	<p>Bezpečné chování v silničním provozu role cyklisty, chodce dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</p>	

Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák:	- vyjadřuje vlastní názory a postoje	Soužití lidí	MKV - Lidské vztahy

<p>- vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, vyvodí pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p>	<p>- formuluje vlastní pravidla slušného chování - podílí se na tvorbě pravidel chování třídy, ve skupině - usměrňuje své jednání a chování podle společně stanovených pravidel</p>	<p>mezilidské vztahy - základní lidská práva a práva dítěte principy demokracie komunikace - pravidla slušného chování pomoc druhým lidem - nemocným, sociálně slabým ohleduplnost, etické zásady, zvládání emocionality, rizikové situace rizikové chování, předcházení konfliktům</p>	
<p>- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví, v modelových situacích simulujících mimořádné události</p>	<p>- uvede příklady ochrany lidských práv zakotvených v dokumentech: Lidská práva, Práva dítěte - navrhne způsoby chování v krizových situacích - charakterizuje situace hromadného ohrožení, vytvoří pravidla chování při mimořádných událostech</p>	<p>Krizové situace šikana, týrání, sexuální zneužívání situace hromadného ohrožení</p>	
<p>- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p>	<p>- vytvoří vlastní žebříček hodnot - pozoruje „problémy“ ve svém okolí a diskutuje o nich, navrhuje možnosti jejich odstranění - navrhne při spolupráci ve skupině možnosti řešení problémů - realizuje v rámci svých možností některé ze způsobů řešení problémů</p>	<p>Základní globální problémy významné sociální problémy - nesnášenlivost mezi lidmi, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí</p>	
<p>- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého</p>	<p>- charakterizuje funkci jednotlivých orgánových soustav - pojmenuje a znázorní jednotlivé části orgánových soustav - podle obrázku porovnává pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou</p>	<p>Lidské tělo stavba těla - základní funkce a projevy, životní potřeby člověka pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce</p>	

způsobu života	- charakterizuje základy lidské reprodukce		
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	- podílí se na tvorbě zásad vztahů mezi vrstevníky ve skupině a uplatňuje je v životě - zpracuje charakteristiku role rodiny ve společnosti, ve vývoji dítěte - charakterizuje pojmy rodina, vztahy v rodině partnerské vztahy	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality	
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- vytvoří si pravidla péče o zdraví a duševní hygieny - uvede příklady rizik zdraví, navrhne způsoby ochrany zdraví a uplatňuje je v životě - uvede příklady rizik HIV, AIDS - a stanoví pravidla ochrany před nákazou	Péče o zdraví duševní hygiena - stres a jeho rizika zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim Nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, intimní a duševní hygiena	
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- aplikuje v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uvede negativní vlivy počítačů a hracích automatů pro člověka	Návykové látky a zdraví hrací automaty a počítače závislosti, odmítání návykových látek	OSV - Seberegulace a sebeorganizace
- ošetří drobná zranění a zajistí lékařskou pomoc	- sestaví základní zásady první pomoci - předvede základní ošetření drobných úrazů - sestaví postup přivolání první pomoci zraněnému - ovládá důležitá telefonní čísla	Péče o zdraví zásady první pomoci ošetření drobných úrazů služby odborné pomoci, důležitá telefonní čísla	
- rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná	- sestaví základní zásady první pomoci - předvede základní ošetření drobných úrazů	Péče o zdraví zásady první pomoci, první pomoc	

zranění a zajistí lékařskou pomoc,	- sestaví postup přivolání první pomoci zraněnému, uvede příznaky život ohrožujících zranění - ovládá důležitá telefonní čísla tísňového volání	při drobných poraněních, první pomoc při drobných úrazech, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, důležitá telefonní čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy	- uvede příklady zvířat, rostlin, hub vyskytujících se v našem okolí (zástupci jednotlivých společenstev) - třídí jednotlivé organismy do známých skupin s využitím atlasů, encyklopedií - pozoruje rostliny a živočichy	Rostliny, živočichové, houby znaky života životní potřeby stavba těla význam v přírodě, význam pro člověka	Vv - Živočichové M - slovní úlohy na téma živočichové
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů	- popíše výskyt rostlin a živočichů v souvislosti s životními podmínkami daného regionu.	Rostliny, živočichové a houby v jednotlivých regionech životní podmínky - zemědělství dané oblasti	
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- vyhledá a zpracuje přehled chráněných krajinných oblastí - třídí odpady	Chráněné krajinné oblasti Třídění odpadů	Inf - vyhledávání
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové	- vysvětlí pojmy povodeň, vichřice, lavinové nebezpečí atd., uvede nebezpečí spojená s těmito přírodními jevy - charakterizuje a předvede v modelové situaci způsob ochrany při mimořádných situacích	Rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	

situaci prokáže schopnost účinně se chránit			
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- seznámí se se sluneční soustavou, na plánu ukáže jednotlivé planety, Slunce - stručně charakterizuje pohyby Země a jejich vliv na život na Zemi - určí dobu trvání oběhu kolem Slunce a dobu otočení země kolem své osy	Vesmír a Země sluneční soustava, den a noc, roční období	Vv - vesmír
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty - rozeznává další dopravní značky - poznává vztahy účastníků silničního provozu - odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci - zná ohleduplné chování a osvojuje si ho - snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu	Bezpečné chování v silničním provozu role cyklisty, chodce dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda - 4. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, vyvodí pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- vyjadřuje vlastní názory a postoje - formuluje vlastní pravidla slušného chování - podílí se na tvorbě pravidel chování třídy ve skupině - usměrňuje své jednání a chování podle společně stanovených pravidel, dodržuje etické zásady	Soužití lidí mezilidské vztahy - základní lidská práva a práva dítěte komunikace - pravidla slušného chování Pomoc druhým lidem - nemocným, sociálně slabým, ohleduplnost, etické zásady, zvládání emocionality, riziková	Př - Soužití lidí

		místa a situace Rizikové chování, předcházení konfliktům	
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení	- charakterizuje své kladné a záporné vlastnosti, vnímá rozdíly mezi jednotlivci - komunikuje a spolupracuje se spolužáky, při skupinové práci si rozdělí role, dohodne se na postupu řešení, obhájí své názory a je schopen připustit svůj omyl	Soužití lidí vlastnosti lidí, mezilidské vztahy, komunikace	
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi v rodině, mezi chlapci a dívkami, v obci (městě)	- na základě zkušeností charakterizuje vztahy mezi členy rodiny, mezi spolužáky, mezi chlapci a dívkami - charakterizuje role členů rodiny	Rodina postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání	
- pracuje s časovými údaji využívá zjištěných údajů k pochopení mezi ději a jevy	- pracuje s časovými údaji, orientuje se v časových událostech, které zaznamenává na časovou osu - čas vnímá jako sled událostí	Orientace v čase a časový řád určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako sled událostí, letopočet	
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	- prostřednictvím ukázek se seznamuje s minulostí národa - porovnává současné a minulé události - seznamuje se s událostmi minulosti v daném regionu	Současnost a minulost naší vlasti starší české dějiny	Čj - Staré pověsti české Vv - Obrázky z minulosti
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- seznamuje se s historickými událostmi prostřednictvím literatury, umění - poznává pověsti vážící se k okolí bydliště - s využitím ukázek porovnává život našich předků a způsob života současné společnosti	Báje, pověsti minulost předků	Čj - místní pověsti

- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- uvede hlavní orgány státní moci, charakterizuje státní zřízení, uvede některé představitele státu - rozeznává státní symboly a uvědomuje si jejich význam	Naše vlast domov, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	
- rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích naší republiky	- charakterizuje rozdíly mezi náčrt, plány mapou - vyhledává jednoduché údaje o povrchu, vodstvu, městech na mapě ČR - používá vysvětlivky na mapě	Mapy obecně zeměpisné a tématické obsah, grafika, vysvětlivky	Vv - Mapa
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu	- orientuje se na mapě, určí polohu svého bydliště na mapě - charakterizuje okolní krajinu svého bydliště povrch, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo	Okolní krajina, region zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rostlinstvo a živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí	
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- v přírodě určí světové strany podle mapy a buzoly - uvede další způsoby určování světových stran v přírodě a v praxi je používá při vlastivědné vycházce - definuje zásady bezpečného pohybu v přírodě a řídí se jimi	Okolní krajina světové strany orientační body a linie, krajina	

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - vyhledává jednoduché	- orientuje se v mapě světa, dokáže vyhledat na mapě jednotlivé světadíly, oceány	Svět kontinenty, oceány, podnebné pásy	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět

údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách světa, polokouli, Evropy	<ul style="list-style-type: none"> - uspořádá znaky jednotlivých podnebných pásů, ukáže je na mapě - shrne životní podmínky v dané oblasti - určí polohu Evropy, podle mapy popíše její povrch, vodstvo, podnebí, vegetaci - vyhledá na mapě státy Evropy, najde jejich hlavní města, podle mapy popíše jejich polohu - orientuje se na mapě Evropy a světa 	Evropa povrch, vodstvo, podnebí, vegetace, hospodářství evropské státy - základní charakteristika (poloha, města, atd.)	
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	<ul style="list-style-type: none"> - zpracuje příspěvek s využitím vlastních zkušeností a zážitků z cestování, využije i studijních materiálů jako například encyklopedie, internet, atd. - prezentuje svůj příspěvek z cest před třídou s doplněním ilustračních materiálů 	Cestování Evropa ČR	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky	<ul style="list-style-type: none"> - určí polohu ČR na mapě světa a Evropy - charakterizuje podle mapy povrch, vodstvo, podnebí naší republiky - vysvětlí pojem EU 	ČR součást Evropy EU	VMEGS - Jsme Evropané
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává na mapě údaje o jednotlivých regionech - informace z mapy doplňuje údaji o daných regionech vyhledanými v encyklopediích, na internetu a multimediálních programech - získané informace zpracovává podle společně vypracované osnovy - podle osnovy s využitím mapy charakterizuje danou oblast její zvláštnosti a zajímavosti 	ČR krajina regiony	
- rozeznává současné nebo minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti	<ul style="list-style-type: none"> - k jednotlivým regionům vyhledává historické události spjaté s touto oblastí - čte a vypráví místní pověsti a báje - vytvoří přehled kulturních a historických 	Minulost vlasti odraz minulosti v současnosti kraje - slavné osobnosti regionu, důležité historické události, místní	Čj - místní pověsti

naší vlasti s využitím regionálních specifik	památek v našem regionu	pověsti, báje, kulturní památky	
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- srovnává a hodnotí význam historických událostí se kterými se seznámí prostřednictvím historického zpracování - chronologicky řadí důležité mezníky v minulosti naší vlasti - charakterizuje na základě konkrétního příkladu život předků v daném období - vyhledává historické události v literatuře, encyklopediích, mapách, internetu a multimediálních programech	Současnost a minulost v našem životě Novější české dějiny: České země součást Rakouska, První světová válka, Období první republiky, Druhá světová válka, Poválečné období, Období demokratického Československa, ČR	
- využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- navštíví Krajskou knihovnu Vysočiny nebo muzeum	Návštěva knihovny vyhledávání v katalogu, práce s literárními prameny návštěva muzeí	
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- vyhledá státní svátky, stanoví jejich souvislosti s historickými událostmi naší vlasti	Souvislost státních svátků s historickými událostmi státní svátky důležité mezníky naší minulosti	
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- vytvoří přehled o základních formách vlastnictví, dokáže uvést konkrétní příklady, charakterizovat rozdíly - definuje právní ochranu majetku - Občanský zákon - stanoví zásady používání peněz - učí se hospodařit se svými finančními prostředky, uvádí své vlastní výdaje a úspory - učí se nakupovat, odhadovat cenu nákupu a kontroluje vrácené peníze	Vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné právní ochrana majetku peníze rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsob placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	VDO - Občan, občanská společnost a škola

Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován v 6. - 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Vyučuje se jako samostatný předmět.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se uplatňuje kromě výkladu také samostatné vyhledávání informací a využití audiovizuální techniky (DVD, VHS, encyklopedie, projekty a různé výukové programy).

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis vede žáky k rozvíjení vlastního historického vědomí. Žáci se naučí vnímání obrazu hlavních vývojových linií a získají tak orientaci v historickém čase. Neméně důležité je vedení žáků k pochopení jednotlivých souvislostí dějinných událostí a procesů. Taktéž se učí pochopit kulturní rozmanitost našeho světa.

Vyučovací předmět Dějepis je spjat s dalšími vyučovacími předměty, mezi které patří Zeměpis, Výtvarná výchova, Hudební výchova a Výchova k občanství.

Začleněná průřezová témata

VDO - Principy demokracie jako formy vlády (6.r.)

VMEGS - Jsme Evropané (6. a 8.r.), Evropa a svět nás zajímá (6.r.)

MKV - Etnický původ (9.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při kterých vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů a využívají poznatky z různých předmětů
- žáci jsou také vedeni k užívání správné terminologie a symboliky
- žáci jsou též vedeni k zamyšlení nad historickým vývojem
- žáci si na základě poznatků z různých vzdělávacích oblastí vytvářejí komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- do výuky jsou zařazeny rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů) a metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- žáci jsou vedeni k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k samostatnému řešení problému a k volbě vhodného způsobu řešení
- žáci jsou též vedeni ke kritickému myšlení a k vytváření uvážlivých rozhodnutí, která jsou schopni obhájit

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k přesnému a výstižnému vyjadřování a učí se diskutovat
- žáci jsou vedeni k věcnému argumentování a k práci s různými typy textů
- žáci se učí využívat také informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k účinné spolupráci ve skupině, a tím se podílejí na utváření příjemné atmosféry ve týmu
- žákům je dodávána sebedůvěra, podle potřeby je žákům také v jednotlivých činnostech pomáháno
- žáci se učí diskutovat v malé skupině i s celou třídou

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k tomu, aby brali ohled na druhé, také jsou motivováni k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- v žácích je probouzen vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- žáci jsou vedeni k odmítání útlaku a hrubého zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- žáci se učí chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- žáci se také učí projevovat pozitivní postoj k uměleckým díkům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- žáci dodržují dohodnuté kvality práce
- žáci jsou vedeni k využívání svých znalostí v běžné praxi
- žákům je umožněno vzájemně si radit a pomáhat

Vzdělávací obsah předmětu Dějepis - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede některé příklady důležitosti dějinných poznatků, uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány, orientuje se na časové ose a v historických mapách, řadí hl. historické epochy v chronol. sledu 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje instituce, které shromažďují informace o minulosti - sestaví časovou přímku, zapíše do ní jednotlivé události - vyčte z přímky časové údaje, chápe časovou následnost událostí, uvědomí si souvislost jednotlivých událostí - orientuje se v historických mapách, chápe změny map v jednotlivých historických obdobích - uvede příklady důležitosti a potřeby dějinných poznatků 	<p>Člověk v dějinách</p> <p>Význam zkoumání dějin, získává informace o dějinách, historické prameny, historický čas a prostor</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu, uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše a srovná jednotlivé typy člověka - zhotoví časovou přímku vývojových druhů člověka - lokalizuje jednotlivé typy člověka - porovná způsob soužití lidí, způsob obživy, nástroje, nářadí, schopnosti a dovednosti, představy a názory - uvede příklady archeologických kultur na našem území a nakreslí do mapy 	<p>Počátky lidské společnosti</p> <p>Člověk a lidská společnost v pravěku - starší doba kamenná</p>	<p>Vv - pravěké malby Z - světadíly</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam zemědělství 	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vliv přírodních podmínek na způsob života lidí - s využitím mapy dokáže objasnit vznik zemědělství a chovu dobytka, srovnává přírodní podmínky jednotlivých oblastí - popíše způsob soužití a obživy člověka - vysvětlí význam vzniku řemeslné výroby 	<p>Člověk a lidská společnost v pravěku - mladší doba kamenná</p>	<p>Z - zemědělské oblasti</p>

- objasní význam zpracování kovů pro lidskou společnost	- pomocí časové přímky určí dobu trvání mladší a pozdní doby kamenné na Blízkém východě a srovná tuto dobu s obdobími ve střední Evropě - srovnává způsob soužití lidí s obdobími doby kamenné	Člověk a lidská společnost - doba bronzová a železná Pravěk v českých zemích (Keltové, Germáni, Slované)	Z - orientace na mapě
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací - srovnává vývoj společnosti v nepokročilejších oblastech s vývojem ve střední Evropě	Nejstarší civilizace Kořeny evropské kultury Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - nejstarší státy (obecně)	VMEGS - Jsme Evropané
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- vyhledává informace v mapách, encyklopediích - porovnává způsob života a kulturu v jednotlivých oblastech - zjišťuje specifika - objevuje společenské uspořádání na příkladech prvních zákonů - zdůvodní, proč muselo být vytvořeno písmo - shrne poznatky z věd	Nejstarší starověké civilizace jejich kulturní odkaz - Mezopotámie, Egypt	Z - orientace na mapě
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- uvede příklady vyspělé staroindické a čínské kultury na základě vyhledávání v encyklopediích, na internetu - porovná náboženské představy s představami nejstarších lidí - vysvětlí odlišné podmínky vzniku dalších států - porovná písmo	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - Indie, Čína, staroorientální státy na Blízkém východě a ve Středomoří	
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech, vysvětlí podstatu antické demokracie	- charakterizuje podstatu městských států - zkoumá sociální uspořádání společnosti - na příkladech státního zřízení vyvodí princip demokracie	Antické Řecko	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vv - řecké umění

			Čj - řecké báje a pověsti, eposy
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, uvede osobnosti antiky důležité pro evropské civilizace	- uvede příklady významných osobností z oblasti kultury - reprodukuje báje a pověsti a na jejich základě vysvětluje představy o bozích - vytvoří přehled kulturních a historických památek v dané oblasti - srovnává vzdělanost v jednotlivých oblastech - shrne poznatky z věd a jejich využití	Antický Řím	Vv - římské umění Čj - mluvní cvičení, římské báje
- demonstruje zrod křesťanství a souvislost s judaismem	- objasní vznik nového náboženství na základě krize ve starověké společnosti - charakterizuje obsah křesťanského náboženství a dobu vzniku bible - srovnává křesťanství se starším římským náboženstvím, uvádí odlišnosti - zdůvodní, proč křesťanství získávalo stoupence mezi chudinou a otroky - vyvodí příčiny úpadku římské říše v důsledku vítězného postupu křesťanství a ucelení církve	Střední Evropa její styky s antickým Středomořím	VMEGS - Jsme Evropané

Vzdělávací obsah předmětu Dějepis - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - popíše změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku	- vymezí 3 období středověku - porovná délku trvání středověku s obdobím pravěku a starověku - zdůvodní, proč skončil starověk (proč zanikla západořímská říše) - definuje hlavní myšlenky křesťanského	Křesťanství a středověká Evropa Nový etnický obraz Evropy Utváření států ve východní a západní Evropě	

států	náboženství, vysvětlí význam křesťanství při vzniku a upevňování států - z mapy zjistí osídlení Evropy v 5.- 6. st.		
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	- na mapě vyhledá území, kam pronikly vlivy byzantské kultury, srovnává se starověkem - vyjmenuje nejvýznamnější architektonické památky, poznatky z oblasti vědy a kultury - na mapě vyhledá území, kde se usadily germánské kmeny (Frankové), zkoumá vztahy se společností, na základě tohoto zkoumání vyvodí zboření společnosti - charakterizuje nové náboženství – islám - seznámí se s dalšími náboženstvími (asijské země)	Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu (jejich specifický vývoj), islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové)	Z - orientace na mapě (islámské státy)
- objasní situaci Velkomoravské říše a místní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropské souvislosti	- charakterizuje první státní útvar na našem území - s pomocí mapy vysvětlí vznik VM a její význam - objasní vznik českého státu - chronologicky řadí důležité události ve vývoji českého státu - popíše způsob života jednotlivých vrstev společnosti	Velká Morava a český stát, jejich vývoj a postavení v Evropě, struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev	Čj - Cyril a Metoděj na VM (hlaholice, cyrilice), první písemné památky Ov - národ, vlast, čeští patroni
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi církevní a světskou mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	- dokáže vysvětlit příčiny rozdělení křesťanské církve - popíše příčiny, průběh a důsledky křížáckých výprav	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	Z - orientace na mapě
- uvede příklady románské a gotické kultury, ilustruje	- dokáže vyjmenovat jednotlivé druhy románského umění	Kultury středověké společnosti - románské a gotické umění a	Vv - románská a gotická architektura

postavení jednotlivých vrstev společnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zná znaky románské architektury - vytvoří přehled románských památek v naší republice (v Evropě) - dokáže vyjádřit význam Karla IV. - vyjmenuje znaky gotické architektury, druhy staveb, způsob jejich vnitřní a vnější výzdoby - vytvoří přehled gotických památek na našem území (v Evropě) 	vzdělanost	Čj - české pověsti, kroniky, literatura doby Karla IV.
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí význam reformátorů 14. stol. - charakterizuje osobnost Jana Husa - vysvětlí příčiny rozporů ve společnosti - s pomocí mapy chronologicky popíše husitské bitvy, jejich výsledky a význam husitské revoluce - charakterizuje dobu pohusitskou a význam Jiřího z Poděbrad - zná významné osobnosti husitské revoluce 	Objevy a dobývání Počátky nové doby Husitství	Čj - díla předhusitských reformátorů, literární dílo Jana Husa, vývoj pravopisu, rozvoj vzdělávání Ov - významné osobnosti našich dějin Hv - husitské písně
- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve, reakce církve na tyto požadavky	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojmy renesance a humanismu, vysvětlí původ - uvede významné osobnosti, jejich díla - dokáže porovnat znaky renesanční architektury s gotickou a románskou - vysvětlí příčiny odporu společnost x církev - zná jména reformátorů a jejich názory a představy - charakterizuje protireformaci 	Renesance, reformace	humanismus, Vv, Hv - renesanční umění (sochařství, malířství, hudba) Čj - renesance v literatuře
- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> - doloží konkrétní příklady + vyspělost asijských zemí, uvede příčiny plaveb - sestaví přehled objevitelů - na mapě ukáže plavby - charakterizuje největší úspěchy - uvede důsledky plaveb - charakterizuje první oblasti koloniálního 	Zámořské objevy a počátky dobývání světa	Z - orientace na mapě

	vykořisťování		
- objasní postavení českého státu v Evropě a místo habsburské monarchie	- vysvětlí za jakých okolností získali český trůn Habsburkové - s pomocí mapy a grafu demonstruje postavení zemí Koruny české v habsburské monarchii - uvádí přehled kultury 16. st. - popíše, které země a proč bojovaly proti Habsburkům v západní Evropě	Český stát a velmoci v 15. - 18. st.	
- objasní příčiny vzniku 30leté války a posoudí její důsledky	- vysvětlí důvody boje českých stavů proti Habsburkům - s pomocí mapy demonstruje průběh války, rozlišuje význam období bojů - vysvětlí důsledky války pro další vývoj českého království a pro život lidu	Český stát v 15. - 16. st. - 30letá válka	Čj - humanistická literatura (doba předbělohorská)

Vzdělávací obsah předmětu Dějepis - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus, rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních	- vymezí začátek novověku a popíše předpoklady pro rozvoj průmyslové společnosti - uvede příklady absolutismu v Evropě a jeho změnu v konstituční monarchii - vysvětlí význam anglické a francouzské revoluce - objasní podstatu absolutismu v Rusku, Německu, Prusku - zpracuje přehled osobností tzv. velkého století - popíše změny ve společnosti - charakterizuje baroko - zná významné české a světové barokní umělce	Objevy a dobývání Počátky nové doby Velmoci v 15. – 18. století Barokní kultura a osvícenství	Čj - barokní literatura Vv - barokní umění

památek	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rokoko - charakterizuje osvícenství a osvícenský absolutismus - hodnotí význam reforem Marie Terezie a Josefa II. 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si společné příčiny revolucí v Anglii a ve Francii - popíše průběh francouzské revoluce, vzestup a pád Napoleona I. - hodnotí výsledky vídeňského kongresu a význam napoleonské doby pro Evropu - objasní vývoj anglických osad v Severní Americe - demonstruje průběh války za nezávislost - hodnotí význam revoluce - uvede příčiny občanské války, hodnotí její výsledky a význam - popíše průmyslovou revoluci v zemědělství, dopravě a obchodu - objasní důvody přesídlování obyvatelstva - sestaví přehled významných objevitelů - na příkladech doloží dovršení průmyslové revoluce - seznámí se s kulturou období klasicismu a romantismu 	<p>Modernizace společnosti</p> <p>Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět</p> <p>Vznik USA</p> <p>Industrializace a její důsledky pro společnost</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé 	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí ohlas americké a francouzské revoluce v Latinské Americe - chápe cíle a výsledky revolučního a národně osvobozenického hnutí v Evropě 	<p>Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa</p>	

- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	- uvědomí si význam národního obrození při utváření novodobého českého národa - popíše příčiny a průběh revoluce ve Francii - popíše proces sjednocení Itálie a Německa - hodnotí vývoj českého národního hnutí od roku 1848	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	- formuluje požadavky revolucí ve Francii, Itálii, Německu a v českých zemích		
- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	- seznámí se základními politickými proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus) - chápe pojmy ústava, politické strany, občanská práva	Politické proudy, ústava, politické strany, občanská práva	Vo - ústava
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	- podle mapy sestaví přehled kolonií - chápe význam kolonií pro evropské mocnosti - vyhledá oblasti, ve kterých se křížily zájmy evropských mocností	Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	VMEGS - Jsme Evropané
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- formuluje příčiny války - na mapě ukáže jednotlivé fronty - uvědomí si spojitost mezi vývojem vědy, techniky a zneužitím tohoto vývoje ve válkách	Moderní doba První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	Čj - 1. sv. válka v literatuře

Vzdělávací obsah předmětu Dějepis - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje nejvýznamnější evropské mocnosti před 1. světovou válkou - uvědomuje si úlohu v USA v 19. století - vyjádří základní výsledky 1. světové války - uvědomuje si spojitost mezi těmito výsledky a novým politickým uspořádáním Evropy - umí vysvětlit vznik Československa a charakterizovat nově vzniklý společný stát Čechů a Slováků 	Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí úlohu nástupnických států ve versailleském systému - analyzuje hospodářskou a politickou situaci v poražených státech - rozdělí významné evropské státy na státy demokratické a totalitní - vyjmenuje nejvýznamnější politické a kulturní osobnosti Evropy - posoudí vztah Evropy k mimoevropskému světu (Afrika, Asie, Amerika) 	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech	Čj - meziválečná literatura
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vyjádří projevy komunismu, fašismu, nacismu - získá informace o postojích demokratických mocností k totalitním režimům - posoudí vývoj v Evropě a jeho vliv na poměry v Československu 	Totalitní systémy - důsledky pro Československo a svět	

<p>- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje příčiny druhé světové války - ukáže na mapě významné fronty, bitvy - uvede příklady antisemitismu a rasismu - chápe holocaust - získá přehled o evropském a českém, domácím i zahraničním odboji - zjistí z regionálních zdrojů projevy 2. světové války v regionu Havlíčkobrodsko a Haberska - odvodí postavení obnoveného Československa v poválečném světě, začlenění Československa do sféry sovětského vlivu - popíše vnitřní situaci v poraženém Německu - pochopí vliv SSSR, ale uvědomí si úskalí a nebezpečí sovětského totalitarismu - uvědomí si význam existence zbraní hromadného ničení 	<p>Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj</p> <p>Politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p>	<p>MKV - Etnický původ</p>
<p>- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si termíny „studená válka“ a „bipolární svět“ - zjistí z encyklopedií nejvýznamnější projevy studené války v období 1947 – 1990 - osvojí si základní termíny - zjistí významné státníky z tohoto období - pochopí nebezpečí jaderných zbraní - pochopí rozhodující vliv ekonomiky a vyspělých technologií na výsledek soupeření dvou bloků 	<p>Rozdělení a integrující se svět Studená válka, rozdělení světa do dvou bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření</p>	<p>Čj - poválečná literatura</p>
<p>- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pořídí soupis zemí východního bloku - uvede příklady pronásledování demokratických názorů, procesy s politickými vězni - na příkladech prokáže odlišný vývoj ve státech západního bloku - zaznamená chronologicky etapy vývoje 	<p>Vnitřní situace v zemích východního bloku; Československo od únorového převratu do roku 1989; vznik ČR</p>	

	Československa - uvede významné osobnosti Československa z oblasti politiky, vědy a kultury		
- posoudí postavení rozvojových zemí	- definuje pojmy „rozvojová země“, „třetí svět“... - sestaví přehled rozvojových zemí, jejich základní problémy - zaznamená úlohu náboženství v rozvojových zemích - nastolí otázku dřívějšího a současného terorismu	Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- pořídí přehled problémů současného světa - zamyslí se nad stavem vědy, techniky, vzdělávání, sportu a zábavy - pokusí se o předpovědi, kam směřuje svět - seznámí se se současnými knižními tituly, které o tomto pojednávají - pořizuje si výpisky a výstřižky z tisku - pochopí základní vývojový trend - rozdělený svět - integrující se svět	Problémy současnosti; věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	

Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova k občanství

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v kmenových učebnách nebo v posilovně školy, která může být využita jako netradiční učebna (komunitní kruh...), také v učebně PC nebo mimo školu (hřiště, exkurze...). Osvojování si nových poznatků a dovedností je motivováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Aktivity žáků jsou individuální, skupinové i hromadné. Ve vyučovací hodině je aplikováno skupinové vyučování, diskuse, výklad, samostatná práce, soutěže, dramatizace, projekty, komunitní kruhy, práce na PC, video atd.

Obsahové vymezení předmětu

Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Vede žáky k sebepoznávání a poznávání osobnosti druhých lidí, k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí, postupně formuje a rozvíjí občanský profil žáků. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory a chování. Vede žáky také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí, včetně činností armády.

Začleněná průřezová témata

OSV - Poznávání lidí (6.r.), Sebepoznání a sebepojetí (7.r.), Mezilidské vztahy (7.r.), Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (7.r.), Hodnoty, postoje, praktická etika (7.r.)

VDO - Občanská společnost a stát (6.r.), Občanská společnost a škola (8.r.), Formy participace občanů v politickém životě (8.r.), Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (6.r.)

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (9.r.), Objevujeme Evropu a svět (9.r.)

MKV - Kulturní diference (6. a 8.r.), Lidské vztahy (6. a 8.r.), Princip sociálního smíru a solidarity (8.r.)

EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (9.r.)

MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti (6. a 9.r.), Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby pro efektivní učení, propojují poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci poznatky hodnotí, třídí, vyvozují závěry
- žáci volí různé postupy práce

Kompetence k řešení problémů

- žáci rozpoznají a pochopí problém
- žáci promyslí a naplánují způsob řešení
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci ověřují prakticky správnost řešení problémů
- žáci kriticky myslí, jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky
- žáci naslouchají názorům druhých lidí, zapojují se do diskuse
- žáci využívají informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci oceňují zkušenosti druhých
- žáci ovládají své jednání tak, aby měli pocit sebeuspokojení
- žáci přispívají k debatě skupiny i celé třídy

Kompetence občanské

- žáci chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- žáci jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- žáci respektují naše tradice a historické dědictví
- žáci chápou základní ekologické souvislosti
- žáci se dokáží postavit proti fyzickému i psychickému násilí
- žáci uplatňují aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- žáci se orientují v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Kompetence pracovní

- k výsledkům pracovní činnosti žáci přistupují z hlediska kvality a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí
- žáci se orientují v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru
-

Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
---------------------------------------	-----------------------	--------------	------------------------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - zná významné památky a významné osobnosti své vlasti 	<p>Naše vlast</p> <p>vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti</p>	<p>Z - práce s mapou</p> <p>Čj - slavní spisovatelé</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam státních symbolů - vysvětlí význam základních státoprávních pojmů (stát, prezident, parlament) - zná státní svátky a významné dny 	<p>Naše vlast, stát</p> <p>státní symboly, státní svátky, významné dny, znaky státu</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády</p>
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí a na příkladech dokáže přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v oblasti samosprávy obce - na příkladech vysvětlí úkoly a kompetence jednotlivých subjektů obecní samosprávy - zná historii svého města, obce 	<p>Naše obec, region, kraj</p> <p>důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p>	<p>Z - památná místa v ČR</p> <p>D - kulturní památky</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje 	<ul style="list-style-type: none"> - zapojuje se do společných činností žáků v rámci třídy, školy, dětských organizací - podřizuje své chování školnímu řádu - vysvětlí význam vzdělání pro život 	<p>Naše škola</p> <p>život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnosti žakovské samosprávy, společenská pravidla a normy, význam vzdělání, vandalské chování</p>	<p>Vz - třídní kolektiv</p>
<ul style="list-style-type: none"> - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich - objasní možná nebezpečí působení masmédií na člověka, uvede příklady z vlastního života - pochopí úlohu masmédií v kultuře společnosti - zhodnotí podněty a informace, které přicházejí z médií a zaujme k nim kritické stanovisko 	<p>Kulturní život</p> <p>masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia</p>	<p>MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho 	<ul style="list-style-type: none"> - chová se šetrně ke kulturním památkách a přírodním objektům - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování 	<p>Kulturní život</p> <p>rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice,</p>	<p>MKV - Kulturní diference</p> <p>D - nejstarší evropské</p>

zajímají	k těmto objektům a aktivně proti němu vystupuje - uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic v průběhu roku, vysvětlí, jaký význam má jejich udržování	kulturní instituce	kultury
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	- svým chováním přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	Vztahy mezi lidmi osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	D - společenské a majetkové rozdíly ve společnosti OSV - Poznávání lidí
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- zdůvodní nutnost dodržování mravních zásad v životě člověka - vysvětlí význam dodržování osobní kázně - uvede na příkladech případy morálního a nemorálního chování a zaujme k nim postoj - vysvětlí na čem je založena svoboda člověka - chápe výhody plynoucí ze spolupráce mezi lidmi (tolerance k menšinám na našem území)	Zásady lidského soužití morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí, menšiny na našem území	D - dělba práce Vz - pravidla chování MKV - Kulturní diference
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- dokáže zhodnotit rasistické, xenofobní a extremistické projevy a zaujme k nim vlastní postoj	Vztahy mezi lidmi problémy lidské nesnášenlivosti	Vz - vztahy mezi lidmi MKV - Lidské vztahy
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a	- objasní potřebu rovného postavení mužů a žen ve společnosti - vyhledá si tuto problematiku týkající se jiných kultur - chápe pojem lidské solidarity a pomoci druhým lidem v nouzi	Lidská setkání lidská solidarita pomoc lidem v nouzi potřební lidé ve společnosti rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen	D - postavení muže a ženy v dějinách

jak pomoci v případech ohrožení a obrany státu		- žiji na Zemi	
--	--	----------------	--

Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje kladné a pro zdravý vývoj osobnosti důležité citové vlastnosti - uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 	<p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <p>projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál</p>	<p>OSV - Mezilidské vztahy</p> <p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 	<ul style="list-style-type: none"> - usměrňuje a kultivuje vlastní charakterové a volní vlastnosti - rozvíjí osobní přednosti, překonává osobní nedostatky a pěstuje zdravou sebedůvěru - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 	<p>Osobní rozvoj</p> <p>životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p>	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností - uvede příklady správné hodnotové orientace a důsledku nesprávné volby pro život (manželství, povolání) 	<p>Vnitřní svět člověka</p> <p>systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí</p>	<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat 	<ul style="list-style-type: none"> - chápe sám sebe jako osobnost, porovnává svou představu o sobě s názory spolužáků 	<p>Vnitřní svět člověka</p> <p>vnímání, prožívání, poznávání a</p>	

charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	- vyrovnává se se změnami, kterými prochází v období dospívání	posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí	
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	- vysvětlí pojem duševní vlastnictví - chápe důležitost jeho ochrany	Já a hospodaření vlastnictví a majetek duševní vlastnictví, jeho ochrana	OSV - Kreativita MV - kulturní diferenciacie
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- zná funkci a různé podoby peněz - rozlišuje jednotlivé formy placení - chápe rozdíl mezi debetní a kreditní kartou	Peníze funkce a podoby peněz formy placení	D - od výměnného obchodu k mincím Z - měny států
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu	- vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji - rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem - navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a naopak - vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu domácnosti	Hospodaření domácnosti rozpočet domácnosti úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing	M - deník hospodaření

domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi			
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy států a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- rozlišuje zdroje příjmů státu a oblasti, do kterých směřují dávky státní sociální podpory - zná jednotlivé druhy daní (přímé a nepřímé) a chápe jejich význam	Peníze rozpočet rodiny, státu, význam daní	M - deník hospodaření - početní operace
- dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	- umí hospodařit s přiděleným majetkem, penězi - zná funkci a různé podoby peněz - rozlišuje jednotlivé formy placení	Funkce a podoby peněz, formy placení	D - od výměnného obchodu k mincím Z - měny států
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet - na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet - na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým - uvede možnosti různých typů pojištění	Banky aktivní a pasivní operace úročení, pojištění	M - procenta D - vznik a význam bank
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- uvede příklady významných výrobních a nevýrobních odvětví národního hospodářství - rozpozná rozdíly v jejich účelu z hlediska významu spotřebitele	Výroba, obchod, služby jejich funkce a návaznost	D - vznik řemesel a obchodu

Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii (demokracii a diktaturu) - orientuje se ve znacích států, v typech a formách států - orientuje se v Ústavě ČR	Stát a právo právní základy státu - znaky státu, typy a formy států; státní občanství ČR; Ústava ČR	D - první státy světa, vývoj českého státu
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	- orientuje se v Ústavě ČR - charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány - instituce - popíše situace, kdy je třeba bránit stát a navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení - na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu	Právní základy státu Ústava ČR složky státní moci obrana státu	VDO - Občanská společnost a škola
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů - zhodnotí výhody politického pluralismu	Principy demokracie znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam	
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	- objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů - stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR	Principy demokracie význam a formy voleb do zastupitelstev	VDO - Formy participace občanů v politickém životě

<p>- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p>	<p>- respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva</p>	<p>Lidská práva základní lidská práva práva dítěte ochrana lidských práv úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech poškození lidských práv šikana, diskriminace základní práva spotřebitele</p>	<p>MKV - Princip sociálního míru a solidarity MKV - Lidské vztahy MKV - Kulturní diference</p>
<p>- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<p>- uvede příklady práv a povinností, které vyplývají z důležitých právních vztahů (vlastnictví předmětu, právní poměr, manželství)</p>	<p>Právní úprava důležitých vztahů vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	
<p>- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p>	<p>- na příkladu posoudí podmínky vzniku reklamačního nároku, dokáže reklamovat vadné zboží - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě, pronájem věci)</p>	<p>Právo v každodenním životě význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady</p>	
<p>- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<p>- rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí trestní postižitelnost občanů - uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobody aj.)</p>	<p>Protiprávní jednání druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p>	
<p>- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při</p>	<p>- uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) - orientuje se v soustavě soudů</p>	<p>Právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů</p>	

postihování trestných činů			
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	- vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin - orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy	Právní řád ČR právní norma, předpis, publikování právních předpisů	
- diskutuje o příčinách, důsledcích korupčního jednání	- diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích	Korupce	

Vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- vysvětlí, proč měla ČR zájem o vstup do EU - uvede příklady výhod, které vyplývají z členství v EU	Mezinárodní vztahy, globální svět evropská integrace - podstata, význam, výhody; EU a ČR	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Z - orientace na mapě D - vznik první evropské integrace
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění	- orientuje se ve významných mezinárodních organizacích - uvede příklady činnosti těchto organizací - posoudí význam ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy	Mezinárodní spolupráce světové organizace - Rada Evropy, NATO, OSN evropská integrace Evropská unie globalizace - projevy, klady a	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí D - vznik první evropské

a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích		zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	integrace
- objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	- na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR	Armáda ČR	
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	- uvede příklady některých projevů globalizace v současném světě a objasní její klady a zápory	Globalizace projevy, klady a zápory	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	- vyjádří vnější osobní názor na projevy globalizace - popíše hlavní příčiny a možné důsledky globalizace pro život člověka	Globalizace významné globální problémy	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	- uvede příklady globálních problémů na lokální úrovni	Globalizace způsoby řešení významných globálních problémů	
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	- zhodnotí problém mezinárodního terorismu - zaujme postoj k probírání projevů mezinárodního terorismu	Mezinárodní terorismus příklady a způsoby potírání mezinárodního terorismu	MDV - Fungování a vliv médií ve společnosti

<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 	<ul style="list-style-type: none"> - umí hospodařit s přiděleným majetkem („kapesné“) - zná funkci a různé podoby peněz - rozlišuje jednotlivé formy placení - porovná nabídku finančních produktů pro zhodnocení volných finančních prostředků - hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů - uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků 	<p>Finanční gramotnost</p> <p>peníze hospodaření domácnosti trh s penězi produkty finančního trhu</p>	<p>M - deník hospodaření</p>
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz 	<p>Národní hospodářství</p> <p>tvorba ceny inflace</p>	<p>M - procenta</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zdroje příjmů státu a oblastí výdajů - zná druhy dávek a příspěvků pro občany - zná jednotlivé druhy daní (přímé a nepřímé) a chápe jejich význam 	<p>Národní hospodářství</p> <p>struktura a fungování národního hospodářství daně státní rozpočet</p>	

Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6.,7.,8. a 9. ročníku. Časová dotace je 2 hodiny týdně ve všech ročnících.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis se používají zejména tyto formy výuky: výkladové hodiny propojené školními diskusemi a debatami, plánovací hry, školní konference, dílny (studia), hodiny s problémově pojatou výukou, školní projekty, terénní výuka (cvičení a pozorování v terénu, zeměpisné exkurze). Při výuce jsou používány učebnicové tituly, pracovní listy, školní atlasy, nástěnné a reliéfní mapy, glóby, odborná literatura, časopisy, encyklopedie, zeměpisné grafy a tabulky, fotografie, videa, buzoly atd.

Vyučovací předmět Zeměpis využívá ve většině případů kmenovou učebnu. Projektová výuka a některé další formy výuky (dílny, kolegia aj.) se uskutečňují také v odborné počítačové učebně. Žáci pracují v rámci celé třídy, v jednotlivých skupinách i individuálně, ve vzájemné spolupráci i samostatně na zadaných úkolech. Terénní výuka se uskutečňuje v podobě zeměpisných cvičení a pozorování v bezprostřední blízkosti školy, komplexní geografické exkurze ve vybraných vzdálenějších lokalitách. Při praktických činnostech v terénu se celá třída rozděluje na jednotlivé pracovní skupiny.

Obsahové vymezení předmětu

Samostatný vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (Geografie) v RVP ZV. Integruje také tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a mediální výchova. Zeměpis se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Občanská výchova, Výtvarná výchova). Tento komplexní přístup Zeměpisu naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tematických souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapy). Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a obce. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí z jiných předmětů. V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení, chápat pojmy demokracie, evropanství, morálka, národní kultura, vlastenectví ...

Naučí se spolupracovat se spolužáky při řešení úkolů a problémů, a tím si vytvářet vlastní postoj k ostatním lidem. Žáci jsou vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělání na základě úspěchů z vlastní činnosti a iniciativy.

Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se s životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky, v místní oblasti a v blízkém území místní krajiny. Umožňuje žákům orientovat se v současném

světě a v problémech současného lidstva, umožňuje také si uvědomovat civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Začleněná průřezová témata

OSV - Rozvoj schopností poznávání (6.r.)

VDO – Občanská společnost a stát (9.r.), Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (9.r.)

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (8.r.), Jsme Evropané (9.r.)

MKV – Multikulturalita (9.r.)

EV – Základní podmínky života (6.r.), Vztah člověka k prostředí (8.r.), Lidské aktivity a problémy životního prostředí (9.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích - na internetu, v rozhlasu, televizi, encyklopediích a časopisech (texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky ...)
- získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí, žáci tak vytvářejí ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka
- pokládá žákům otázky vztažené ke způsobu a příčinám různých přírodních procesů, společně hledají řešení otázek a adekvátní odpovědi
- předvádí manipulace s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami (buzola, GPS, teploměr apod.). s globusem, mapami, plány, atlasy, grafy se statistickými daty
- kontroluje výsledky pozorování, měření a zkoumání a požaduje, aby je žáci samostatně zhodnotili a porovnali se svými dosavadními zkušenostmi, znalostmi a dovednostmi a formulovali patřičné závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností platformu nebo hypotézu k problému či k úkolu, žáci je ověřují praktickou činností, kladou otázky s geografickou tematikou a objevují problémy s tím související, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na geografické otázky

- usiluje se svými žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozují společně patřičné závěry
- pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, žáci o nich diskutují a usilují o vhodné způsoby řešení problémů, nenechají se odradit počátečními nezdary, sledují a hodnotí vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje na žácích formulaci hypotéz, pojmenování problémů či vlastních názorů na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, žáci uvádějí skutečnosti, ze kterých vyvozují své úsudky, vytvářejí si vlastní názory, formulují vlastní rozhodnutí a uplatňují v jednání své názory, využívají dostupné informační a komunikační prostředky, učí se výslovnosti vlastních zeměpisných jmen v cizích jazycích
- konzultuje názory svých žáků, vede je ke vhodné argumentaci, společně spolupracují na řešení problémů a úloh
- uskutečňuje a vede s žáky řízený dialog, žáci vyjadřují své myšlenky a názory v logických postupných krocích

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozděluje pracovní úkoly ve skupině, žáci přijímají svou roli a ztotožňují se s ní, spolupracují při skupinové práci, vytvářejí si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu k práci své i druhých, k zodpovědnosti za výsledky své činnosti, přijímají, diskutují a usměrňují názory druhých
- hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, navozuje sebekritiku, žáci chápou potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

Učitel:

- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, žáci se zajímají o prostředí, v němž žijí, oceňují krásy přírody a historických a kulturních objektů, pociťují občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace, chápou významy přírodních a společenských hodnot, vystupují aktivně a prakticky v jejich zájmu
- učí své žáky praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů, žáci poznávají tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech

Kompetence pracovní

Učitel:

- dohlíží na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, na dodržování stanovených a vymezených pravidel pracovních činností, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- informuje své žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu, pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně přírodního a životního prostředí, diskutuje o nich s žáky, žáci uplatňují osvojené vědomosti ve svém profesním životě hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zhodnotí postavení Země ve Vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - prokáže na konkrétních příkladech tvar Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů	- osvojí si teorie o vzniku Vesmíru a jeho částí - zhodnotí postavení Země ve Vesmíru - objasní postavení Slunce ve Vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - prokáže tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - vysvětlí příčiny střídání dne a noci na Zemi, ročních dob v různých místech na Zemi - posoudí vztah mezi Zemí a Měsícem a popíše jeho polohu, povrch a pohyb - vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi, objasní podstatu časových pásem	Přírodní obraz Země - Země jako vesmírné těleso Pohyby Země Roční období Měsíc - přirozená družice Země Časová pásma na Zemi	Př - Základní projevy života EV - Základní podmínky života
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a	- vyhledává informace z různých zdrojů dat a posuzuje jejich vypovídající hodnotu, dokáže informace třídit a výsledky interpretovat	Informační a dokumentační zdroje v geografii	Inf - Vyhledávání informací (internet) OSV - Rozvoj schopností poznávání Vz – mimořádné údalosti

<p>elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými 	<ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - vnímá glóbus jako zmenšený ideální model planety, používá ho k demonstraci - rozlišuje mezi plánem, mapou, porovnává zobrazení zemského povrchu - rozlišuje mapy podle měřítka a obsahu aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností - čte a interpretuje informace z různých map - určuje zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a délky - pracuje s mapou v terénu, zvládne praktickou topografii, orientaci v terénu, zásady bezpečného pohybu v přírodě a při mimořádných událostech - vytváří myšlenková schémata a mapy 	<p>Základy geografické kartografie a topografie - Glóbus a mapa</p> <p>Plán, mapa</p> <p>Měřítko a obsah map</p> <p>Určování zeměpisné polohy</p> <p>Cvičení a pozorování v terénu, geografické exkurze Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy</p> <p>Myšlenkové mapy</p>	
---	---	---	--

<p>prostorovými složkami v krajině</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci, prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu 			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry (litosféry, atmosféry, hydrosféry, pedosféry, biosféry), jejich vzájemnou závislost a podmíněnost, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - orientuje se v objektech a jevech litosféry (zemětřesení, sopečná činnost, vznik pohoří, vnitřní a vnější činitelé) - porovnává působení vnitřních a vnějších činitelů a jejich vliv - orientuje se v objektech, pojmech a jevech atmosféry - zná systém přírodní sféry na planetární úrovni - podnebné pásy + celkový oběh vzduchu v atmosféře - orientuje se v objektech, pojmech a jevech hydrosféry - orientuje se na - moře, oceány, zálivy,... - orientuje se v objektech, pojmech a jevech pedosféry a biosféry - systém přírodní sféry na planetární a regionální úrovni (vegetační pásy - šířková pásma) 	<p>Přírodní obraz Země - obecný fyzický zeměpis - Litosféra</p> <p>Přírodní obraz Země - obecný fyzický zeměpis - Atmosféra</p> <p>Přírodní obraz Země - obecný fyzický zeměpis - Hydrosféra</p> <p>Přírodní obraz Země - obecný fyzický zeměpis - Pedosféra</p> <p>Přírodní obraz Země - obecný fyzický zeměpis - Biosféra</p>	<p>Inf - Psaní textů (Word)</p>

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa 	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje a charakterizuje světový oceán a polární oblasti - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy pro vymezení a lokalizaci regionů - lokalizuje a charakterizuje kontinent Afrika - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy pro vymezení a lokalizaci regionů Afriky - hodnotí polohu, rozlohu, přír., hosp., kult., pol. a spol.poměry, potenciály a bariéry jednotlivých regionů Afriky - lokalizuje a charakterizuje kontinent Austrálie a Oceánie - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy pro vymezení a lokalizaci regionů Austrálie a Oceánie - hodnotí polohu, rozlohu, přír., hosp., kult., pol. a spol.poměry, potenciály a bariéry jednotlivých regionů Austrálie a Oceánie - lokalizuje a charakterizuje kontinent S., Stř., J. Ameriky - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy pro vymezení a lokalizaci regionů S., Stř., J. Ameriky - hodnotí polohu, rozlohu, přír., hosp., kult., pol. a spol.poměry, potenciály a bariéry jednotlivých regionů S., Stř., J. Ameriky 	<p>Regiony světa - zeměpis světadílů a oceánů - Světový oceán a polární oblasti</p> <p>Regiony světa - zeměpis světadílů a oceánů - Afrika</p> <p>Regiony světa - zeměpis světadílů a oceánů - Austrálie a Oceánie</p> <p>Regiony světa - zeměpis světadílů a oceánů - Severní, Střední a Jižní Amerika</p>	<p>Př - Zoologie</p>

nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje a charakterizuje kontinent Asie - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy pro vymezení a lokalizaci regionů Asie - hodnotí polohu, rozlohu, přír., hosp., kult., pol. a spol.poměry, potenciály a bariéry jednotlivých regionů Asie - hodnotí polohu, rozlohu, přír., hosp. poměry, potenciály pro budoucnost 	Regiony světa - zeměpis světadílů a oceánů - Asie	
---	---	---	--

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionu Evropy - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých států Evropy - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou 	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách kontinent Evropa a jednotlivé státy - charakterizuje a hodnotí z pohledu přír. poměrů, hosp., kult., spol., politického uspořádání, z hlediska cestovního ruchu kontinent Evropa, (následně jeho oblasti) - hodnotí politické uspořádání států v Evropě, jejich vzájemnou spolupráci, organizace atd. 	Regiony světa - zeměpis světadílů a oceánů - Evropa	<p>Př - Zoologie Ch - Voda, vzduch</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p>

<p>zásadních změn v nich</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu - uvádí příklady účasti a působení ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí historické vazby - charakterizuje zeměpisnou polohu a území ČR vzhledem k Evropě - orientuje se v přírodních poměrech - lokalizuje a orientuje se na mapě ČR - uvede hlavní údaje, vazby, rozmístění, hustotu obyvatelstva a sídel v ČR - charakterizuje a hodnotí z pohledu př.poměřů, hosp., kult., spol., politického uspořádání, z hlediska cestovního ruchu ČR - pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR a zhodnotí jejich zaměření státu 	<p>Česká republika - geografie ČR - Fyzickogeografická a socioekonomická část</p>	<p>Inf - Tabulky a grafy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé geografické oblasti a vyšší územně správní celky v ČR - charakterizuje jejich přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobnosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti - hodnotí jednotlivé kraje z hlediska geografického, demografického, socioekonomického a hospodářského 	<p>Česká republika - geografie ČR - Regionální část (rozdělení ČR podle krajů)</p>	<p>Př - Geologická stavba ČR Př - Půdy (typy, druhy - ČR)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí a lokalizuje místní region (oblast) podle svého bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a vyhledá na mapách místní region - charakterizuje jeho přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobnosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti - posoudí současnou funkci oblasti - charakterizuje předpoklady oblasti pro cestovní ruch - hodnotí postavení místního regionu v rámci státu a vzhledem k sousedním regionům 	<p>Česká republika - geografie ČR - region Východní Čechy, kraj Vysočina</p>	<p>Inf - Práce s informacemi EV - Vztah člověka k prostředí</p>

místního regionu k vyšším územním celkům			
--	--	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyb a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi - objasní pojmy porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek, hustota obyvatel atd. - objasní vliv přírodních a společenských faktorů na rozmístění obyvatelstva - lokalizuje na mapách hlavní proudy migrace, její příčiny a důsledky - dokáže se orientovat v problematice světové populace, v existenci a rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství - rozlišuje sídla podle velikosti, uvádí konkrétní příklady - zhodnotí výhody a nevýhody života ve městech a na venkově - orientuje se v rozmístění sídel na Zemi - pojmenuje základní geografické znaky sídel 	Společenské a hospodářské prostředí - Obyvatelstvo a sídla světa	<p>Inf - Vyhledávání informací, Power Point</p> <p>MKV - Multikulturalita</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje úlohu hosp. a hlavní odvětví světového hosp. podle sektorů - učí se vyhledávat na mapě hlavní oblasti světového hosp. - zhodnotí hlavní fce charakteru a rozmístění světového priméru (lesnictví, rybolov, zemědělství), sekundéru, (průmysl a doprava) terciéru (služby, cestovní ruch, zahraniční 	Společenské a hospodářské prostředí - Světové hospodářství	<p>Inf - Power Point</p> <p>F - Zdroje energie</p> <p>Ch - Energie</p> <p>Př - Alternativní zdroje</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava)</p>

rozmístění hospodářských aktivit	obchod) - vymezí jádrové a periferní oblasti na území různé regionální velikosti, lokalizuje na mapách		
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- orientuje se v problematice politického zeměpisu - porovnává státy a zájmové integrace států na základě charakteristických znaků - orientuje se v názvosloví politické geografie - uvádí příklady státních zřízení, způsobů vlády, správních členění - pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti - uvede názvy hlavních mezinárodních politických organizací, jejich cíle a členské státy - pojmenuje a lokalizuje na mapách aktuální geopolitické změny a politické problémy	Společenské a hospodářské prostředí - Politický zeměpis	Inf - Odborná práce VDO - Občan, občanská společnost a stát VDO - Principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování VMEGS - Jsme Evropané
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních kraj. složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů - uvádí na vybraných příkladech důsledky a rizika přírod. a spol. vlivů na životní prostředí	- používá s porozuměním pojem krajinná sféra, rozlišuje přírodní a kulturní krajinu - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje specifické znaky a funkce krajin, uvádí konkrétní příklady, poznává různé typy krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních kraj. složek a prvků, ekosystémy (biomy) - uvádí důsledky a rizika přírod. a spol. vlivů na ŽP, trvale udržitelný rozvoj, ochrana přírody a ŽP - uvádí příklady globálních ekologických problémů, vymezí a lokalizuje je - vyjádří svými slovy, co může udělat pro zlepšení a rozvoj životního prostředí	Krajina - přírodní a společenské prostředí Vztah příroda a člověk - ochrana přírody a ŽP, globální problémy lidstva	Př - Ekologie, ekosystémy

Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6.,7.,8. a 9. ročníku.Časová dotace je 2 hodiny týdně ve všech ročnících.

Organizační vymezení předmětu

Formy a metody práce v daném předmětu se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (žáci využívají přírodniny, pracovní listy, odbornou literaturu školní i vlastní)
- přírodovědné vycházky do okolí školy s pozorováním k probíranému tématickému celku
- krátkodobé projekty s využitím skutečných přírodnin podle ročních období
- laboratorní práce
- návštěvy ZOO a Národního muzea v Praze
- vyhledávání informací na počítači

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu Přírodopis směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodopis a přírodniny, které jsou hlavně ke zhlédnutí v našem okolí. Má žákům poskytnout prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních faktů. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsme my sami. Podporuje přemýšlení o vzniku přírody, kritické rozvažování a logické uvažování. Učí žáky aplikovat převzaté přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede žáky k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Učí žáky vážit si přírodních zdrojů a jejich ohrožení lidskou činností.

Vyučovací předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

Fyzika - fotosyntéza, sluch, zrak, světelná energie, přírodní zdroje

Zeměpis - rozšíření živočichů a rostlin, zeměpisná pásma, biotopy, CHKO, národní parky

Chemie - životní prostředí - jeho ochrana, znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin

Informatika - vyhledávání zajímavých informací o výskytu rostlin, živočichů, hornin a nerostů

Výchova k občanství - vztah k přírodě, kritika záporné lidské činnosti v přírodě

Začleněná průřezová témata

MKV - Etnický původ (9.r.)

EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6.r.), Ekosystémy (7.r.), Vztah člověka k prostředí (9.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování
- k nalézání propojenosti

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou vedeni:

- k řešení úkolů více způsoby
- k navrhování vlastních postupů, závěrů a vyhodnocování získaných informací

Kompetence komunikativní

Žáci jsou vedeni:

- k práci ve skupinách, k respektování názorů druhých, k diskusi, k obhajobě svého názoru
- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- k prezentaci svých prací, přijetí kritiky

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni:

- ke kolegiální radě či pomoci
- k hodnocení prací svých spolužáků
- k posílení sebedůvěry, pocitu zodpovědnosti
- k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni:

- k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- k možnosti sami si práci organizovat, navrhnout postup a časové rozmezí
- k využívání ICT pro hledání informací

Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	- charakterizuje atmosféru, hydrosféru - popíše a nakreslí stručně pojem prvek, atom, molekula - porovná názory na vznik Země a živé hmoty - vysvětlí stručně pojem fotosyntézy - objasní význam třídění organismů	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života názory na vznik života výživa, dýchání	Z - Vesmír a jeho stavební části
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	- srovná pojem buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava - objasní pojem producent, reducent, konzument - rozliší podstatu rozdílu mezi živočichy a rostlinami - shrne základní význam práce Ch.Darwina	Základní struktura života buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy	
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- popíše stavbu virů - vysvětlí činnost virů v organismu - popíše působení antibiotik - nakreslí schéma bakteriální buňky - porovná způsoby rozmnožování bakterií - dokáže vysvětlit pojem sterilizace, desinfekce, konzervování, pasterizace, zmrazení - posoudí význam bičíkovců, rozsivek, jednobuněčných zelených řas	Viry a bakterie výskyt, význam organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	Inf - psaní textů Word
- vysvětlí různé způsoby	- popíše původ nižších hub	Houby bez plodnic	

výživy hub a jejich význam	- dodržuje zásady předcházení plísňových onemocnění - posoudí význam plísní pro člověka	základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy	
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- nakreslí stavbu hub s plodnicemi - vysvětlí životní cyklus hub - ukáže na příkladech podstatu symbiózy - obhajuje zásady sběru, konzumace a první pomoci při otravě hub - určí podle atlasů a obrázků naše nejznámější houby	Houby s plodnicemi stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	Inf - vyhledávání informací, internet
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- vysvětlí stavbu sinic - zdůvodní význam planktonu - popíše symbiózu hub, sinic a řas - zobecní význam lišejníků v přírodě, pro zvěř i pro člověka	Lišejníky stavba, symbióza, výskyt a význam	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin	- vyjmenuje základní rozdíly mezi nižšími a vyššími rostlinami - vysvětlí pojem fosílie-rhyniophyta - charakterizuje mechorosty - charakterizuje kaprad'orosty - vysvětlí vznik uhlí - popíše kořen, stonek, list, květ, semeno a plod a jejich funkce	Anatomie a morfologie rostlin stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin Systém rostlin poznávání a zařazování některých druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů	Inf - Malování
- vysvětlí princip základních rostl. fyziolog. procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- objasní fotosyntézu, dýchání, růst, rozmnožování - vysvětlí význam základních životních podmínek pro pěstování rostlin	Fyziologie rostlin základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických	- pozná a zařazuje zástupce nahosemenných rostlin - pozná a zařazuje zástupce krytosemenných	Systém rostlin Poznávání a zařazování nahosemenných a krytosemenných	Inf - stahování obrázků

<p>jednotek</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	<p>rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - posuzuje hospodářský význam některých zástupců 	<p>rostlin (jednoděložných a dvouděložných)</p> <p>využití hospodářsky významných zástupců</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje lupou a mikroskopem předložené části rostlin - určuje na vycházce pomocí klíče a atlasu rostliny 	<p>Praktické metody poznávání přírody</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivých orgánům 	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje mikroskopem buňky a pletiva 	<p>Buňky, pletiva</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje v přírodě závislost a přizpůsobení rostlin daným podmínkám 	<p>Význam rostlin a jejich ochrana</p> <p>určování rostlin podle stanovišť</p>	

Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlinnou a 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje nejdůležitější rozdíly mezi buňkou živ. a rostlinnou - nakreslí zjednodušenou potravní pyramidu 	<p>Základní struktura života</p> <p>živočišná buňka</p>	

živočišnou			
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování	- charakterizuje na prvcích pohlavní a nepohlavní rozmnožování	Rozmnožování	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- vysvětlí pojem tkáň, orgán, soustava orgánů, organismus - vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Stavba a funkce jednotlivých částí těla	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických skupin	- zařadí do skupin a porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných zástupců žahavců, ploštěnců, kroužkovců, měkkýšů	Vývoj, vývin a systém živočichů významní zástupci jednotlivých skupin bezobratlí (žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci) Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla	Z - světadíly Inf - počítačová grafika
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických skupin	- charakterizuje členovce - uvede dílo J. Barrande - popíše stavbu těla a vyjmenuje zástupce korýšů, pavoukovců, hmyzu bezkřídleho - vysvětlí rozdíly mezi proměnou dokonalou a nedokonalou - zařadí zástupce hmyzu křídlatého	Systém živočichů členovci Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla	Z - světadíly
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických skupin	- vysvětlí rozdíl mezi nižšími a vyššími živočichy - určí hlavní znaky strunatců - popíše stavbu těla a zařadí zástupce strunatců (paryby, ryby)	Systém živočichů strunatci Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla paryby, ryby	Inf - Excel - tabulky

živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických skupin			
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických skupin	- popíše stavbu těla a zařadí zástupce obratlovců (obojživelníci, plazi) - objasní a předvede zásady první pomoci při uštknutí	Systém živočichů obratlovci Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla obojživelníci, plazi	Z - světadíly
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických skupin	- popíše stavbu těla a zařadí zástupce obratlovců (ptáci)	Systém živočichů obratlovci Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla ptáci	Z - světadíly Inf - grafy
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve	- vysvětlí pojem domestikace - uvede příklady chovu zvířat lidmi a jejich význam - zařadí živočichy do vybraných ekosystémů - charakterizuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty - zhodnotí význam živočichů v přírodě	Rozšíření, význam a ochrana živočichů hospodářsky a epidemiologicky významné druhy živočišná společenstva Projevy chování živočichů	EV - Ekosystémy

styku se živočichy			
- dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody - aplikuje praktické metody pozorování přírody	- dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody - při návštěvě ZOO pozoruje živočichy - pozoruje a rozpozná dravce při vycházce	Pozorování lupou, mikroskopem, odchyty některých zvířat	

Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů	- zařadí do skupin a porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných zástupců savců - popíše éry vývoje savců - určuje význam a stavbu soustavy: a/ tělního pokryvu b/ opěrnou a pohybovou c/ trávicí d/ dýchací e/ cévní f/ rozmnožovací g/ nervovou h/ smyslovou	Systém živočichů obratlovci Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla savci	
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin	- zařadí do skupin vybrané zástupce savců - najde odlišnosti v org.soustavách savců - přednese referát na libovolně zvoleného zástupce savců a doplní obrazovou dokumentací	Významní zástupci savců	Z - Evropa a ČR Inf - práce s informacemi

- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- popíše ekologickou potravní pyramidu a vztahy mezi jednotlivými články řetězce	Potravní řetězce Rovnováha v ekosystému	
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- charakterizuje pojem biom, chov a význam pro člověka - zařadí zástupce savců do biomu - vysvětlí nutnost ochrany přírody	Chov domestikovaných savců, ekosystémy	
- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	- objasní pojem geologie, paleontologie - vysvětlí postavení Země ve vesmíru - zopakuje sféry Země - nakreslí a popíše výřez vnitřního uspořádání Země - kůra - plášť - jádro	Země vznik a stavba Země	
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	- rozliší a vysvětlí pojem minerál a hornina - seznamuje se s modely krystalové soustavy - uvede základní fyzikální vlastnosti minerálů - charakterizuje vybrané minerály a horniny - uvede praktický význam - rozpozná některé předložené vzorky	Nerosty a horniny vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam zástupců určování jejich vzorků principy krystalografie	Ch - prvky, sloučeniny M - tělesa
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geolog.dějů, včetně geolog. oběhu hornin i oběhu vody	- stanoví hlavní rozdíly mezi vnitřními a vnějšími geolog.ději - objasní pojmy vnitřních geologických dějů - objasní pojmy vnějších geologických dějů - rozliší rušivou a tvořivou činnost geol.dějů	Vnější a vnitřní geolog. procesy příčiny a důsledky	Z - Geografie ČR
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů	- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na život - objasní vlivy znečištěného ovzduší a klimatické změny na živé organizmy a na člověka	Podnebí a počasí ve vztahu k životu význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití	

		přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	- vyjmenuje půdní typy - určí složení půdních typů a význam pro výživu rostlin - popíše podle mapy půdní typy v ČR a jejich význam pro společnost - najde příklady devastace - rekultivace	Půdy složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin hospodářský význam pro společnost nebezpečí a příklady její devastace, možnosti rekultivace	Z - Geografie ČR
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	- objasní vznik života - popíše jednotlivá geolog.období - uvede geol. stavbu a rozdíly v Českém masivu a v Karpatech	Geologický vývoj a stavba území ČR Český masív, Karpaty Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi geologické změny vznik života výskyt typických organismů a jejich přizpůsobení prostředí	Inf - práce s informacemi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- vysvětlí základní pojmy ekologie - objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí fungování rovnováhy v ekosystému	Organismy a prostředí vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy rovnováha ekosystému	Inf - počítačová grafika
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	- pozoruje předložené horniny a minerály - navštíví mineralogické muzeum	Praktické metody poznávání významní biologové a jejich	

- dodržuje pravidla bezpečnosti práce při poznávání neživé přírody	- jmenuje objevy významných mineralogů	objevy	
- charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- vysvětlí příčiny vzniku mimořádných událostí	Mimořádné události způsobené přírodními vlivy příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	

Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- uvede společné znaky primátů a člověka - seznámí se s názory na vznik člověka na Zemi - zdůvodní původ a hlavní rozdíly lidských ras	Fylogeneze člověka	Inf - vyhledávání a zpracování informací MKV - Etnický původ
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgán.soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgán.soustav lidského těla (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, mizní, vylučovací, rozmnožovací, smyslová, řídicí - nervová, soustavu žláz s vnitřním vyměšováním), vysvětlí jejich vztahy - objasní přínos práce J.Jánského, I. P. Pavlova	Anatomie a fyziologie Významní biologové a jejich objevy	Ch - bílkoviny, tuky Inf - vyhledávání informací, internet F - čočky, spojky Vz - změny v životě člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	- vysvětlí 9ti měsíční vývoj plodu v děloze - uspořádá za sebou hlavní období lidského života - uvede význačné projevy jednotlivých období	Ontogeneze člověka rozmnožování člověka vývoj plodu	

	<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní "plánované rodičovství" - uvede příklady antikoncepce a způsoby používání 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede u každé soustavy běžné onemocnění - vyjádří příčiny a příznaky nemocí - popíše prevenci, praktické zásady při léčbě 	<p>Nemoci, úrazy a prevence příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie</p>	<p>Vz - hodnota a podpora zdraví - civilizační choroby</p>
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<ul style="list-style-type: none"> - provádí první pomoc - najde důležitá telefonní čísla 	<p>Životní styl pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s prací J.G.Mendela - řeší podstatu dědičnosti a přenosu informací - nakreslí obrázek křížení a genů na rostlinách - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě 	<p>Dědičnost a proměnlivost organismů postata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - zná základní pojmy ekologie - vysvětlí fungování rovnováhy v ekosystému - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 	<p>Organismy a prostředí vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy rovnováha ekosystému</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a 	<ul style="list-style-type: none"> - nalézá v časopisech a dalších médiích informace o vlivu člověka na kvalitu životního prostředí 	<p>Ochrana přírody a životního prostředí globální problémy a jejich řešení</p>	<p>Inf - odborná pís.práce Ch - energie F - energetické zdroje</p>

příklady narušení rovnováhy ekosystémů	- vyjmenuje energetické suroviny, alternativní zdroje energie, označí známá chráněná území v ČR a doplní obrazovým materiálem - uvede globální problémy na Zemi a v ČR - navrhne strategii přežití lidstva na Zemi	chráněná území	Z - zdroje surovin
--	--	----------------	---------------------------

Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně a v 7. - 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována převážně v učebně fyziky. Dovednosti, které si v rámci předmětu žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ale poskytují znalosti k hlubšímu porozumění přírodních zákonitostí, k poznávání přírodních procesů a k přiblížení reálného světa. Žáci se učí vyhledávat souvislosti mezi jednotlivými přírodními jevy, rozvíjet dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika umožňuje žákům osvojit si nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě. Žáci jsou vedeni k získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika je členěn do tematických okruhů:

- Látky a tělesa
- Pohyb těles
- Mechanické vlastnosti tekutin
- Energie
- Zvukové děje
- Elektromagnetické a světelné děje
- Vesmír

Vyučovací předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie - jaderná energie, skupenství a vlastnosti látek, atomy
- Přírodopis - světelná energie, optika, zvuk, alternativní zdroje
- Zeměpis - sluneční soustava, zdroje surovin, magnetické póly Země
- Informatika - vyhledávání informací
- Matematika - výpočet úloh, převody jednotek

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- žáci v týmu i samostatně experimentují a porovnávají dosažené výsledky
- žáci vyhledávají vhodné způsoby, metody a strategie řešení
- žáci uvádějí věci do souvislostí
- žáci zpracovávají informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívají je k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci volí vhodné postupy řešení problémů
- žáci chápou význam kontroly dosažených výsledků
- žáci získávají informace nutné k dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k diskusi k řešení
- žáci se nebojí zeptat se
- žáci formulují řešení úloh
- žáci přijímají názory svých spolužáků, doplňují je
- žáci vyjadřují svůj názor

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí dodržovat stanovená pravidla pro práci ve skupině
- žáci se učí vzájemné toleranci a zodpovědnosti

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů a k šetrnému využívání elektrické energie
- žáci jsou podněcováni k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- žáci se učí bezpečně používat vybavení učebny
- žáci dodržují pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah předmětu Fyzika - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - změří velikost působící síly	- rozliší pojmy látka a těleso - vyjmenuje vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek - popíše společné a rozdílné vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek - rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná dvě působící síly - uvede značku a jednotku síly - v jednoduchých případech správně použije siloměr ke změření velikosti síly - uvede vztah mezi hmotností tělesa a gravitační silou působící na těleso - vysvětlí rozdíl mezi pevnou, kapalnou a plynnou látkou z hlediska částicového složení	Stavba látek dělení látek na kapalně, pevné a plynné vlastnosti látek atomy, molekuly síla gravitační síla síly působící na těleso měření síly	
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále	- uvede příklady elektrování těles - popíše model atomu - uvede znaménko el. náboje, jeho částí	Elektrické vlastnosti látek elektrování těles model atomu	

pohybují a vzájemně na sebe působí	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí elektrování těles - definuje el. pole jako místo, kde působí el. síla 	elektrické pole	
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet	<ul style="list-style-type: none"> - popíše části tyčového magnetu - uvede příklad magnetizace látky - definuje magnetické pole jako místo, kde působí magnetická síla - popíše magnetické pole Země - uvede příklady použití magnetu v praxi 	Magnetické vlastnosti látek magnety, póly magnetů magnetizace látky magnetické pole magnetické pole Země	Z - magnetické póly Země
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá značky a jednotky základních veličin - vyjádří výsledek měřené veličiny číselnou hodnotou a jednotkou - provede jednoduché převody jednotek - změří délku tělesa - změří hmotnost pevného a kapalného tělesa - změří objem pevného a kapalného tělesa - změří časový úsek pomocí stopek - uvede značku a jednotku hustoty - změří hustotu kapaliny hustoměrem 	Měření fyzikálních veličin fyzikální veličina délka, hmotnost, objem, čas a hustota jednotky fyzikálních veličin měřidla fyzikálních veličin	M - převody jednotek
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně teploty	<ul style="list-style-type: none"> - uvede značku a jednotku teploty - změří teplotu pomocí teploměru - vysvětlí podstatu využití kapalinového teploměru - uvede příklady změny délky při změně teploty - uvede příklady změny objemu při změně teploty 	Teplota měření teploty teploměry změna délky či objemu těles	M - celá čísla
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - určí látku podle hustoty s využitím tabulek - využívá vztah $m = V \cdot \rho$ při řešení úloh - řeší jednoduché fyzikální úlohy 	Výpočty úloh	M - řešení jednoduchých rovnic

Vzdělávací obsah předmětu Fyzika - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu - uvede příklady různých pohybů - určí druhy pohybů v praxi - spočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu - využije vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu při řešení praktických úloh a problémů	Pohyb těles klid a pohyb tělesa rovnoměrný, nerovnoměrný pohyb přímočarý a křivočarý pohyb výpočet rychlosti, dráhy, času	M - rovnice, převody jednotek
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- rozeznává jednotlivé druhy sil - určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejných nebo opačných směrech - změří velikost působící síly - rozliší účinky síly na těleso na praktických příkladech (posuvné, otáčivé, deformační)	Síla, skládání dvou sil, výslednice dvou sil rovnováha sil těžiště účinky síly	M - rýsování
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	- objasní 1., 2., 3. pohybový zákon - použije zákony při objasnění situací a praktických problémů	Newtonovy zákony urychlující a brzdící účinky setrvačnost vzájemné působení dvou těles	
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	- popíše páku a kladku, vysvětlí jejich princip na praktických příkladech - určí výpočtem moment síly vypočítá libovolnou veličinu při rovnováze na páce	Rovnováha na páce a kladce rovnoramenné váhy, páka kladka (volná, pevná)	
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy	- objasní vztah mezi tlakem, působící silou a plochou na praktických příkladech	Tlaková síla a tlak převody jednotek tlaku (hPa,kPa)	

sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá libovolnou veličinu ze vztahu pro tlak - navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak 	závislost tlaku na ploše výpočty	
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> - změří velikost třecí síly - objasní, na čem závisí velikost třecí síly (tlaková síla, materiál, drsnost) - navrhne, jak a kdy je nutné třecí sílu zvětšit nebo zmenšit 	Třecí síla měření třecí síly význam v praxi - její ovlivňování smykové tření	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> - popíše mechanické vlastnosti kapalin - formuluje Pascalův zákon - objasní Pascalův zákon na jednoduchých hydraulických zařízeních - vypočítá libovolnou veličinu v jednoduchém hydraulickém zařízení 	Pascalův zákon mechanické vlastnosti kapalin tlak v kapalině hydraulická zařízení	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv gravitačního pole Země na kapalinu (volná hladina, hydrostatický tlak) - objasní závislost hydrostatického tlaku na hloubce a hustotě kapaliny - vypočítá hydrostatický tlak 	Hydrostatický tlak účinky gravitační síly Země na kapalinu souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny	
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	<ul style="list-style-type: none"> - určí velikost vztlakové síly výpočtem - formuluje Archimédův zákon - uvede příklady z praxe - vysvětlí podstatu potápění, plování a vznášení se těles - objasní plování těles s hustotou větší než je hustota kapaliny 	Archimédův zákon vztlaková síla potápění, vznášení se a plování těles nestejnorodá tělesa	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v plynech	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv gravitačního pole Země na atmosféru (atmosférický tlak) - objasní princip Torricelliho pokusu - objasní souvislost nadmořské výšky a atmosférického tlaku 	Atmosférický tlak měření, Torricelliho pokus vztlaková síla v atmosféře tlak plynu v uzavřené nádobě manometr	

	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje znalosti Archimédova zákona na praktické příklady s plyny (balóny) - uvede příklady přetlaku, podtlaku z praxe 		
--	--	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Fyzika - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede na praktických příkladech, kdy koná těleso práci - správně používá jednotku a značku práce - vypočítá libovolnou veličinu ze vztahu pro práci - aplikuje výpočet práce na kladku - správně používá jednotku a značku výkonu - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	Práce a výkon práce a výkon práce na kladce účinnost výpočty	M - rovnice
<ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - určí, na čem závisí velikost polohové a pohybové energie - početně určí polohovou energii - vysvětlí vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie 	Energie pohybová a polohová energie	
<ul style="list-style-type: none"> - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vnitřní energii tělesa - vysvětlí tepelnou výměnu (vedení, proudění) - správně používá jednotku a značku pro teplo - určí v jednoduchých případech teplo přijaté nebo odevzdané při tepelné výměně - vysvětlí tepelné záření - orientuje se v tabulkách při vyhledávání tepelných konstant 	Teplo vnitřní energie měrná kapacita látky tepelná výměna tepelné záření výpočty tepla	M - rovnice

<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede a charakterizuje základní skupenské přeměny - vysvětlí pojem skupenské teplo tání a varu - chápe hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny 	<p>Přeměny skupenství tání a tuhnutí, skupenské teplo tání vypařování, var, kapalnění faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny</p>	<p>Ch - vlastnosti látek, přeměny skupenství</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - změří elektrický proud a napětí - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: el. náboj, elektrování těles, statická elektrina, ionty, el. pole - rozdělí látky na vodiče a izolanty - popíše tepelné účinky el. proudu, uvede příklady z praxe (tepelné el. spotřebiče) - vysvětlí význam el. pojistky a její princip - zakreslí schéma el. obvodu, sestaví ho a popíše jeho části - správně používá značku a jednotku pro proud, napětí a odpor - umí změřit proud a napětí vhodným měřidlem - formuluje Ohmův zákon, použije ho při výpočtech v jednoduchém obvodu - vypočítá výsledný el. odpor rezistorů zapojených sériově a paralelně - používá matematický vztah pro výpočet el. práce a el. výkonu 	<p>Elektrické pole elektrický náboj, elektroskop, elektrování, ionty zdroj, spotřebič, rozvětvený a nerozvětvený obvod vodiče, izolanty zahřátí vodiče při průchodu el. proudu tepelné el. spotřebiče, pojistka Ohmův zákon, el. proud, el. napětí, el. odpor vznik blesku více rezistorů v obvodu el. práce, el. energie výkon el. proudu výpočty</p>	<p>Inf - vyhledávání informací</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem zdroj zvuku, přijímače zvuku, šíření zvuku - zná hodnotu rychlosti šíření zvuku ve vzduchu, vliv prostředí na rychlost zvuku - vysvětlí princip ozvěny - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<p>Vlastnosti zvuku rychlost zvuku odraz zvuku pohlcování zvuku ochrana před hlukem</p>	

Vzdělávací obsah předmětu Fyzika - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- využívá poznatky o působení magnetického pole na magnet a na cívku s proudem - vysvětlí princip elektromagnetu a el. zvonku - popíše části elektromotoru - vysvětlí vznik indukovaného napětí	Magnetické pole magnetické pole cívky s proudem elektromagnet, el. zvonek elektromagnetická indukce	
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- rozliší stejnosměrný proud od střídavého, zná schématické značky, změří proud a napětí - vysvětlí periodu a frekvenci střídavého proudu - objasní význam transformátoru, pomocí transformačního poměru provede jednoduchý výpočet - rozumí pojmu rozvodná el. síť - uvědomuje si důležitost dodržování základních bezpečnostních pravidel pro práci s el. zařízeními - ovládá první pomoc při úrazu el. proudem	Střídavý elektrický proud střídavý proud střídavé napětí transformátory rozvodná el. síť elektrárny bezpečnost práce jednoduché výpočty	Př - alternativní zdroje Ch - energie
- zapojí správně polovodičovou diodu	- vysvětlí, co je polovodič, polovodičová dioda - rozliší typy polovodičů (N, P) - pozná zapojení polovodičové diody (propustný, závěrný směr)	Polovodiče změna odporu v polovodičích polovodiče typu N, P, polovodičová dioda dioda jako usměrňovač	
- využívá zákona o	- vysvětlí pojem zdroj světla, optické prostředí,	Vlastnosti světla	Př - anatomie a

<p>přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<p>rozbíhavý a rovnoběžný svazek paprsků</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik stínu a zatmění Slunce a Měsíce - zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu - načrtne a vysvětlí zákon odrazu světla - rozdělí zrcadla, načrtne na nich odraz světla a uvede praktické příklady jejich užití - vysvětlí pojem úhel dopadu a úhel lomu na rozhraní dvou prostředí - rozhodne, kdy nastane lom ke kolmici a od kolmice - rozdělí čočky, vysvětlí průchod světla čočkami - objasní základní vady zraku (krátkozrakost, dalekozrakost) - na praktických příkladech uvede užití čoček v praxi 	<p>zdroje světla, šíření světla stín, zatmění Slunce, Měsíce rychlost, odraz světla zrcadla lom světla, čočky rozklad světla optickým hranolem</p>	<p>fyziologie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje planety sluneční soustavy a zná, která další tělesa patří do sluneční soustavy - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - vyjmenuje měsíční fáze - vyhledá základní charakteristiky o Slunci a jeho planetách 	<p>Sluneční soustava složky sluneční soustavy naše galaxie měsíční fáze</p>	<p>Inf - vyhledávání informací - PowerPoint</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí stavbu a složení atomu - objasní pojem radioaktivita - chápe jadernou reakci - charakterizuje jadernou energii, užití jaderného záření v praxi - uvede příklad jaderné elektrárny v ČR, vliv na životní prostředí (klady a zápory) - uvede způsoby ochrany před radioaktivním zářením 	<p>Jaderná energie jaderná energie štěpná reakce jaderný reaktor, jaderná elektrárna ochrana před radioaktivním zářením obnovitelné a neobnovitelné zdroje elektrárny</p>	<p>Ch - energie Inf - vyhledávání informací Př - ochrana přírody a životního prostředí Z - světové hospodářství</p>

zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí			
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně.

Organizační vymezení předmětu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními. Nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů jsou prováděny ve skupinách. Složitější laboratorní metody se provádí demonstračními pokusy. Jsou využívány počítačové programy, získávají se informace z internetu.

Při rozdělení žáků do skupin je počet skupin a počet žáků ve skupině omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Pravidla dodržování bezpečnosti práce, se kterými jsou žáci při úvodu do obsahu učiva seznámeni, jsou pro ně i vyučujícího závazné.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu Chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor, vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Vyučovací předmět učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy, učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů, učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Vyučovací předmět Chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části se vzdělávací oblastí Matematika a její aplikace (např. Zeměpis - surovinové zdroje chemického průmyslu, Přírodopis - význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, Fyzika - vlastnosti látek, Matematika - chemické výpočty).

Začleněná průřezová témata

EV - Základní podmínky života (8.r.), Lidské aktivity a problémy životního prostředí (9.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel :

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel (povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí)
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Vzdělávací obsah předmětu Chemie - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- pozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) - rozliší fyzikální a chemický děj	Látky a vlastnosti látek skupenství, hustota, rozpustnost, chemické děje, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	F - vlastnosti látek, přeměny skupenství
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných chemických látek vysvětlí význam R-vět a S-vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají	Bezpečnost při experimentální činnosti zásady bezpečné práce v pracovně první pomoc při úrazu v laboratoři nebezpečné látky a přípravky R – věty, S – věty varovné značky a jejich význam	
- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	- sestaví zásady bezpečné práce s nebezpečnými chemickými látkami a postup při havárii s únikem nebezpečných látek	Mimořádné události havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	
- rozlišuje směsi a	- rozliší a pojmenuje druhy směsí	Směsi stejnorodé a různorodé	

chemické látky	<ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasyčený, rozpouštěná látka a rozpouštědlo - uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi 	roztoky	
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- vypočítá hmotnostní zlomek složek směsi a % koncentraci	složení roztoků	
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	- vysvětlí vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění zná příklady z praxe	faktory ovlivňující rozpouštění látek	
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsi o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s principy, postupy a užitím v praxi jednotlivých metod oddělování složek směsi - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, chromatografie - provede filtraci a destilaci ve školních podmínkách - aplikuje vhodný postup k oddělování složek směsi - uvede příklady chemické výroby založené na oddělování složek směsi 	oddělování složek směsi	
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná a uvede druhy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství - zhodnotí význam vody pro život na Zemi - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi - rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách 	Voda destilovaná, pitná, odpadní, podzemní, povrchová výroba pitné vody	EV - Základní podmínky života Z - voda
- uvede příklady znečišťování vody a	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip čištění vody - vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho 	čistota vody, čištění Vzduch	EV - Základní podmínky života

<p>vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</p>	<p>význam pro život na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek - vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů - popíše, co je teplotní inverze a smog, a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - zjistí a uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - navrhne, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu 	<p>složení, vlastnosti čistota ovzduší, znečištění ozonová vrstva</p>	<p>Z - vzduch</p>
<p>- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady, které dokazují, že se látky skládají z pohybujících se částí - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů 	<p>Částicové složení látek molekuly, atomy atomové jádro, protony, neutrony elektrony, elektronový obal atomu, valenční elektrony, ionty</p>	
<p>- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá značky a názvy vybraných chemických prvků - vysvětlí, co udává protonové, neutronové a hmotnostní číslo - vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo - používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - odvodí složení chemické látky ze vzorce, chemické sloučeniny 	<p>Chemické prvky a sloučeniny chemické prvky vybrané názvy a značky chemických prvků protonové, hmotnostní a neutronové číslo</p>	<p>Př - prvky, sloučeniny</p>
<p>- orientuje se v periodické</p>	<p>- rozliší kovy a nekovy a uvede příklady</p>	<p>Chemické prvky a chemická</p>	

<p>soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<p>vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země - interpretuje periodický zákon - rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi - rozliší alkalické kovy, objasní jejich vlastnosti a použití - rozliší polokovy v periodické soustavě chemických prvků a usuzuje na jejich možné použití - vysvětlí vznik chemické vazby a navrhne schéma vzniku chemické vazby 	<p>soustava prvků</p> <p>kovy slitiny nekovy polokovy alkalické kovy chemická vazba</p>	
<p>- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p>	<p>- rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech</p>	<p>Chemické reakce</p> <p>výchozí látky a produkty chemický děj typy chemických reakcí</p>	
<p>- s užitím zákona zachování hmotnosti přečte chemické rovnice, vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p>	<p>- interpretuje zákon zachování hmotnosti a aplikuje ho na příkladu výpočtu stechiometrických koeficientů u konkrétních chemických rovnic</p> <p>- zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce</p> <p>- přečte zápis chemické rovnice s použitím názvů chemických látek</p> <p>- odhadne výsledky a vypočítá úlohy s užitím</p>	<p>Chemické rovnice</p> <p>zákon zachování hmotnosti látkové množství molární hmotnost jednoduché chemické rovnice</p>	

	veličin n, M, m, V, ρ a chemických rovnic		
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- provede jednoduché chemické reakce v chemické pracovně - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí	faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- vyjádří vlastními slovy pojem oxidační číslo - určí oxidační číslo atomů, prvků v oxidech - zapíše z názvu vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	Oxidy oxidační číslo - kladné, záporné, nulové názvosloví oxidů, oxidační číslo skleníkový efekt, kyselá dešť	
	- určí oxidační číslo atomů prvků v sulfidech - zapíše z názvu vzorce sulfidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti, použití a význam daných sulfidů	Sulfidy	
	- určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech - zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti, použití a význam daných halogenidů	Halogenidy fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy ionty názvosloví halogenidů	
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	- vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet	kyselá dešť	
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku	- objasní pojem kyselina - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin,	Kyseliny vybrané druhy kyselin	

<p>univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>	<p>bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí 	<p>názvosloví kyselin pH, indikátory pH</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem hydroxid - popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy - posoudí vliv vybraných hydroxidů na životní prostředí 	<p>Hydroxidy vybrané druhy hydroxidů názvosloví hydroxidů</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem neutralizace - provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi - zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy - rozliší, které látky patří mezi soli - připraví jednoduchým způsobem sůl - zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy - uvede příklady uplatnění solí v praxi - vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou 	<p>Neutralizace, soli podstata neutralizace vznik solí názvy a vzorce vybraných druhů solí hydrogensoli hydráty solí</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí 	<p>Hospodářsky významné látky</p>	

	jejich vliv na životní prostředí - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ	průmyslová hnojiva stopové prvky vápenná malta, sádra, beton	
--	---	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Chemie - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák:	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy oxidace a redukce - určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce - objasní redoxní vlastnosti kovů a nekovů, z řady reaktivity kovů odvodí vytěšňování kovů z roztoku - popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství - vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozi - předpoví a ověří vliv různých činitelů na průběh koroze jednoduchým pokusem - rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklady jejich praktického využití 	<p>Redoxní reakce oxidace a redukce řada reaktivity kovů výroba železa a oceli galvanický článek, suchý článek, akumulátory elektrolýza koroze</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu - vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem 	<p>Uhlovodíky vybrané druhy uhlovodíků průmyslové zpracování ropy a využití produktů</p> <p>Deriváty uhlovodíků halogenderiváty kyslíkaté deriváty uhlovodíků</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků - rozliší uhlíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů - rozliší a zapíše vzorce halogenderivátů uhlovodíků a kyslíkatých derivátů uhlovodíků, uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí 	estery, esterifikace	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně motorových) na životní prostředí - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti a plynové kahany při školních experimentech 	Energie a chemická reakce exotermické a endotermické reakce obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) průmyslově vyráběná paliva	F, Př, Z - energie
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny a enzymy 	Přírodní látky fotosyntéza sacharidy tuky bílkoviny vitamíny enzymy	Př - bílkoviny, tuky
<ul style="list-style-type: none"> - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi 		

- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	- uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	zdravý životní styl	
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	- rozliší plasty od ostatních látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání	Plasty a syntetická vlákna makromolekuly, polymerace dané plasty a syntetická vlákna	
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- uvede příklady nejrozšířenějších výbušnin, hořlavých a toxických látek a způsob jejich označování - rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení - uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek - zjistí výrobní podniky v regionu, uvede, co vyrábějí, a posoudí s nimi související nebezpečí	havárie s únikem nebezpečných látek látky výbušné, hořlavé a toxické zásady chování při úniku nebezpečných látek improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek	
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- doloží na příkladech význam chemických výroby pro národní hospodářství a pro člověka - uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů - vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady - zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečištění životního prostředí, a uvede, jak tomu předcházet - uvede příklady chování při nadměrném	Chemie a společnost chemické výroby otravné látky pesticidy biotechnologie, enzymy léčiva drogy detergenty potraviny chemie a životní prostředí	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

	<p>znečištění ovzduší</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachází bezpečně s běžnými mycími a čistícími prostředky používanými v domácnosti - rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami - uvede příklady otravných látek chemie a způsoby boje proti nim - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument 		
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova - 1. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizována v 1. - 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Hudební výchova se realizuje jako samostatný předmět ve vzdělávacím oboru Umění a kultura.

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučována v kmenových třídách nebo ve třídě s klavírem. Ve výuce je využívána audiovizuální technika a další didaktické pomůcky. Formy a metody práce se střídají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání, důraz je kladen na aktivizační metody výuky, které vedou k utváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků, krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Obsahové vymezení předmětu

Předmět vede žáka prostřednictvím zařazovaných činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svěbytného prostředku komunikace. Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti, která se projevuje individuálními hudebními dovednostmi.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

- Vokální činnost - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- Instrumentální činnost - hra na doprovodné hudební nástroje
- Hudebně pohybová činnost - ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

- Poslechová činnost - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů a stylů

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují a užívají hudební terminologii
- žáci se učí vyhledávat a třídit informace, získané znalosti žáci propojují do souvislostí a využívají je v praxi

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, samostatnému a kritickému přemýšlení
- žáci se učí vyhledávat optimální řešení problému z různých možných postupů řešení

Kompetence komunikativní

- žák vyjadřuje svůj názor, vhodně ho obhajuje
- při práci ve skupině žáci komunikují, respektují názor druhých, za každou cenu neprosazují svůj názor

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k vzájemnému naslouchání
- žáci jsou vedeni k vzájemné spolupráci, toleranci
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence občanské

- žáci chrání a oceňují naše i své kulturní tradice
- žáci se aktivně zapojují dle svých možností do kulturního dění

Kompetence pracovní

- žáci se učí dodržovat dohodnutá pravidla, dbají o co nejvyšší kvalitu své práce, pečují o své pomůcky
- žáci se učí vytvářet pozitivní vztah k hudebním činnostem
- žáci jsou vedeni k užívání různých nástrojů a jiných didaktických pomůcek

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova - 1. - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní - rozlišuje krátké a dlouhé tóny - rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování - zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč - seznámí se s hymnou ČR - naučí se zpívat vybrané písně	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	Prv - zvuky v přírodě Čj - říkadla
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- umí vytleskat rytmus podle vzoru - umí vytleskat rytmus podle říkadel a písní - umí vytleskat 2/4 a 3/4 rytmus - rozlišuje notu celou, půlovou, čtvrt'ovou	hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 taktu dvojhlas - kánon hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)	Čj - říkadla, básničky
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- rozlišuje nástroje dechové, smyčcové a žest'ové - používá dětské hudební nástroje	Instrumentální činnosti využití jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)	Sp - výroba jednoduchých nástrojů
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod)	Hudebně pohybové činnosti taktování, pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící	Tv - vyjádření hudby pohybem

		hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- pozná a naučí se vybrané vánoční koledy - rozlišuje umělou a lidovou píseň - poslechem rozezná hudební nástroje - zná některá díla B. Smetany a A. Dvořáka	Poslechové činnosti kvality tónů - délka, síla, barva, výška hudební výrazové prostředky - rytmus, melodie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná)	Vv - vyjádření pocitů (malba) Čj - umělecký přednes
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku - seznámí se s vybranými skladbami klasiků - poslouchá různé hudební styly	hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.	

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova - 4. - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu	- zpívá další písně - dbá na správné dýchání - umí jednoduché dvojhlasé písně	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu dvojhlas, kánon, hudební hry	

využívá získané pěvecké dovednosti		(ozvěna, otázka - odpověď apod.)	
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- dokáže hrou, zpěvem, tancem realizovat jednoduchou melodii	Hudebně pohybové a vokální činnosti	
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	- zná pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení - pozná basový klíč - čte noty v rozsahu c1 - g2 v houslovém klíči - umí provést rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie - seznámí se s některými lidovými tanci - umí taktovat 4/4 takt - zná původ státní hymny	grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- poslouchá vybrané skladby - pozná varhanní hudbu - pozná vánoční hudbu a vánoční koledy - pozná trampské písně	hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební formy - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace	Vv - vyjádření nálady Čj - zhudebněné pohádky

		interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- doprovodí písně na rytmických nástrojích	tvorba předeher, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)	Sp - výroba jednoduchých nástrojů
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písních použít - rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí - poslouchá vybrané skladby - poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje	Poslechové činnosti kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok - umí pohybově vyjádřit nálady - seznámí se s relaxačními účinky hudby	Hudebně pohybové činnosti taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící	Tv - pochod při hudbě Vv - nálada vyjádřená barvou

		<p>hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p> <p>orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>	
--	--	---	--

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je realizován jako samostatný předmět na 2. stupni od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v kmenových třídách. Formy a metody práce se střídají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání, důraz je kladen na aktivizační metody výuky, které vedou k utváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků, krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti, která se projevuje individuálními hudebními dovednostmi.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, kultivuje se pěvecký a mluvní projev žáka. Obsahem instrumentálních činností jsou pokusy o hru na hudební nástroje, především nástroje Orffovy. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby pomocí pohybu, tance, gest. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, žák se učí hudbu analyzovat. Tyto činnosti jsou doplněny také nezbytnými teoretickými znalostmi.

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací s ohledem na individualitu žáka

- žáci si osvojují a užívají hudební terminologii
- získané znalosti žáci propojují do souvislostí a využívají je v praxi

Kompetence k řešení problému

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, samostatnému a kritickému přemýšlení
- žáci se učí vyhledávat optimální řešení problému z různých možných postupů řešení
- žáci se učí pracovat s chybou jako příležitostí k učení

Kompetence komunikativní

- žák vyjadřuje svůj názor, vhodně ho obhajuje
- při práci ve skupině žáci tolerují názor druhých, učí se spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, jsou vedeni k vzájemné pomoci
- žáci spoluhodnotí práci, jsou vedeni k ohleduplnosti, učí se chápat své odlišnosti

Kompetence občanské

- žáci chrání a oceňují naše i své kulturní tradice
- žáci se aktivně zapojují dle svých možností do kulturního dění

Kompetence pracovní

- žáci se učí dodržovat dohodnutá pravidla, dbají o co nejvyšší kvalitu své práce, úkoly dodávají v dohodnutých termínech
- žáci se učí vytvářet pozitivní vztah k hudebním činnostem

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a	- zpívá intonačně a rytmicky správně - vytleskává záznam rytmu - zpívá stupnici, tóninu	Intonační cvičení vzestupná a sestupná řada tónů stupnice dur a moll	Tv - pohybová výchova Vv - výtvarné vyjádření hudby

návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého			
- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	- orientuje se v jednoduchém notovém zápise - vytvoří jednoduchý notový zápis - zpívá podle notového zápisu	zpěv lidových písní notový zápis rytmické vyjádření textu rytmické hádanky	D - historické kořeny lidových písní Z - nářeční oblasti Tv - hudba a pohyb
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- rytmicky správně doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje jako doprovod k písním - vytvoří vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry, dohry	Instrumentální činnosti rytmická hra na tělo, analytická práce s písní jednoduché partitury pro Orffovy nástroje	Tv - hudba a pohyb
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a	- rozpozná pochod, polku, valčík, mazurkový rytmus - pohybem vyjádří písně	pochod, valčík, mazurka, hra na dirigenta a orchestr dvoučtvrt'ový a tříčtvrt'ový takt dramatizace písní, videoklipy	Tv - tanec při hudbě, cvičení při hudbě

pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu			
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přístupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- seznamuje se s hudebními ukázkami jednotlivých hudebních slohů - rozpozná lidovou píseň, umělou píseň, operetu a operu, melodram a muzikál - rozpozná podle zvuku i vizuálně základní hudební nástroje	Skladby vokální a instrumentální píseň lidová a umělá muzikál melodram opereta opera hudební nástroje	Vv - kresba hudebních nástroj D - kořeny lidových písní
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- seznámí se s historickým přehledem hudebních slohů	Hudební slohy (od pravěku po hudbu 20. století)	D - časové osy, orientace ve staletích

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a	- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky	Lidové a umělé písně	D - lidové umění

dovednosti při hudebních aktivitách			
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- intonačně čistě zpívá lidové i umělé písně - vytleskává a zaznamenává rytmus - seznamuje se s pojmy dynamika, melodie, rytmus	melodie, dynamika, rytmus lidové a umělé písně	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- charakterizuje období baroka a klasicismu - seznámí se s vybranými autory baroka a klasicismu - seznámí se s operou, jako s novou formou hudby	Poslechové činnosti: G. F. Handel, J. S. Bach, C. Monteverdi - opera W. A. Mozart L. van Beethoven	Vv - výtvarné vyjádření hudby, památky období baroka a klasicismu D - památky baroka a klasicismu
	- seznámí se s obdobím českého romantismu - uvede postavy dějin české hudby	B. Smetana, A. Dvořák, český romantismus	D - český romantismus
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti	- při poslechu rozpozná hudební nástroje - při poslechu rozpozná komorní a symfonickou hudbu - zařadí skladbu ke skladateli a do příslušného hudebního období - rozpozná polku, valčík a mazurku - pokusí se o taktování skladby - vyjádří hudbu pohybem, zatančí jednoduchý tanec	Komorní a symfonická hudba symfonie, koncert	

předvede jednoduchou pohybovou vazbu			
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pohybem reaguje na hudbu - vyzkouší si taneční kroky klasických a latinskoamerických tanců	Instrumentální a pohybové činnosti	Tv - tanec při hudbě, cvičení při hudbě
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- vytvoří souvislosti mezi výtvarným, hudebním uměním, literaturou a dějinami		

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní	- podle svých dispozic zpívá lidové a umělé písně rytmicky a melodicky přesně - pozná durovou a mollovou tóninu - pokusí se o zpěv v dvojhlase - dramatizuje píseň	Vokální činnosti hlasová a rytmická cvičení, intervaly, rytmický výcvik s oporou o hudební nástroje zpěv lidových a umělých písní transpozice vzestupné, sestupné řady tónů (stupnic) akord lidová tvorba	Z - regionální nářeční oblasti a lidové písně

<p>vokální projev druhého</p> <p>- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p>	<p>- pokusí se vytvořit doprovod na Orffovy hudební nástroje</p> <p>- vytleskává a zaznamenává rytmus</p> <p>- dramaturguje píseň</p>	<p>Instrumentální činnosti:</p> <p>Orffovy hudební nástroje</p> <p>synkopický rytmus, pauzy v hudbě</p>	
<p>- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>- pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy</p> <p>- zkouší si taneční kroky vybraných tanců</p>	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <p>taktování, hra na dirigenta, vlastní pohybové ztvárnění - choreografie</p> <p>dramatizace</p> <p>taneční kroky - polka, valčík, mazurka, blues, cha-cha</p>	<p>Tv - taneční kroky, hudba a pohyb</p> <p>Ov - základy společenského chování při tanci</p>
<p>- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p>	<p>- postihne rozdíl v různých hudebních žánrech</p> <p>- charakterizuje prvky džezové hudby</p> <p>- orientuje se v základních hudebních formách</p> <p>- poslouchá hudební ukázky s důrazem na vlastní prožitok</p>	<p>Poslechové činnosti</p> <p>poslech různých hudebních žánrů</p> <p>džez</p> <p>divadla malých forem (Osvobozené divadlo, Semafor)</p>	

- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- utvoří si přehled o představitelích jednotlivých hudebních období - seznámí se s hudebními představiteli baroka, klasicismu a romantismu a jejich hudebními díly	Baroko - J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Handel, A. M. z Otradovic opera, oratorium, fuga, sonáta Klasicismus - J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven, symfonie, koncert, sonáta Romantismus - B. Smetana, A. Dvořák, F. Chopin, F. Schubert, P. I. Čajkovskij	D - orientace na časové ose Vv - památky baroka, klasicismu, romantismu
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	Vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti	

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- podle svých individuálních dispozic zpívá písně z oblasti populární hudby, lidové a umělé písně - rozeznává hudební žánry	Opakování písní - důraz na dynamiku, melodii, rytmus	
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v	- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu	Vokální činnosti hlasová a rytmická cvičení, intervaly, rytmický výcvik s oporou o hudební nástroje opakování lidových a umělých písní	Čj - texty lidových písní

jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého			
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - seznámí se s množstvím hudebních nástrojů na obrázcích a v hudebních ukázkách - postihuje hudebně výrazové prostředky - hráči na hudební nástroje zahrají hudební ukázkou, okomentují ji a zařadí ukázkou do hudební epochy	Instrumentální činnosti hudební nástroje poslechové činnosti reprodukce hudební ukázky	Vv - ukázky vyobrazení hudebních nástrojů
- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	- rozeznává hudební žánry - zpívá písně různých žánrů	Hudební žánry 20. století klasická hudba - L. Janáček jazz, country, bluegrass, česká trampská píseň, folk, pop a rock - ukázky	D - charakteristika 20. století Vv - výtvarná díla 20. století, portréty skladatelů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy - zkouší si taneční kroky vybraných tanců	Hudebně pohybové činnosti dramatizace tanec při hudbě	Tv - tanec při hudbě, cvičení při hudbě
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá	- orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích a hudebních žánrech, zařazuje hudební ukázky	Poslechové činnosti poslech různých hudebních žánrů	

užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	k žánrům a hudebním obdobím - charakterizuje prvky dějové hudby - poslouchá hudební ukázky s důrazem na vlastní prožitky - vyjadřuje vlastní názory na poslouchané ukázky		
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- pojmenuje charakteristické rysy jednotlivých hudebních období - poznává nejstarší hudební památky a zařazuje je do historických souvislostí - vypracuje referát - přinese k poslechu ukázku oblíbené hudby, prezentuje ji a okomentuje ji	Výběr písní: z období středověku – Hospodine, pomiluj mne, Ktož jsou boží bojovníci, Svatý Václave, gregoriánský chorál, renesance - Viva la musica baroko - J. S. Bach - ukázka klasicismus - Beethoven - Óda na radost romantismus - Schubert - Pstruh Verdi - sbor Židů z opery Nabucco	D - časová osa - orientace v historických obdobích Vv - ukázky uměleckých děl daných historických období Čj - památky období středověku z pohledu jazykového
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- uvede souvislosti jiných oborů umělecké činnosti s hudbou - pokusí se výtvarně vyjádřit hudbu	Umělecké slohy výtvarné umění divadlo, film historie umění výtvarné činnosti	Vv - ukázky Čj - jazykové památky Vv - výtvarné památky D - historické souvislosti

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova - 1. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 3. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně a v 4. - 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Během vyučovacích hodin jsou zařazovány individuální, skupinové i hromadné aktivity žáků. Důraz je kladen na praktickou tvořivou činnost dětí, která vychází z teoretických znalostí. Žáci se podílejí na sebehodnocení své výtvarné činnosti, která vychází z jejich subjektivního vnímání světa a vlastního prožívání. Vyučující zaujímá roli konzultanta.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova je realizováno v kmenových třídách, v přírodě nebo dalších prostorách školy. Vyučovací předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a kultura a směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění u žáků. Žáci se během výuky učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace, učí se užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově, seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- žáci respektují názory jiných

- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci tvořivě pracují ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova - 1. - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: -rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů,	- využívá výrazové vlastnosti bodu a linie - pracuje s kvalitou linie - zná základní pomůcky a materiály pro kresbu - zvládne kresbu dřívkem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem	Kouzlo linie a bodu kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, linie, tvary, jejich jednoduché vztahy, jejich kombinace a proměny v ploše a v prostoru	Čj - praktické naslouchání, vypravování, poslech textů

zážitků a představ			
<p>- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p>	<p>- zná barvy základní a barvy odvozené - zná základní materiály a pomůcky pro malbu - využívá odlišných vlastností vodových a temperových barev - hraje si s barvou (hustota, odstíny, tóny) - vyzkouší techniku zapouštění a rozfoukávání barev</p>	<p>Barevný svět barva - rozvíjení smyslové citlivosti, barvy základní a neutrální, barvy teplé, studené a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, barevné odstíny</p>	<p>Prv - lidové zvyky, tradice a řemesla</p>
<p>- vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p>	<p>- vytváří prostorové objekty, využívá různých přírodních materiálů - modeluje základní tvary a struktury - skládá a rozkládá objekty, domýšlí tvary, tvoří tvary nové, kombinuje je a vytváří tak nové objekty inspirované světem přírody i světem lidí</p>	<p>Hmotný svět prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celku, reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových a jiných</p>	<p>M - početní operace s přirozenými čísly základní útvary v rovině Prv - obec, místní krajina, významné budovy</p>
<p>- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p>	<p>- reálný svět převádí do zjednodušených tvarů - tvoří z představy - tvoří na základě příběhu, domýšlí děj, popisuje výtvarné dílo</p>	<p>Svět fantazie uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, fantazie typy viz obr. vyjadřování - hračky, ilustrace textů, volná malba</p>	<p>Čj - praktické naslouchání</p>
<p>- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>- pozoruje přírodu, výtvarně zpracovává jednoduché tvary, rozlišuje a pojmenovává tvary - pozoruje a pojmenovává základní struktury, otiskem přenáší struktury a dále s nimi pracuje - pracuje s přírodními materiály (plody), kombinuje je a vytváří assembláže - pozoruje svět lidí, porovnává jej se světem přírody a výtvarně zachycuje</p>	<p>Svět kolem nás utváření osobního postoje v komunikaci - zdůvodňování záměrů nebo výsledků tvorby samostatně nebo v rámci skupiny Člověk</p>	

	- pozoruje sebe sama i ostatní kolem sebe a výtvarně zpracovává svět lidí		
--	---	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova - 4. - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	- rozliší barvy základní a odvozené, teplé, studené - umí namíchat barvy odvozené - zná pomůcky pro malbu, snaží se využívat výrazové možnosti barvy a dále s ní pracuje - experimentuje s barvou, seznamuje se se základní barevnou symbolikou	Barva barva - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy, Goethův barevný kruh, míchání barev, světelný a barevný kontrast - světlosti barev a barevných odstínů	
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- pracuje s linií, zdokonaluje její kvalitu - zná a používá vhodné pomůcky pro kresbu - rozliší kresbu od malby - pracuje s bodem jako s výrazovým prostředkem, kombinuje linii a její různé variace s bodem - modeluje jednoduché tvary podle skutečnosti - zná pojmy konstrukce a destrukce, využívá je ve své tvorbě	Bod a linie kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše Hmota prostorové vyjádření, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	Čj - poslech textů, volná reprodukce textů
- při tvorbě vizuálně	- vytváří prostorové objekty inspirované	Uspořádání objektů do celků	M - základní útvary

obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	skutečným světem nebo podle fantazie - vytváří výtvarné práce, které mají komunikační účinky - účelně propojuje jednotlivé materiály a vytváří nové objekty - kombinuje různé výtvarné techniky	uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření typy viz obr. vyjádření - přání, pozvánka, diplom	v prostoru
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- pozoruje svět přírody a svět vytvořený člověkem, pozoruje rozdíly a shody mezi těmito světy - zachycuje vývoj, jednotlivá stádia procesů, zkoumá struktury přírodnin a předmětů, dále s nimi pracuje formou hry a experimentu, vytváří různé variace a kombinace - výtvarně zpracovává složitější tvary a konstrukce	Svět uplatňování subjektivity, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	Inf - metody, nástroje, vyhledávání informací
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	- cíleně vybírá, řadí a propojuje jednotlivé prvky, vytváří dekorativní kompozice, vymýšlí vlastní dekory, uplatňuje dekor ve vlastní tvorbě - začíná pracovat s písmem ve výtvarném projevu - vytváří vhodné předměty vhodné do interiéru - vytváří ozdoby a jednoduché šperky - využívá počítačové grafiky i dalších netradičních metod	Dekorativní tvorba, užité umění uplatňování subjektivity, počítačová grafika	Čj - lidové zvyky, tradice Sp - řemesla Inf - malování
- porovnává různé	- experimentuje a hraje si s výrazovými	Svět kouzel	

interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přístupuje k nim jako ke zdroji inspirace	prostředky, strukturami, tvary, materiály - domýšlí příběhy; tvoří příběhy své vlastní	typy viz obr. vyjádření - comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, animovaný film	
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- umí zachytit jednoduché pohyby lidské postavy, zná rozdíly zobrazení člověka podle stáří - umí rozpoznat lidská gesta, hlavně mimický výraz v obličeji, výtvarně s těmito poznatky pracuje - pozoruje druhé i sebe sama, hledá shody a rozdíly mezi lidmi - uvědomuje si sebe sama v kontextu ostatních, hledá své místo ve školní třídě a snaží se jej pojmenovat; učí se respektovat ostatní, umí požádat o pomoc druhého a sám pomoc nabízí, pracuje ve dvojicích i ve skupině	Člověk ověřování komunikačních účinků výtvarného umění - zdůvodňování záměrů nebo výsledků tvorby samostatně nebo v rámci skupiny	Čj - mezilidské vztahy, pravidla slušného chování podoby a projevy kultury

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován v 6. a 7. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova je realizováno v kmenových třídách, v přírodě nebo dalších prostorách školy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty. Během vyučovacích hodin Výtvarné výchovy jsou zařazovány individuální, skupinové i hromadné aktivity žáků. Důraz je kladen na praktickou tvořivou činnost dětí, která vychází z teoretických znalostí. Žáci se podílejí na sebehodnocení své výtvarné činnosti, která vychází z jejich subjektivního vnímání světa a vlastního prožívání. Vyučující zaujímá roli konzultanta.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a kultura. Výtvarná výchova rozvíjí u žáků tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity. Žáci se učí přistupovat k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápat ho jako způsob poznání a komunikace. Výuka směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění u žáků. Žáci se během výuky učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově, seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Začleněná průřezová témata

OV - Rozvoj poznávacích schopností (6. a 7. r.), Sebepoznání a sebepojetí (7. a 9. r.), Kreativita (6. a 8. r.), Komunikace (6. a 8. r.), Hodnoty postoje a praktická etika (9. r.)

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (7. r.), Jsme Evropané (6. a 9. r.)

EV - Ekosystémy (6. r.), Lidské aktivity a problémy životního prostředí (7. r.), Vztah člověka k prostředí (8. r.)

MDV - Tvorba mediálního sdělení (9. r.), Práce v realizačním týmu (9. r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky ...)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů ...)

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků,	- vybírá, samostatně vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě vlastního vnímání, z představ i poznání - kombinuje jejich různé vlastnosti a vztahy - postupuje od pozadí k figuře nebo od celku k jednotlivostem - rozlišuje zobrazovaný předmět a pozadí	Prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvar, objem; jejich uspořádání, v ploše, v objemu, v prostoru jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus Jednoduché plošné kompozice - rytmus, prolínání, množení,	Hv - rytmus, melodie Čj - vlastní výtvarný doprovod M - geometrické tvary OSV - Kreativita

variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků		vyvažování, přímka, křivka	
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	- užívá obrazně vizuálního vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem - umí výtvarně vyjádřit vlastní emoce a nálady - inspiruje se světem lidí a přírodou a konstruuje objekty - experimentuje s materiály - vytváří společné kompozice v prostoru	Rozvíjení smyslové citlivosti, vědomé vnímání a uplatnění ostatních smyslů - hmatu, sluchu při vlastní tvorbě Fantazijní přístup k tvorbě Prostorová tvorba - papír, drát	Hv - hudební nahrávky Čj - naslouchání Př - rostliny OSV - Rozvoj schopností poznávání
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	- používá některé netradiční výtvarné postupy - využívá počítačové grafiky - experimentuje s dalšími netradičními metodami - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích - výtvarně zaznamenává prožitky získané pozorováním přírody a světa lidí - výtvarně zachycuje struktury a odlišné stavby těla rostlin i živočichů	Prostředky pro vyjádření proměn a vztahů v přírodě - přírodní motivy, ve společnosti - motivy společenské Umělecká výtvarná tvorba, počítačová grafika, fotografie	Inf - počítačová grafika Př - odlišnosti stavby těla rostlin EV - Ekosystémy
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	- zná základní teorii barev, rozliší barvy základní a odvozené - namíchá pomocí základních barev barvy ostatní - experimentuje s vlastnostmi barev - vyhledává a pozoruje barvy kolem sebe - správně užívá techniku barev - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinace	Malba Teorie barev - Goethův kruh, teplé a studené barvy, míchání barev	D - starší doba kamenná Čj - barevné odlišení slovních druhů - význam slov (barevné spektrum) Z - biosféra
- rozliší působení	- používá různá kritéria k rozboru výtvarných	Ověřování komunikačních účinků	Z - vztah příroda a

<p>vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</p>	<p>výtvorů vlastních, výtvorů svých spolužáků i různých autorů - zdůvodňuje a obhajuje jejich obsah, formu</p>	<p>- vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora Komunikační obsah výtvarného umění Rozbor výtvarných děl</p>	<p>společnost Čj - literární ztvárnění přírody - popis obrazu OSV - Komunikace</p>
<p>-interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>- zná některá výtvarná díla minulosti - kriticky pozoruje a hodnotí výtvarná díla v minulosti - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - zná základní znaky jednotlivých slohů</p>	<p>Pravěk, starověk, antické Řecko, Řím, románský sloh záměry tvorby a proměny obsahu výtvarných děl dekorativní tvorba písmo</p>	<p>Čj - poezie a próza (Vánoce, Velikonoce) - literatura o pravěku a starověku D - člověk a lidská společnost v pravěku, starověku a antice Inf - vyhledávání a zpracovávání informací, texty, obrázky VMEGS - Jsme Evropané</p>
<p>- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p>	<p>- porovnává na konkrétních příkladech různé výtvarné vyjádření dané skutečnosti, vysvětlí svůj postoj k nim a kritéria hodnocení - tvoří pomocí různých nástrojů a materiálů - využívá písmo ve své tvorbě</p>	<p>Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, animovaný film</p>	<p>Inf - počítačová grafika (vektorová, bitmapová) písmo Čj - písmo a písemnictví D - nástroje pravěku a starověku Z - písmo na mapách</p>
<p>- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně</p>	<p>- seznámí se se základními pravidly pro zobrazení obličeje - experimentuje s portrétem nebo autoportrétem</p>	<p>Zobrazení lidské postavy dnes a v minulosti</p>	<p>Čj - specifická forma mezilidské komunikace D - vývoj portrétu Inf - kopírování obrázků</p>

obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci			
---	--	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> - vybírá, samostatně vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě vlastního vnímání, z představ i poznání - kombinuje jejich různé vlastnosti a vztahy - postupuje od pozadí k figuře nebo od celku k jednotlivostem - rozlišuje zobrazovaný předmět a pozadí 	<ul style="list-style-type: none"> Linie v ploše, v prostoru Kresebné etudy Světlostní barevné kvality Šrafování Analýza celistvého tvaru na části Řazení, seskupování Zmenšování, zvětšování, vrstvení 	<ul style="list-style-type: none"> Hv - rytmus, melodie Čj - vlastní výtvarný doprovod, ilustrace v knihách, hra s písmeny OSV - Rozvoj schopností poznávání
<ul style="list-style-type: none"> - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> - umí vyjádřit vlastní emoce a nálady - užívá obrazně vizuálního vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem - inspiruje se světem lidí a přírodou a konstruuje objekty - experimentuje s materiály - vytváří společné kompozice v prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> Záznam smyslových prožitků Vyjádření pocitů, nálad, fantazie, představ Prostorová tvorba 	<ul style="list-style-type: none"> Čj - vypravování svého snu, práce s vědecko - fantastickou literaturou Př - různé přírodniny OSV - Sebepoznání, sebepojetí

<p>- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace</p>	<p>- používá některé netradiční výtvarné postupy - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích - výtvarně zaznamenává prožitky získané pozorováním přírody a světa kolem sebe - všímá si složitějších tvarů, kterých využívá ve své tvorbě - pokouší se výtvarně vyjádřit růst a obměny</p>	<p>Prostředky pro vyjádření uspořádání celku a vyjádření proměn Přírodní motivy Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, televize, počítačová grafika</p>	<p>Čj - písmo ve středověku výtvarné nástroje (husí brka), iniciály Z - ohniska neklidu v současném světě Př - živočichové EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>- zná základní teorii barev, rozliší barvy základní a odvozené - namíchá pomocí základních barev barvy ostatní - experimentuje s vlastnostmi barev - vyhledává a pozoruje barvy kolem sebe - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinace</p>	<p>Teorie barev - sytost a tón Světlostní a barevné kvality Harmonie, kontrast</p>	<p>Čj - symbolika barev Inf - malování</p>
<p>- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</p>	<p>- používá různá kritéria k rozboru výtvarných výtvorů vlastních, výtvorů svých spolužáků i různých autorů - zdůvodňuje a obhajuje jejich obsah, formu</p>	<p>Ověřování komunikačních účinků viz obraz. vyjádření - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora Komunikační obsah výtvarného umění Rozbor výtvarných děl</p>	<p>Čj - přírodní cykly v literatuře</p>
<p>- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti;</p>	<p>- zná některá výtvarná díla minulosti - kriticky pozoruje a hodnotí výtvarná díla v minulosti</p>	<p>Gotika, baroko, renesance Užité umění</p>	<p>Inf - vyhledávání informací, zpracování informací v grafických a</p>

vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - zná základní znaky jednotlivých slohů		textových editorech Čj - literatura o středověku - vývoj pojmu autorství D - dějepisné mapy, kultura středověku VMEGS - Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- porovnává na konkrétních příkladech různé výtvarné vyjádření dané skutečnosti, vysvětlí svůj postoj k nim - zná základní typy písma - využívá písmo ve své tvorbě	Typy vizuálně obrazných vyjádření - fotografie, elektronický obraz, tiskoviny	D - kultura středověku, renesance a humanismu Čj - popisování užitých předmětů různého druhu Inf - typy písma
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- výtvarně zachycuje jednotlivé části obličeje - experimentuje s reprodukcemi výtvarných děl	Hledání detailu, deformování, dotváření	Čj - specifická forma mezilidské komunikace D - vývoj portrétu Inf - vyhledávání informací

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova - 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
-------------------	----------------	-------	-----------------

v RVP ZV			
<p>Žák: - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí pojmenovat a aktivně používá co nejširší škálu výtvarných prvků - zná základní kompoziční principy - umí vyjádřit prostorové vztahy 	<p>Statické a dynamické vizuálně obrazné vyjádření Proměny uvnitř a mezi objekty - prostředky vyjadřující časový průběh Typy zobrazení - rovnoběžné promítání Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů</p>	<p>Čj - ilustrace, ilustrátoři, popis uměleckých děl M - tělesa Inf - počítačová grafika</p>
<p>- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vizuálních zkušeností, získaných pohybem, hmatem a sluchem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - experimentuje ve svém výtvarném projevu - pro vyjádření emocí, nálad, představ využívá vztahů mezi barvami - orientuje se v grafických technikách - kombinuje různé materiály - umí pojmenovat a aktivně použije materiály pro vytvoření prostorové práce - při zachycení lidské postavy využívá znalostí proporcí 	<p>Objemové vyjádření námětu Barvy doplňkové Postava člověka Modelování Linoryt, tisk z koláže, papírořyt</p>	<p>Hv - výtvarné vyjádření hudby Čj - vědecko - fantastická literatura OSV - Kreativita</p>
<p>- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních</p>	<ul style="list-style-type: none"> - experimentuje s různými metodami uplatňovanými v současném výtvarném umění - vybírá vhodné materiály - tvoří plakáty, pozvánky, vizitky - tvoří užitékované předměty z netradičních materiálů 	<p>Výběr a uplatnění různých metod pro vlastní tvůrčí záměr Elektronický obraz, fotografie, video Reklama a propagační materiály (pozvánka, plakát, obal apod.) Dekoratívni tvorba</p>	<p>M - prostorové útvary Čj - vývoj tisku dramatizace kramářské písně publicistický styl (noviny) Př - tvorba krajiny Z - chráněné oblasti ČR</p>

médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace		Užité umění	EV - Vztah člověka k prostředí
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní výtvarné vyjadřování, hodnotí jejich výsledky - zná základní teorii barev - pracuje s barevnými plochami, pozoruje jejich účinky - využívá barevný kontrast	Zdokonalování technik kresby a malby Vyjadřování téhož námětu různými barvami Barevné valéry, barvy příbuzné a podobné	Ch - soustava prvků Čj - popis pracovního postupu Inf - rastrové a vektorové obrázky
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	- používá různá kritéria k rozboru výtvarných výtvorů vlastních, výtvorů svých spolužáků i různých autorů - zdůvodňuje a obhajuje jejich obsah, formu	Komunikační obsah výtvarného umění Rozbor výtvarných děl	M - měřítko, nákresy, schémata Čj - výklady a referáty Př - využívání drahých minerálů
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- srovnává umělecká výtvarná díla současnosti i minulosti, vychází ze znalostí historických souvislostí a z osobních zkušeností a prožitků - zná nejvýznamnější díla a umělce daných období - rozpozná jednotlivé slohy, zná jejich znaky	Práce s uměleckým dílem renesance, baroka, klasicismu Vyhledávání a srovnávání různých způsobů uměleckého vyjadřování Základní architektonické prvky (okno, římsa, portál, sloup, mozaika)	D - novovek - umělecké slohy Inf - vyhledávání informací a jejich zpracování, práce s obrázky VMEGS - Jsme Evropané
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své	- porovnává různá výtvarná díla a hodnotí je - zná prvky lidového umění	Utváření a uplatnění komunikačního obsahu díla Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	D - vstup průmyslu do výtvarného umění Inf - typy písma, znaky symboly

postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů		Tolerance k různým způsobům výtvarného vyjadřování	
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- prezentuje vhodnou formou své výtvarné dílo - ověřuje si jeho komunikační účinky - vede dialog s ostatními, obhajuje své názory a přijímá názory druhých	Mediální prezentace Prezentace ve veřejném prostoru	Čj - referát OSV - Komunikace

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	- umí pojmenovat a aktivně používá co nejširší škálu výtvarných prvků - zná základní kompoziční principy - umí vyjádřit prostorové vztahy - zná a užívá pravidla perspektivy - zjednodušuje objekty a přetváří je v nové	Využívání kompozičních principů Různé typy zobrazení - např. rovnoběžné promítání	Čj - comiksové seriály, svět reklamy, video hry

<p>- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vizuálních zkušeností, získaných pohybem, hmatem a sluchem</p>	<p>- experimentuje ve svém výtvarném projevu - pro vyjádření emocí, nálad, představ využívá vztahů mezi barvami - orientuje se v grafických technikách - kombinuje různé materiály - umí pojmenovat a aktivně použije materiály pro vytvoření prostorové práce - při zachycení lidské postavy využívá znalostí proporcí</p>	<p>Kresebné etudy postavy Barevný a světlostní kontrast Grafika - tisk z výšky, plochy, hloubky</p>	<p>Čj - budoucnost kultury (úvaha) OSV - Sebepoznání, sebepojetí</p>
<p>- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace</p>	<p>- experimentuje s různými metodami uplatňovanými v současném výtvarném umění - vybírá vhodné materiály - pracuje s písmem ve výtvarném projevu se skupinou spolužáků vytváří comics nebo jiné společné dílo s využitím moderních metod</p>	<p>Výběr prostředků a uplatnění pro vlastní tvorbu Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, comics, komunikační grafika</p>	<p>Inf - počítačová grafika, grafické programy, úprava obrázků a fotografií, comics Čj - publicistika (bulvární tisk) MDV - Práce v realizačním týmu, Tvorba mediálního sdělení</p>
<p>- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní výtvarné vyjadřování, hodnotí jejich výsledky - zná základní teorii barev - kombinuje barvy a pracuje s jejich symbolikou - využívá barevný kontrast</p>	<p>Symbolika barev Barevný a světlostní kontrast</p>	<p>Čj - působení barev na lidské smysly</p>
<p>- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině</p>	<p>- používá různá kritéria k rozboru výtvarných výtvorů vlastních, výtvorů svých spolužáků i různých autorů</p>	<p>Komunikační obsah výtvarného umění Rozbor výtvarných děl</p>	<p>Čj - okouzlení přírodou, příroda x technika Z - přírodní a krajinné</p>

smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	- zdůvodňuje a obhajuje jejich obsah, formu		složky OSV - Hodnoty postoje, praktická etika
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- srovnává umělecká výtvarná díla současnosti i minulosti, vychází ze znalostí historických souvislostí a z osobních zkušeností a prožitků - zná nejvýznamnější díla a umělce 20. století - zná základní znaky jednotlivých uměleckých období - nechá se inspirovat tvorbou, nápady, postupy a technologií, kterou používají jiní autoři	Práce s uměleckým dílem 20. století - umělecká díla kubismu, surrealismu, impresionismu Seznámení s hlavními současnými výtvarnými trendy	Inf - vyhledávání a zpracování informací, práce s textem obrázky Čj - umělecké směry 20. století MVEGS - Jsme Evropané
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- porovnává různá výtvarná díla a hodnotí je - pracuje s prvky interiéru - vytvoří návrh interiéru	Utváření a uplatnění komunikačního obsahu díla Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora Tolerance k různým způsobům výtvarného vyjadřování	Čj - besedy o současné kultuře
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro	- prezentuje vhodnou formou své výtvarné dílo - ověřuje si jeho komunikační účinky - vede dialog s ostatními, obhajuje své názory a přijímá názory druhých - experimentuje s prostorem a sebou v něm - experimentuje s postavou stojící, sedící a v pohybu	Mediální prezentace Prezentace ve veřejném prostoru Vizualizované dramatické akce	Čj - popis lidského pohybu Př - péče o tělesné a duševní zdraví

jejich prezentaci			
-------------------	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučovací předmět je realizován jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je realizován v kmenových učebnách. Při výuce jsou zařazovány rozmanité formy a metody práce odpovídající charakteru vzdělávacího obsahu. Důraz je kladen především na užívání aktivizačních metod výuky, které jsou prostředkem k dosažení klíčových kompetencí a osvojení si očekávaných výstupů. Při výuce jsou zařazovány aktivity individuální, skupinové i hromadné. Z aktivizačních metod jsou nejčastěji užívány následující: diskuse, modelové situace, dramatizace. Vzdělávací obsah integrovaných témat je žákům předáván v širších souvislostech, žáci se v dané problematice učí hledat logické souvislosti a vnitřní vazby, které uplatňují v osobním životě.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví směřuje především k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody, k získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje. Žáci se učí užívat osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví kladen důraz na zdravé mezilidské vztahy, základní etické a morální postoje.

Obsah vzdělávacího předmětu je členěn do těchto oblastí:

- Vztahy mezi lidmi a formy soužití
- Změny v životě člověka a jejich reflexe
- Zdravý způsob života a péče o zdraví
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- Hodnota a podpora zdraví
- Osobnostní a sociální rozvoj
- Zásady zdravého životního stylu
- Chování při rizikových situacích i při mimořádných událostech
- Vztahy mezi lidmi (manželství, rodina, partnerské vztahy a vztahy mezi vrstevníky)

Začleněná průřezová témata

OSV - Sebepoznání a sebepojetí (9. r.), Psychohygiena (9. r.), Mezilidské vztahy (9. r.)

EV - Základní podmínky života (6. r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- k řešení problémových úloh žák vyhledává informace z různých informačních zdrojů – ústních, písemných, počítačových, včetně internetu, učí se je třídit a vhodným způsobem využívat
- žáci jsou vedeni k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů k plánování, organizování a řízení vlastních činností
- žák porozumí různým textům, verbálním i neverbálním komunikačním prostředkům a jiným materiálům zamýšlí se nad nimi, reaguje na ně při řešení problémových úloh, kriticky myslí

Kompetence k řešení problémů

- žákovi při výuce předkládáme problémové, modelové situace týkající se například chování a jednání v krizových situacích (šikana, týrání, první pomoc), situacích hromadného ohrožení a bezpečného chování v silničním provozu, při nichž žáci získávají základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- zařazováním netradičních úloh ho vedeme k rozpoznání, pochopení problému, hledání příčin a různých způsobů řešení s využitím vlastního úsudku a získaných zkušeností

Kompetence komunikativní

- v rámci podpory komunikace a spolupráce jsou ve vyučování začleňovány metody kooperativního učení, při nichž si žák osvojuje komunikativní dovednosti a využívá je k vytváření vztahů ve třídě, při komunikaci s druhými, sděluje své myšlenky a názory k danému tématu, prezentuje je a obhajuje je, diskutuje o daném tématu, zároveň naslouchá druhým lidem a respektuje jejich názor

Kompetence sociální

- žák je veden ke spolupráci s ostatními spolužáky, chápe význam týmové práce a své postavení ve skupině, přebírá zkušenosti a rady týmu a v případě potřeby poskytne pomoc slabším, případně o ni sám požádá, při diskusi neprosazuje vlastní názor za každou cenu, je schopen dodržovat společně stanovená pravidla, dokáže zaujmout odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky ve škole i mimo školu
- žáci jsou vedeni k uvědomování si propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji

Kompetence občanské

- žák si uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí, která je schopen kriticky zhodnotit, naslouchá druhým lidem a respektuje jejich názor
- během výuky se seznamuje se zákony a společenskými normami, na základě seznámení se s dokumenty vymezující lidská práva a práva dítěte zná svá práva i povinnosti a umí podle nich regulovat své chování
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- připravuje se na orientaci ve vážných životních situacích nácvikem chování v modelových krizových situacích
- žák je veden k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence pracovní

- žáka vedeme k objektivnímu sebehodnocení, sebekritice a posouzení reálných možností
- žák řeší praktické konkrétní situace ze života začleněné do výuky
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci ovládají základní postupy první pomoci

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	- respektuje a váží si přátelství, vědomě ho buduje - rozliší druhy lásky (partnerská, rodičovská) - zapojuje se do činností v komunitním kruhu, komunikuje a prohlubuje vztahy s učitelem a spolužáky	Vztahy ve dvojici kamarádství, přátelství, láska	Ov - spolupráce mezi lidmi, potřeba komunikace, snášenlivost, přátelství
- respektuje změny v	- orientuje se ve vývojových obdobích člověka	Dětství, puberta, dospívání	Ov - vývojová období

<p>období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>	<p>- vnímá pubertu, jako období velkých změn - přebírá za své zásady společenského chování - vysvětlí, proč zákon stanovuje věkovou hranici pro beztrestný pohlavní styk - vysvětlí, které hygienické postupy a preventivní činnosti podporují reprodukční zdraví</p>	<p>tělesné, duševní a společenské změny</p>	<p>životu, puberta, sexuální život</p>
<p>- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<p>- uvede zásady zdravé výživy - seznamuje se s biopotravinami, ekologickým zemědělstvím - seznamuje se s riziky anorexie a bulimie - sestaví si svůj vlastní optimální jídelníček s ohledem na zásady zdravého životního stylu uvědomuje si vliv životního prostředí na zdraví rozpozná pozitivní a negativní vlivy působící na jeho zdraví vývoj</p>	<p>Výživa a zdraví zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p>	<p>Ov - zásady zdravého způsobu života, poruchy příjmu potravy - mentální anorexie, bulimie EV - Základní podmínky života</p>
<p>- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p>	<p>sestaví si rozvrh dne s ohledem na zásady zdravého životního stylu</p>	<p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p>	<p>Ov - osobní hygiena, první pomoc, bezpečné chování</p>
<p>- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p>	<p>- seznamuje se s přenosnými chorobami, způsoby přenosu, uvědomuje si a uvede rizika přenosných chorob</p>	<p>Ochrana před přenosnými chorobami základní cesty přenosu nálezů a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p>	

<p>- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<p>- orientuje se v základních zásadách první pomoci - zhlédne DVD s touto tematikou - prakticky si nacvičí zásady první pomoci</p>	<p>Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p>	
<p>- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>- uvědomuje si nebezpečí šikany - seznamuje se s možnostmi pomoci při šikanování - monitoruje situaci vztahů mezi vrstevníky na škole - uvědomuje si nebezpečí drog legálních a nelegálních - seznámí se s příběhy lidí závislých na drogách - uvědomuje si nebezpečí internetu - vyhledá telefonní čísla linek bezpečí a uvede možnosti další odborné pomoci</p>	<p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání šikana a jiné projevy násilí</p> <p>Auto-destruktivní závislosti psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu</p>	<p>Ov - násilí, zneužívání člověka, autodestrukce, nebezpečí šikany</p>
<p>- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne</p>	<p>- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi - chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy) - vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce - rozlišuje další dopravní značky a jejich význam</p>	<p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v</p>	

adekvátní první pomoc	- ošetří drobná i závažná poranění	případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z běžného života i mimořádných událostí, uvede vhodné způsoby preventivního chování a ochrany - zná telefonní čísla tísňových linek - v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně - uvede zásady chování po vyhlášení evakuace	Ochrana člověka za mimořádných událostí klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	Ov – mimořádné události, první pomoc

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	- uvědomuje si nebezpečí internetu - zná návykové látky, jejich projevy, rizika, drogy legální a nelegální - vyhledá telefonní čísla linek bezpečí a uvede možnosti další odborné pomoci	Auto-destruktivní závislosti psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu)	
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam	- uvede nebezpečí sexuální kriminality, zneužívání dětí, dětské pornografie, pedofilie, vyhledává telefonní čísla linek bezpečí a uvede možnosti další odborné pomoci - respektuje přijatá pravidla soužití mezi	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí;	

zdrženlivosti v dospívání a odpovědné sexuální chování	vrstevníky a partnery, pozitivní komunikací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí - chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu - odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích) - poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích)	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí a mimořádných událostí	- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - zná telefonní čísla tísňových linek - modelových situací volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně	Bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení	
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou	uvede do souvislosti zdraví fyzické a psychické - uvědomuje si celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	

zdraví			
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- uvědomuje si, že je jedinec odpovědný za své zdraví (zná nový zákon z roku 2007 o nahlášení pacienta do své lékařské dokumentace)	Podpora zdraví a její formy prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	- nacvičuje zdravý vztah k sobě samému a druhým lidem - učí se sebevládat - nacvičuje zvládání problémových situací - stanoví si osobní cíle - dovede ocenit pomáhající a prosociální chování	Sebepoznání a sebepojetí vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebevládní a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování	Ov - sebepojetí OSV - Sebeopojetí a sebepoznání

	<ul style="list-style-type: none"> - učí se správné komunikaci, empatii, asertivitě v modelových situacích, dramatizaci a v hravých scénkách - učí se dialogu a řešení problémových situací - učí se spolupráci (skupinová práce) - sestaví si hodnotový žebříček 	<p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>	<p>OSV - mezilidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnocuje konkrétní rizikové situace v silniční a železniční dopravě a vyvozuje bezpečné chování - diskutuje o příčinách dopravních nehod a jejich předcházení, argumentuje pro správné řešení situací - aktivně se zapojuje do akcí školy (obce) podporující bezpečné chování v dopravě poskytne první pomoc při život ohrožujících stavech - vyřeší testy “řidičský průkaz nanečisto” 	<p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p>	<p>Ov - mimořádné události</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje mimořádnou událost - charakterizuje potencionální nebezpečí, zná varovný signál - zná telefonní čísla tísňových linek nebo alespoň číslo 112 - nacvičuje zásady ochrany za mimořádných situací - uvede zásady chování po vyhlášení evakuace 	<p>Mimořádné události klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, tísňové volání základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje změny v období dospívání, 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní rizika předčasné sexuální zkušenosti 	<p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví</p>	<p>Př - sexuální výchova Vo - sexuální výchova,</p>

<p>vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí početí a vývoj plodu - pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství - vysvětlí rizika nechráněného sexuálního styku - spojuje význam sexuality/pohlavnosti především s perspektivním vztahem, manželstvím, založením rodiny, plánovaným rodičovstvím - pojmenuje nejčastější pohlavní nemoci a ví, jak se chránit - vysvětlí, jak dochází k přenosu onemocnění AIDS, ví o ochraně a odborné pomoci - orientuje se v základních zákonech sexuálního zneužití a sexualitě vůbec 	<p>zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity</p> <p>sexualita a zákon</p>	<p>zákon a sexualita</p> <p>Př - rodičovství</p>
---	--	---	---

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova - 1. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v tělocvičně, posilovně, na hřišti nebo v přírodě. Vzdělávání je zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, na poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, na rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány aktivity týmové, skupinové, hromadné i individuální.

Žáci mají k dispozici sportovní náradí a potřeby, které jsou součástí vybavení tělocvičny, posilovny a kabinetu tělesné výchovy.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, je vymezen a realizován v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i Zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují, využívají nebo aplikují do života školy. Žáci jsou vedeni k poznávání

vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu.

Obsahem předmětu jsou:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti podporující pohybové učení
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Začleněná průřezová témata

OSV - Psychohygienu (5. r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k poznávání smyslu a cílům pohybových aktivit, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů k plánování, organizování a řízení vlastních činností
- žáci si osvojují a užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího a diváka

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k vnímání nejrůznějších problémových situací, plánují způsob řešení problémů, činí uvážlivá rozhodnutí, která jsou schopni obhájit
- žáci získávají základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, co zdraví ohrožuje a poškozuje

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke komunikaci s vrstevníky i dospělými na odpovídající úrovni, osvojí si kultivovaný ústní projev, odbornou terminologii, účinně se zapojují do diskuse

Kompetence sociální a personální

- při týmových nebo skupinových aktivitách jsou žáci vedeni ke spolupráci ve skupině, podílejí se na vytváření pravidel, taktiky týmu, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci jsou vedeni k uvědomování si propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji

Kompetence občanské

- žáci se aktivně zapojují do sportovních aktivit podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole, při sportovních aktivitách si žáci formují volní a charakterové rysy, jsou vedeni k respektování názorů ostatních
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- žáci rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák ...)

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci ovládají základní postupy první pomoci

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova - 1. - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- uvědomuje si pohyb jako nezbytnou součást svého denního režimu - je veden k uvědomění si významu pohybových aktivit na zdraví člověka - účastní se turistiky v přírodě, uvědomuje si pravidla chování v přírodě, na silnici, na sportovišti a své chování jimi řídí	Význam pohybu pro zdraví pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	Prv - Člověk a jeho tělo
	- v souvislosti s prevencí úrazu vykonává před pohybovou činností přípravu organismu, po skončení činnosti uklidnění po zátěži - prakticky se seznamuje se zdravotně zaměřenými činnostmi, osvojuje si techniku správného provedení - vykonává pohybové aktivity pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	Příprava organismu příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži Zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	

		rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- účastní pohybových her pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - osvojuje si základy sportovních her s míčem (vybíjená, fotbal) - manipuluje s míčem podle instrukcí vyučujícího	Pohybové hry s různým zaměřením Základy sportovních her manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, průpravné hry	
	- absolvuje průpravná gymnastická cvičení - zvládne kotoul vzad a vpřed pod metodickým vedením vyučujícího - provede podle instrukcí vyučujícího cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny) - cvičí s náčiním (švihadla, obruče)	Základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti	
	- provádí průpravná atletická cvičení - na čas zaběhne 60m, 300m - seznámí se s technikou skoku dalekého, skáče do dálky pod metodickým vedením vyučujícího - seznámí se s technikou hodů míčkem a provede hod pod metodickým vedením vyučujícího	Základy atletiky rychlý běh 60m, 300m, skok do dálky, hod míčkem	
	- účastní se plaveckého výcviku pod vedením kvalifikovaného instruktora - adaptuje se na vodní prostředí - osvojuje si základní plavecké dovednosti - seznamuje se s prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	Plavání hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	Plavecký kurz - Plavecká škola Havlíčkův Brod
	- účastní se her na sněhu - osvojuje si základní techniky pohybu na bruslích	Bruslení hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích	
	- cvičí při hudbě se zaměřením na osvojování si	Rytmické a kondiční formy	Hv - Poslech hudby a

	základů estetického pohybu, vyjádření rytmu pohybem - zvládá jednoduchý tanec s hudebním doprovodem	cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	jeho pohybové vyjádření
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- aktivně se zapojuje do týmových pohybových aktivit - provádí podle instrukcí vyučujícího průpravná cvičení sportovních her a herní činnosti - osvojuje si zásady jednání a chování - fair play	Základy sportovních her manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů, zásady jednání a chování - fair play	
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dodržuje pravidla hygieny při Tv, nosí vhodné oblečení a obuv na pohybové aktivity - je seznámen a dodržuje pravidla bezpečnosti při hodinách Tv, pohybových činnostech, převlékání se v šatnách, přesunech ze školy na sportoviště a zpět - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s tělocvičným náradím a náčiním	Hygiena při Tv hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Organizace při Tv základní organizace prostoru a činností v běžném prostředí Bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv	
- reaguje na základní pokyny a povely k	- porozumí základnímu tělocvičnému názvosloví, seznámí se se základními povely a smluvenými	Komunikace v Tv základní tělocvičné názvosloví	

osvojované činnosti a její organizaci	signály - seznamuje se se zjednodušenými pravidly osvojovaných her, soutěží - respektuje pravidla soutěží, sportovních her a závodů a uplatňuje je při hře	osvojovaných činností, smluvené povely, signály Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží	
---------------------------------------	--	--	--

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova - 4. - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- definuje význam pohybu pro zdraví jedince - zařazuje pohybovou aktivitu do svého denního režimu	Význam pohybu pro zdraví pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	Př - Životní styl, denní režim
- uplatňuje kondičně zaměřené činnosti	- účastní se turistiky v přírodě, respektuje pravidla chování v přírodě, na silnici, na sportovišti	Turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním	- seznamuje se zdravotně zaměřenými činnostmi - osvojuje si techniku jejich správného provedení - provádí je jako kompenzaci v souvislosti s jednostrannou zátěží organismu nebo svalovým oslabením	Zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	OSV - Psychohygiena

svalovým oslabením			
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- absolvuje průpravná gymnastická cvičení - provede kotoul vzad a vpřed pod metodickým vedení vyučujícího - zvládne přeskok přes kozu - provede podle instrukcí vyučujícího cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny) - cvičí s náčiním (švihadla, obruče)	Základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti	
	- provádí průpravná atletická cvičení - na čas zaběhne 60m, 300m, 800m - prakticky se seznámí s technikou nízkého a vysokého startu - upevňuje si techniku skoku dalekého, skáče na výkon do dálky pod metodickým vedení vyučujícího - upevňuje si techniku hodů míčkem a provede hod míčkem na výkon pod metodickým vedení vyučujícího	Základy atletiky rychlý běh - 60m, 300m a 800m, skok do dálky, hod míčkem	
	- cvičí při hudbě se zaměřením na osvojování si základů estetického pohybu, vyjádření rytmu pohybem - tančí jednoduchý tanec	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	Hv - hudebně pohybové činnosti
	- účastní se her na sněhu - procvičuje si základní techniky pohybu na bruslích	Bruslení hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích	
	- aktivně se zapojuje do týmových pohybových aktivit - dodržuje zásady jednání a chování - fair play	Základy sportovních her manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním	

	- osvojuje si základní pravidla sportovních her - vybíjená, přehazovaná, fotbal, stolní tenis	odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	
	- účastní se plaveckého výcviku pod vedení kvalifikovaného instruktora - adaptuje se na vodní prostředí - osvojuje si základní plavecké dovednosti - seznamuje se s prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím	Plavání hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, plavecké styly, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím	Plavecký výcvik
	- účastní se pohybových her pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - upevňuje si základy sportovních her s míčem (vybíjená, fotbal) - manipuluje s míčem podle instrukcí vyučujícího	Pohybové hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost	
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- dodržuje pravidla hygieny při Tv, nosí vhodné oblečení a obuv na pohybové aktivity - uvede a dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech, při převlékání na hodinu Tv v šatně - bezpečně manipuluje a ukládá nářadí, náčiní a pomůcky	Hygiena při TV hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv organizace při Tv - základní organizace prostoru a činností	

		v běžném prostředí	
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- provádí pohybovou činnost podle instrukcí vyučujícího (gymnastické cviky, průpravná atletická cvičení, průpravná cvičení ve sportovních hrách) - zhodnotí provedení a změřený výkon, uvede případné nedostatky, jejich příčiny a způsob jejich odstranění - změří výkon ve skoku dalekém, běhu na 800m, v hodu míčkem	Měření a posuzování pohybových dovedností měření výkonů, základní pohybové testy	
- jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- dodržuje pravidla her a soutěží - označí přestupky proti pravidlům - respektuje spoluhráče při pohybových činnostech - adekvátně reaguje na upozornění při provedení přestupku proti pravidlům	Zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží	Inf - Internet: Olympijské hry a jejich historie Internet: Pravidla soutěží
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- rozumí tělocvičnému názvosloví, užívá jej - cvičí podle popisu cvičení a nákresu	Komunikace v Tv základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	- připraví a organizačně zajistí realizaci pohybové aktivity na úrovni třídy	Organizace sportovních soutěží utkáni podle zjednodušených pravidel minisportů Zásady jednání a chování fair play Měření a posuzování	Inf, Vv - výroba diplomů
-změří základní pohybové výkony a porovná je	- změří výkony v hodu míčkem, skoku dalekém a běhu na 800m, porovná změřené výkony	Měření a posuzování pohybových dovedností	

s předchozími výsledky		měření výkonů, základní pohybové testy	
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- vyjmenuje sportovní časopisy, zdroje sportovních informací - určí zdroje informací o sportovních aktivitách - sleduje nabídku sportovních aktivit ve škole, ve městě	Zdroje informací o pohybových činnostech	Inf - Internet: sportovní stránky, sportovní časopisy, internetové stránky známých sportovců

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vždy jednou vyučovací hodinou dvakrát v týdnu. V letním období výuka probíhá na hřišti či ve volné přírodě (vytrvalostní běh) a v zimním období v tělocvičně, posilovně, herně stolního tenisu či ve volné přírodě (běžecké lyžování, bruslení). Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány individuální, skupinové i hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici náradí i náčiní, kterým je vybavena tělocvična, a také sportovní pomůcky, které jsou třeba k hodinám probíhajícím na hřišti.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování
- dovedností jim předcházet nebo je řešit

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova je členěn do tematických okruhů:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Začleněná průřezová témata

OSV - Psychohygienu (6.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- žáci užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- žáci různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- žáci uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí
- žáci jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojí kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuse

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace

- žáci se aktivně zapojují do sportovních aktivit
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- žáci rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák ...)

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova - 6. - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- naplánuje pohybové aktivity, při plánování si uvědomuje účel zařazení plánovaných pohybových aktivit - charakterizuje význam pohybu v životě člověka	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	Př - Zdravý životní styl Vz - Zdravý způsob života
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- aktivně se účastní pohybových aktivit realizovaných při hodinách tělesné výchovy za účelem zlepšení své tělesné kondice - podílí se na volbě aktivit zařazovaných do vyučovacích hodin TV	Zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými	- provede rozcvičení před pohybovou aktivitou - po ukončení pohybové činnosti provede zklidnění organismu a uvolnění zatěžovaných svalů	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací,	

svaly		relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- uvědomuje a dokáže charakterizovat škodlivé vlivy, užívání návykových látek na zdraví člověka - charakterizuje zásady sportovní etiky a její vztah k užívání návykových látek - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k povětrnostním podmínkám a počasí	Hygiena při pohybových činnostech – odmítání návykových látek, škodlivé vlivy na zdraví člověka, doping	OSV – Psychohygiena (6.r.)
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- dodržuje pravidla hygieny při TV, nosí vhodné oblečení a obuv na pohybové aktivity - definuje a dodržuje pravidla bezpečnosti při hodinách tělesné výchovy, při přesunech ze školy na sportoviště, při převlékání na hodinu TV v šatně, - dbá na bezpečnou manipulaci a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - uvede zásad první pomoci	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	Vz – První pomoc
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- osvojuje si průpravná cvičení k jednotlivým sportovním hrám - aktivně se zapojuje do týmových pohybových aktivit - dbá na zásady v jednání a chování – fair play - účastní pohybových her pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - prohlubuje si dovednosti ve fotbale a vybíjené - osvojuje si základy nových sportovních her s míčem (přehazovaná, softbal, volejbal, florbal) - manipuluje s míčem podle instrukcí vyučujícího - osvojuje si základy stolního tenisu, seznamuje se s pravidly a uplatňuje je ve hře	Pohybové hry - s různým zaměřením vybíjená, přehazovaná, volejbal, košíková, fotbal, florbal, softbal sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie	Účast zástupců školy na turnajích a soutěžích pořádaných v regionu

	- přejímá roli rozhodčího a zapisovatele, zorganizuje jednoduchý turnaj ve stolním tenisu		
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- zhodnotí provedení výkon a porovnává ho s předvedenou ukázkou učitele nebo výkony ostatních spolužáků - označí zjevné nedostatky výkonu, možné příčiny a postupy nápravy	Komunikace při TV - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	- absolvuje průpravná gymnastická cvičení - zvládne kotoul vzad a vpřed, kombinaci kotoulů, stoj na ruku pod metodickým vedením vyučujícího - zvládne přeskok přes kozu (roznožku a skrčku) - provede podle instrukcí vyučujícího cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny, kruhy, trampolína) - cvičí s náčiním (švihadla, obruče)	Gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí	
	- prohlubuje si základní techniky pohybu na bruslích a osvojuje si nové (jízda vpřed, jízda vzad, přešlapování, průpravná bruslařská cvičení) - provádí podle instrukcí vyučujícího průpravné cviky pro zvládnutí základů běžeckého lyžování	Lyžování, bruslení - běžecké lyžování,	Účast na lyžařském kurzu
	- účastní se pobytu v přírodě za účelem turistiky, dodržuje pravidla chování a bezpečnosti v přírodě i na silnici	Turistika a pobyt v přírodě	Projektový den
	- provádí průpravná atletická cvičení - na čas zaběhne 60m, 300m, 800m - běží vytrvalostní kondiční běh v přírodě - dodržuje techniku nízkého a vysokého startu - zdokonaluje techniku skoku dalekého, absolvuje průpravná cvičení pro skok daleký - skáče na výkon do dálky pod metodickým vedením vyučujícího - zdokonaluje techniku hodů míčkem a provede	Atletika - rychlý běh (60m, 300m, 800m), vytrvalostní běh v terénu, skok do dálky, hod míčkem nebo vrh koulí	Účast zástupců školy na závodech pořádaných v regionu

	<p>hod míčkem na výkon pod metodickým vedením vyučujícího</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s technikou vrhu koulí a pod metodickým vedením vyučujícího absolvuje měřené pokusy ve vrhu koulí 		
	<ul style="list-style-type: none"> - cvičí při hudbě se zaměřením na osvojování si základů estetického pohybu, vyjádření rytmu pohybem - zvládá složitější tanec 	<p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků</p>	<p>Hv - Hudebně pohybové činnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí tělocvičnému názvosloví, aktivně je užívá - cvičí podle slovních instrukcí cvičitele - cvičí podle popisu cvičení a nákresu - zdokonaluje se v užívání sportovní terminologie v roli rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu 	<p>Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p>	<p>Inf - Komentář ke sportovnímu utkání, vyhledávání aktuálních sportovních zpráv</p>
<ul style="list-style-type: none"> - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 	<ul style="list-style-type: none"> - chová se podle zásad – fair play a uplatňuje je při sportovních hrách a soutěžích - dodržuje pravidla sportovních her a soutěží - charakterizuje myšlenky olympismu - respektuje při sportovních hrách své spoluhráče, soupeře, rozhodčí a diváky - uvědomuje si rozdíly ve výkonnosti druhého pohlaví 	<p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, pravidla osvojovaných pohybových činností, olympismus</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při týmových hrách a soutěžích - ovládá pravidla sportovních her a soutěží a řídí se jimi - podílí se na vytváření taktiky a dodržuje ji s cílem dosažení úspěchu 	<p>Pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů a soutěží</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a uplatňuje 	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si práva povinnosti hráče, 	<p>Zásady jednání a chování</p>	

práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	rozhodčího, diváka a organizátora, tyto práva a povinnosti uplatňuje	v různém prostředí a při různých činnostech, pravidla osvojovaných pohybových činností	
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- pozoruje pohybové činnosti spolužáků, porovnává je, vyhodnocuje měřené výkony a eviduje je	Pozorování, porovnávání sportovních výkonů, jejich měření a zaznamenávání	
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- podílí se na přípravě a organizaci sportovní soutěže, jednoduchého turnaje, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje realizované hry a soutěže	Turnaje ve stolním tenisu, vybíjené	Inf - Tabulky: Příprava záznamového archu na turnaj, plakáty, časový pořad, diplomy Vv - Diplomy
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- získané údaje ze sportovních aktivit eviduje do tabulky a zpracuje je formou konečného pořadí a celkových výsledků, které prezentuje		Inf - Excel: Zpracování údajů do tabulek (8. a 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu Svět práce - 1. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako samostatný předmět v každém ročníku 1. stupně s hodinovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami ve třídě, ve školní dílně, v kuchyňce nebo v přilehlých prostorách školy. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit samostatně i v týmu. Při plnění očekávaných výstupů mají žáci k dispozici vybavení školní dílny, školní kuchyňky, odbornou literaturu a další pomůcky potřebné k osvojování si základních pracovních návyků, dovedností, schopností a s tím souvisejících klíčových kompetencí.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Průřezová témata nebyla začleněna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci se učí osvojovat základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

Kompetence k řešení problémů

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k vnímání nejrůznějších problémových situací ve škole i mimo ni, rozpoznávání a pochopení problémů, k následnému hledání vhodného řešení problému, k objevování různých variant řešení problému, k ověřování praktické správnosti řešení
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k utváření pozitivního vztahu k práci
- žáci jsou vedeni k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- žáci se na základě jasných kritérií podílejí na hodnocení své činnosti nebo výsledků své práce

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- žáci jsou vedeni ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Vzdělávací obsah předmětu Svět práce - 1. - 3. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	- umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil - vyšívá zadní steh	Práce s drobným materiálem vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil) pracovní pomůcky jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	Prv - živá, neživá příroda

	<ul style="list-style-type: none"> - přišívá knoflíky - vyrobí jednoduchý textilní výrobek 		
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavuje stavebnicové prvky - umí montovat a demontovat stavebnici 	Konstrukční činnosti stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) práce s návodem, předlohou	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí pozorování přírody - pečuje o nenáročnou rostlinu 	<ul style="list-style-type: none"> - zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření - umí zasít semena - provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování 	Pěstitelské práce základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti pěstování pokojových rostlin	Prv - rostliny, vyhledávání rostlin v atlasu
<ul style="list-style-type: none"> - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - zná základy správného stolování a společenského chování - orientuje se v základním vybavení kuchyně - chová se vhodně při stolování - připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch 	Příprava pokrmů jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	Prv - společenské chování

Vzdělávací obsah předmětu Svět práce - 4. - 5. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> - dovede vyřezávat, děrovat, polepovat - vytváří prostorové konstrukce - seznámí se se základy aranžování - zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný 	Práce s drobným materiálem vlastnosti materiálu (přírodniny, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	Př - živá, neživá příroda

- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic	lidové zvyky, tradice, řemesla	VI - regiony ČR a jejich tradice Inf - tradice (vyhledávání na internetu)
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- vyrobí textilní výrobek - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	pracovní pomůcky a nástroje (funkce a využití)	Př - hygiena
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- montuje a demontuje stavebnici - dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M - geometrické tvary Čj - sloh (pracovní postup) Př - první pomoc při úrazu
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- zná rozdíl mezi setím a sázením - vede pěstitelské pokusy a pozorování	Pěstitelské práce základní podmínky pro pěstování rostlin	Př - rostliny Inf - vyhledávání na internetu, atlas rostlin - rostliny a jejich pěstování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- zná základy péče o pokojové květiny	pěstování pokojových rostlin	Inf - vyhledávání na internetu, rostliny a jejich pěstování

- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí	pěstování pokojových rostlin	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- seznámí se s rostlinami jedovatými, rostliny - drogy, alergiemi - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
- orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm	- orientuje se v základním vybavení kuchyně - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně	Příprava pokrmů základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin	
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- zná pravidla správného stolování a společenského chování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	

Charakteristika vyučovacího předmětu Svět práce - 2. stupeň

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako samostatný předmět v každém ročníku 2 stupně s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami ve třídě, ve školní dílně, v kuchyňce nebo v přilehlých prostorách školy. Vyučovací předmět postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Obsah a organizace vychází z konkrétních životních situací. Při plnění

očekávaných výstupů mají žáci k dispozici vybavení školní dílny, školní kuchyňky, odbornou literaturu a další pomůcky potřebné k osvojování si základních pracovních návyků, dovedností, schopností a s tím souvisejících klíčových kompetencí.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Na 2. stupni je rozdělen na šest tematických okruhů. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě povinného tematického okruhu Svět práce, minimálně další dva tematické okruhy. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu. Naše škola zvolila následující tematické okruhy:

- Svět práce (8. a 9.ročník)
- Příprava pokrmů
- Práce s technickými materiály
- Pěstitelské práce a chovatelství
- Provoz a údržba domácnosti

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Začleněná průřezová témata

OSV - Sebepoznání a sebepojetí (8.r.), Kreativita (7.r.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zařazovanými činnostmi jsou žáci vedeni k vyhledávání a třídění informací, jejich pochopení a efektivnímu využívání v tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problému

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k vnímání nejrůznějších problémových situací ve škole i mimo ni, rozpoznávání a pochopení problémů, k následnému vyhledání informací vhodné k řešení problému, k objevování různých variant řešení problému, k ověřování praktické správnosti řešení

Kompetence komunikativní

- žáci se učí porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, a jiných informačních a komunikačních prostředků, tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- žáci využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- žáci využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k účinné spolupráci ve skupině, podílí se vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti
- žáci se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- žáci jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu na základě chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- žáci respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- žáci se učí používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- žáci jsou vedeni přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- žáci se učí využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- žáci se seznamují a orientují v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápou podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Vzdělávací obsah předmětu Svět práce - 6. - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- ovládá obsluhu základních kuchyňských spotřebičů - bezpečně používá nástroje v kuchyni	Kuchyně základní vybavení, udržování pořádku a čistoty	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- uvede zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni - při práci v kuchyni dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny - uvede zásady první pomoci, v případě úrazu poskytne první pomoc	Bezpečnost a hygiena provozu v kuchyni první pomoc při úrazu	Vz - Zásady první pomoci, úraz el. proudem
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- připraví studený i teplý pokrm - provede výběr surovin pro přípravu pokrmu - zjistí postupy při přípravě pokrmu - sestaví jídelníček v souladu se zásadami zdravého životního stylu	Příprava pokrmů úprava za studena, základní způsoby tepelné úpravy, postupy při přípravě pokrmů a nápojů potraviny - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	Inf - Textový editor - jídelníček, postup přípravy pokrmů - recept
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	- připraví jednoduché prostírání a úpravu stolu při slavnostním stolování - uvede pravidla správného stolování a etikety a aplikuje je při společném stolování	Úprava stolu a stolování jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu ve společnosti, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Inf - Internet - zásady správného stolování, etiketa
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá	- upravuje okrasné plochy v okolí školy - pečuje pravidelně o okrasné a pokojové květiny v areálu školy - seznámí se se základy péče a ošetřování	Okrasné květiny základy ošetřování pokojových květin, jednoduchá vazba květin, úprava okrasných ploch okolí	Inf - Internet, textový editor - okrasné rostliny (katalog - péče o pokojové rostliny)

květiny pro výzdobu	pokojevých rostlin - vytvoří jednoduchou vazbu květin - seznámí se s vlivem rostlin na zdraví člověka	školy rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie, řez	OSV - Kreativita (7.r.)
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	- uvede základní principy péče o drobná zvířata - charakterizuje zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	Chov zvířat zásady, bezpečnost	
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	- seznámí se s vlastnostmi technických materiálů - používá pracovní pomůcky pro práci s technickým materiálem - provádí údržbu pracoviště a pomůcek	Vlastnosti materiálu užití v praxi (dřevo, kov, plasty)	
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	- seznámí se zásadami bezpečnosti a hygieny při práci s rostlinami a kontaktu se zvířaty	Pravidla bezpečnosti práce s rostlinami, zvířaty hygiena při práci	
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce s technickým materiálem - zná zásady první pomoci a v případě úrazu poskytne první pomoc	Bezpečnost a hygiena při práci s nástroji a nářadím zásady první pomoci při úrazu	Vz - Zásady první pomoci
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- pracuje s různými materiály – dřevo, kov, plasty - plánuje postup práce a volí k práci přiměřené nástroje a nářadí	Tvorba dekorativních výrobků	
- řeší jednoduché	- pojmenuje pracovní nástroje a nářadí	Pracovní pomůcky	

technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- používá nástroje a nářadí k přiměřeným pracovním činnostem	nářadí a nástroje pro ruční opracování	
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	- naplánuje si svoji pracovní činnost	Jednoduché pracovní operace a postupy	
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	- vytvoří si jednoduchý náčrt výrobku	Technická dokumentace náčrt výrobku	
- posoudí své možnosti při rozhodování a volbě povolání a profesní přípravy	- sestaví žebříček svých hodnot a zájmů - sestaví pyramidu životních cílů - provede sebehodnocení své osobnosti - uvede vlivy na volbu profesní orientace	Sebezpoznání osobní zájmy, cíle, zdravotní stav, vlastnosti osobnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace	OSV - Sebezpoznání a sebezpojetí (8.r)
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	- vyhledá informace o náplni učebních a studijních oborů - zjistí požadavky k přijímacímu řízení na vybrané studijní obory - uvede příklady poradenské a informační služby při volbě profesní orientace	Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	Inf - Internet - požadavky k přijímacímu řízení, náplň studijních a učebních oborů, síť škol
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	- vyhledává na internetu náplň některých profesí - vypracuje pracovní náplň svého budoucího povolání	Pracovní činnosti - náplň práce	Inf - vyhledávání informací
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- zjistí pracovní příležitosti v regionu - napíše životopis - v modelové situaci předvede sebezprezentaci u přijímacího pohovoru, průběh pohovoru - sestaví pravidla práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů	Pracovní příležitosti v regionu způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, psaní životopisu, problémy nezaměstnanosti, práva povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	Inf - Internet - nabídka pracovních míst na trhu práce v regionu, životopis (zásady psaní textu na PC), Čj - Jak napsat životopis
- provádí jednoduché	- seznámí se se způsoby plateb, rozlišuje	Finance	Inf - Internet -

operace platebního styku a domácího účetnictví	hotovostní a bezhotovostní platební styk, vyplní složenku - vytvoří rozpočet domácnosti	provoz a údržba domácnosti - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti	ekonomika domácnosti Vo - Finance
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	- ovládá spotřebiče v cvičné kuchyňce - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - ovládá obsluhu, sdělovací techniku a elektroniku v domácnosti	Elektrotechnika v domácnosti elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba	
- správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	- provádí úklid cvičné kuchyňky, třídy, šatny a dalších prostor školy - seznamuje se s úklidovými prostředky, zhodnotí jejich dopad na životní prostředí a jejich ekologickou likvidaci - třídí odpad - provádí údržbu oděvů (praní, žehlení)	Údržba oděvů a textilií úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti	Př - Ekologie
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	- seznamuje se s bezpečnostními pravidly obsluhy spotřebičů v domácnosti - zpracuje zásady první pomoci při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Provoz a údržba domácnosti bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	

Volitelné předměty

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Německý jazyk - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
----------------------------	----------------	-------	-----------------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se se správnou výslovností něm.slov - rozlišuje správnou výslovnost samohlásek, souhlásek a dvojhlásek - nacvičuje intonaci, přízvuk, melodii a tempo 	Pravidla správné výslovnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět 	<ul style="list-style-type: none"> - tvoří a píše jednoduché věty - tvoří otázku a zápor 	Časování pravidelných a nepravidelných sloves Tázací zájmena Slovosled ve větě oznamovací a tázací	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí známým a každodenním výrazům a základním frázím vycházejících z konkrétních potřeb - umí tyto výrazy a fráze používat - vyhledává slova ve slovníku učebnice 	Dny v týdnu Rozkazy Vykání Zápor	Inf - Práce s internetem
<ul style="list-style-type: none"> - sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - umí představit sebe a ostatní členy rodiny - klade jednoduché otázky týkající se místa, kde žije, lidí, které zná, věcí, které vlastní - odpovídá na tyto otázky 	Já a moje rodina, domov, přátelé, činnosti a zájmy, představování Škola, školní potřeby, vyučovací předměty	
<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace 	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu nebo promluvy - zapíše jednoduchý text 	Číslovky základní do 1 000 a řadové Podstatná jména v 1. a 4. pádě po členu určitém, neurčitém, kein, přivl. zájmenech v jed. a mn. čísle Osobní zájmena ve 4. pádě	
<ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované 	<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si základní pravidla komunikace - dokáže se jednoduchým způsobem domluvit 	Pozdrav Poděkování	

konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytně požadované informace		Představování	
---	--	---------------	--

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Německý jazyk - 8 . ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí jednoduchým pokynů a adekvátně na ně reaguje	- nacvičuje intonaci, přízvuk, melodii a tempo - správně čte delší slovní spojení a věty - používá vhodná vazební spojení v komunikaci - u nejjednodušších nových neznámých slov a slovních spojení odhaduje správnou výslovnost - postupně automatizuje správnou výslovnost	Odpovědi ja, nein, doch	
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	- čte s porozuměním jednoduchý text - umí odpovědět na jednoduché otázky - vyhledává informace v textu	Všední den, volný čas Jídlo a nápoje Sport, části lidského těla, u lékaře Hudba a hudební nástroje	Inf - Malování
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- dokáže napsat jednoduché otázky a odpovědi - dodržuje správný pořádek slov ve větách	Slovosled ve větě oznamovací a tázací Časování způsobových sloves mögen, können, dürfen, sloves s odlučitelnými předponami Předložky am, im, um, datum, předložky se 4. a 3.pádem Neurčité zájmeno man Vazba „es gibt“ Préteritum sein, haben	

		3.pád členu urč. a neurč., kein, přív. zájmen, zájmena welcher Stupňování příd. jmen Perfektum nepravidelných sloves Vedlejší věty s weil	
- používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	- vyhledává slova v dvojjazyčném slovníku	Slovní zásoba - synonyma, antonyma	
- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	- osvojuje si základní pravidla komunikace - vede komunikaci s více osobami	Pozdrav Poděkování Představování	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Německý jazyk - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	- nahlas a plynule vyslovuje a čte správně - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého neznámého textu - umí si vyhledat potřebnou informaci a odpověď na otázku	Zájmy a hobby, byt, televize Oblečení, móda Názory Prázdniny, volný čas, cestujeme BRD, Berlín	Z - Evropa a svět
- používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	- používá slovník pro zlepšení své individuální paměti	Slovní zásoba - význam slov v kontextu	Inf - Internet (slovní zásoba)
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na	- napíše jednoduché sdělení a odpoví na sdělení gramaticky správně	Časování způsobových sloves wollen, sollen	

sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět		3.pád osobních zájmen jed. čísla Předložky se 4. a 3. pádem Otázky přímé a nepřímé Vedlejší věty s dass Préteritum pravidelných, nepravidelných sloves, způsobového slovesa müssen Vyjádření času	
- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	- rozumí každodenním výrazům, základním větám - dovede konverzovat s dalšími osobami a poskytne požadované informace	Počasí a příroda Obchod Svátky	
sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů	- vyplní základní údaje do formuláře	Formuláře	

Charakteristika volitelného předmětu Přírodopisná praktika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodopisná praktika je vyučován jako volitelný předmět v 6., 7. a 8. ročníku. Časová dotace je 1-2 hodiny týdně ve všech ročnících.

Organizační vymezení předmětu

Formy a metody práce ve vyučovacím předmětu se volí podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami

- skupinová práce (žáci využívají přírodniny, pracovní listy, odbornou literaturu školní i vlastní)
- přírodovědné vycházky do okolí školy s pozorováním k probíranému tematickému celku
- krátkodobé a dlouhodobé projekty s využitím skutečných přírodnin podle ročních období
- laboratorní práce
- vyhledávání informací

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Přírodopisná praktika směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodopis a přírodniny, které jsou hlavně ke zhlédnutí v našem okolí. Má žákům poskytnout prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních faktů. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsme my sami. Podporuje přemýšlení o vzniku přírody, kriticky rozvažovat a logicky uvažovat. Předmět je zaměřen na pozorování a porovnávání vlastností minerálů, rostlin a živočichů, zkoumání přírodních podmínek v různých zeměpisných pásmech. Praktika jsou koncipována na tvorbu přehledných a informačně hodnotných záznamů o průběhu a výsledcích prováděných pokusů a měření, čtení odborných textů přiměřené náročnosti.

Volitelný předmět Přírodopisná praktika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou vedeni:

- k řešení úkolů více způsoby
- k navrhování vlastních postupů, závěrů a vyhodnocování získaných informací

Kompetence komunikativní

Žáci jsou vedeni:

- k práci ve skupinách, k respektování názorů druhých, k diskusi, k obhajobě svého názoru
- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

- k prezentaci svých prací, přijetí kritiky

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni:

- k hodnocení prací svých spolužáků
- k posílení sebedůvěry, pocitu zodpovědnosti
- k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni:

- k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- k možnosti sami si práci organizovat, navrhnout postup a časové rozmezí
- k využívání ICT pro hledání informací

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Přírodopisná praktika - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	- charakterizuje pojem pedosféra - popíše druhy půd - vysvětlí základní vztahy organismů v půdě	Půda druhy půd, organismy v půdě, humus	
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů	- seznamuje se s podmínkami života a možnostmi jejich ohrožení - poznává a chápe souvislosti mezi vývojem	Ekosystémy rybník, les, louka, město a okolí	

v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech		
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- nakreslí stavbu hub s plodnicemi - ukáže na příkladech podstatu symbiózy - obhajuje zásady sběru, konzumace a první pomoci při otravě hub - určí podle atlasů a obrázků naše nejznámější houby	Houby s plodnicemi stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin	- zařadí do skupin vybrané zástupce savců - najde odlišnosti v org. soustavách savců - přednese referát na libovolně zvoleného zástupce savců a doplní obrazovou dokumentací	Ekosystém les rostliny (stromy, keře, byliny) živočichové myslivost stopy ptáci	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- vysvětlí pojem tkáň, orgán, soustava orgánů, organismus - vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Živočichové způsob života, rozmnožování živočichů, mláďata	
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystémů	- vyhledává a zpracovává informace o vlivu člověka na kvalitu životního prostředí - vyjmenuje a označí známá chráněná území v ČR a doplní obrazovým materiálem - seznamuje se základními pojmy: naučná stezka, památný strom, krajinná oblast apod.	Ochrana přírody a životního prostředí globální problémy a jejich řešení chráněná území	
- aplikuje praktické	- pozoruje lupou a mikroskopem předložené části	Léčivé a jedovaté rostliny	

metody poznávání přírody - dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody	rostlin - určuje na vycházce pomocí klíče a atlasu rostliny - praktickými činnostmi zjišťuje negativní vlivy člověka na životní prostředí	barvy z rostlin	
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	- pozoruje v přírodě závislost a přizpůsobení rostlin daným podmínkám	Význam rostlin a jejich ochrana určování rostlin podle stanovišť škůdci, vetřelci	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Přírodopisná praktika - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje do hlavních taxonomických skupin	- charakterizuje pojmy taxonomických skupin - zhotoví nálev a určí živočišné zástupce v nálevu - popíše stavbu buňky	Žahavci, Ploštěnci	
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy	- pozoruje vnější a vnitřní stavbu vybraných kroužkovců a jejich životní projevy - pozoruje a popíše schránky plžů a mlžů - charakterizuje pojem biom a význam pro člověka	Kroužkovci Měkkýši Ekosystém půda	
- porovná základní vnější a	- pozoruje a popíše vnitřní a vnější stavbu těla	Členovci	

vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> - zhotoví preparát končetiny a křídla hmyzu - podle určovacích klíčů a encyklopedií určí různé druhy hmyzu - popíše funkce společenského hmyzu 	Ekosystém louka, sad, zahrada	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje vnitřní a vnější stavbu těla ryb a tělní pokryv - zařadí do skupin a porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných zástupců 	Paryby, Ryby Obojživelníci Ekosystém voda	Z - světadíly
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> - popíše ekologickou potravní pyramidu a vztahy mezi jednotlivými články řetězce - vysvětlí nutnost ochrany 	Potravní řetězce Rovnováha v ekosystému	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> - zařadí plazy do přirozených biotopů - popíše vnější a vnitřní stavbu těla - porovná ochranná zbarvení 	Plazi	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a popíše stavbu ptačího vejce - popíše a nakreslí stavbu ptačího brku - najde a určí podle klíčů ptačí hnízdo - zhotoví hnízdo podle modelu - rozliší základní projevy a podmínky života ptáků - orientuje se v jejich určovacích klíčích 	Ptáci	
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení	<ul style="list-style-type: none"> - zařadí podle encyklopedií a určovacích klíčů lesní zvěř - určí podle klíče požerky, trus, vývržky - zhotoví sádrový odlitek stop a zařadí - určí parazity dřev - vysvětlí nutnost ochrany 	Ekosystém les	

danému prostředí			
------------------	--	--	--

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Přírodopisná praktika - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje do hlavních taxonomických skupin	- popíše stavbu těla - zařadí do skupin vybrané zástupce savců - najde odlišnosti v hlavních rozlišovacích znacích: mléčné žlázy tři sluchové kůstky chrup a stoličky srst	Savci	
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- seznamuje se s podmínkami života a možnostmi jejich ohrožení - nakreslí a popíše jednoho zástupce z řádu, jeho zvláštnosti - určí podle atlasů a obrázků zástupce	Vejcorodí a živorodí Vačnatci a placentálové	
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	- obhájí nutnost života našich savců v jednotlivých ekosystémech / ochrana, výskyt, péče o mláďata /	Ekosystém les, louka, rybník, město	
- vysvětlí podstatu potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- nakreslí a popíše ekologickou potravní pyramidu	Potravní řetězce v našich ekosystémech	

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	- vysvětlí rozdílnost pojmů geologie a paleontologie - nakreslí a popíše různé předložené fosílie	Země vznik a stavba Země	
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	- poznává podle fyzik. a chem. vlastností předložené minerály a horniny - zařazuje je do skupin, kreslí podle předlohy - uvede praktický význam	Nerosty a horniny praktický význam a využití zástupců určování vzorků	Ch - prvky, sloučeniny
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	- vyjmenuje půdní typy - do mapy zakreslí půdní typy v ČR - vytvoří mapu půdních typů našeho kraje a svého okolí	Půdy složení výskyt využití	Z - geografie ČR
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- pozoruje v přírodě život ve vodě, zástupce z živočišné a rostlinné říše - seznamuje se s možnostmi ochrany vody před znečištěním - odvodí na základě článků z novin a odborné literatury význam vody	Voda složení význam ochrana	

Charakteristika volitelného předmětu Tady jsem doma

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tady jsem doma je vyučován jako volitelný předmět v 8. ročníku. Časová dotace je 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovacím předmětu Tady jsem doma se používají zejména tyto formy výuky: školní diskuse a debaty, plánovací hry, školní konference, dílny (studia), hodiny s problémově pojatou výukou, školní projekty, terénní výuka (cvičení a pozorování v terénu, zeměpisné exkurze). Při výuce jsou používány učebnicové tituly, pracovní listy, školní atlasy, plány, nástěnné mapy, odborná literatura, časopisy, encyklopedie, zeměpisné grafy a tabulky, fotografie, videa, buzoly atd.

Vyučovací předmět Tady jsem doma využívá ve většině případů kmenovou učebnu. Projektová výuka a některé další formy výuky se uskutečňují také v odborné počítačové učebně. Žáci pracují v rámci celé třídy, v jednotlivých skupinách i individuálně, ve vzájemné spolupráci i samostatně na zadaných úkolech. Terénní výuka se uskutečňuje v podobě cvičení a pozorování v bezprostřední blízkosti školy, komplexní geografické exkurze ve vybraných vzdálenějších lokalitách. Při praktických činnostech v terénu se celá třída rozděluje na jednotlivé pracovní skupiny.

Obsahové vymezení předmětu

Samostatný vyučovací předmět Tady jsem doma vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (Geografie) v RVP ZV. Integruje také tato průřezová témata, která představují v RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Volitelný předmět Tady jsem doma se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata (Zeměpis, Přírodopis, Dějepis, Občanská výchova, Výtvarná výchova). Tento komplexní přístup naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tématických souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci rozšiřují a prohlubují základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a obce. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí v místním regionu. Při všech uvedených metodách, formách, technikách, technologiích a postupech výuky se žáci učí v předmětu Tady jsem doma lépe poznat své bydliště. Smyslem poznávání obce není však pouze vlastní bydliště. Žáci bydlící na vesnici by měli dobře poznat také své nejbližší město, kam jezdí za službami, a okresní město. Blíže by se měli seznámit i s hlavním městem Prahou. Žáci by měli poznat dostupnou krajinu, naučit se jí vnímat a pokoušet se o její hodnocení. V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení atd.

Naučí se spolupracovat se spolužáky při řešení úkolů a problémů, a tím si vytvářet vlastní postoj k ostatním lidem. Žáci jsou vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělání na základě úspěchů z vlastní činnosti a iniciativy.

Tady jsem doma je vyučovací předmět, který se snaží podrobněji prohloubit znalosti ze zeměpisu České republiky, zaměřují se spíše na poznávání místního regionu a obce. Místním regionem je chápáno širší okolí místa školy a bydliště žáků. Obcí je míněna vesnice, město nebo městská čtvrť, kde žáci bydlí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích - na internetu, v tisku, knihách a časopisech (texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky ...)

- získané poznatky ze Zeměpisu propojuje s novými informacemi, žáci tak vytvářejí ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka
- předvádí manipulace s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami (buzola, GPS, teploměr apod.), mapami, plány, atlasy, grafy se statistickými daty
- kontroluje výsledky pozorování, měření a zkoumání a požaduje, aby je žáci samostatně zhodnotili a porovnali se svými dosavadními zkušenostmi, znalostmi a dovednostmi a formulovali patřičné závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností platformu nebo hypotézu k problému či k úkolu, žáci je ověřují praktickou činností, kladou otázky s geografickou tematikou a objevují problémy s tím související, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na geografické otázky
- usiluje se svými žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozují společně patřičné závěry
- pojmenuje podstatné lokální problémy přírodní a společenské sféry, žáci o nich diskutují a usilují o vhodné způsoby řešení problémů, nenechají se odradit počátečními nezdary, sledují a hodnotí vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje na žácích formulaci hypotéz, pojmenování problémů či vlastních názorů na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, žáci uvádějí skutečnosti, ze kterých vyvozují své úsudky, vytvářejí si vlastní názory, formulují vlastní rozhodnutí a uplatňují v jednání své názory, využívají dostupné informační a komunikační prostředky
- konzultuje názory svých žáků, vede je ke vhodné argumentaci, společně spolupracují na řešení problémů a úloh
- uskutečňuje a vede s žáky řízený dialog, žáci vyjadřují své myšlenky a názory v logických postupných krocích

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozděluje pracovní úkoly ve skupině, žáci přijímají svou roli a ztotožňují se s ní, spolupracují při skupinové práci, vytvářejí si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu k práci své i druhých, k zodpovědnosti za výsledky své činnosti, přijímají, diskutují a usměrňují názory druhých
- hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, navozuje sebekritiku, žáci chápou potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

Učitel:

- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, žáci se zajímají o prostředí, v němž žijí, oceňují krásy přírody a historických a kulturních objektů, pociťují občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace, chápou významy přírodních a společenských hodnot, vystupují aktivně a prakticky v jejich zájmu

Kompetence pracovní

Učitel:

- dohlíží na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, na dodržování stanovených a vymezených pravidel pracovních činností, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- informuje své žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu, pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně přírodního a životního prostředí, diskutuje o nich s žáky, žáci uplatňují osvojené vědomosti ve svém profesním životě
- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Tady jsem doma - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou,	- vyhledává informace z různých zdrojů dat - texty, encyklopedie, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, statistické prameny - posuzuje na základě osvojených znalostí vypovídající hodnotu zdrojů dat a statistických ukazatelů - dokáže informace třídit, zobecňovat a výsledky interpretovat - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - rozlišuje mapy podle měřítka a obsahu	Informační a dokumentační zdroje v geografii Plán, mapa Měřítko a obsah map	Inf – vyhledávání informací na internetu M – měřítko mapy

<p>topografickou a kartografickou terminologii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností - čte a interpretuje informace z různých map 		
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá příklady praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - určuje světové strany na mapě a v terénu - orientuje se podle mapy v krajině, čte pochodové a turistické značky - odhaduje vzdálenosti v terénu, určuje v mapě své stanoviště - pracuje s mapami všech měřítek (měření vzdáleností) - pořizuje jednoduché situační plány, schématické mapky - pracuje s porozuměním s jízdními řády - pořizuje s pomocí vybraných dat a podkladů jednoduché itineráře výletů a cest - aplikuje při cvičeních v terénu a při zeměpisných exkurzích v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v terénu 	<p>Praktická topografie při pohybu v terénu - orientace v krajině, praxe s mapami, azimut, situační náčrtky a plány v krajině, praxe s jízdními řády</p> <p>Bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí a lokalizuje místní region (oblast) podle svého bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a vyhledá na mapách místní region - charakterizuje jeho přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobnosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti - posoudí současnou funkci oblasti - charakterizuje předpoklady oblasti pro cestovní ruch - hodnotí postavení místního regionu v rámci státu a vzhledem k sousedním regionům z hlediska geografického, demografického, socioekonomického a hospodářského 	<p>Region Východní Čechy, kraj Vysočina, město Habry</p>	<p>Inf - Práce s informacemi</p>

Charakteristika volitelného předmětu Zeměpisná praktika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Zeměpisná praktika je vyučován jako volitelný předmět v 6. a 7. ročníku. Časová dotace je 1-2 hodiny týdně v obou ročnících.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovacím předmětu Zeměpisná praktika se používají zejména tyto formy výuky: školní diskuse a debaty, plánovací hry, školní konference, dílny (studia), hodiny s problémově pojatou výukou, školní projekty, terénní výuka (cvičení a pozorování v terénu, zeměpisné exkurze). Při výuce jsou používány učebnicové tituly, pracovní listy, školní atlasy, nástěnné a reliéfní mapy, glóby, odborná literatura, časopisy, encyklopedie, zeměpisné grafy a tabulky, fotografie, videa, buzoly atd.

Vyučovací předmět Zeměpisná praktika využívá ve většině případů kmenovou učebnu. Projektová výuka a některé další formy výuky (dílny, kolegia aj.) se uskutečňují také v odborné počítačové učebně. Žáci pracují v rámci celé třídy, v jednotlivých skupinách i individuálně, ve vzájemné spolupráci i samostatně na zadaných úkolech. Terénní výuka se uskutečňuje v podobě cvičení a pozorování v bezprostřední blízkosti školy, komplexní geografické exkurze ve vybraných vzdálenějších lokalitách. Při praktických činnostech v terénu se celá třída rozděluje na jednotlivé pracovní skupiny.

Obsahové vymezení předmětu

Samostatný vyučovací předmět Zeměpisná praktika vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (Geografie) v RVP ZV. Integruje také tato průřezová témata, která představují v RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Zeměpisná praktika se realizují rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata (Zeměpis, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Občanská výchova, Výtvarná výchova). Tento komplexní přístup Zeměpisných praktik naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tématických souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci rozšiřují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapy). Získávají podrobnější poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí. V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení atd.

Naučí se spolupracovat se spolužáky při řešení úkolů a problémů, a tím si vytvářet vlastní postoj k ostatním lidem. Žáci jsou vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělání na základě úspěchů z vlastní činnosti a iniciativy.

Potřebná data a další geografické informace vyhledávají žáci samostatně v tisku, na internetu, v odborných příručkách, encyklopediích a v dalších zdrojích. Jejich následné vyhodnocování a zpracování formou referátů a dalších prací vede žáky k propojování získaných vědomostí ze

Zeměpisu a ostatních předmětů, hledání možných řešení a k vyjádření vlastního stanoviska žáka. Využívání moderních technologií napomáhá k upevnění a systematizaci vědomostí.

Zeměpisná praktika jsou vyučovací předmět, který se snaží podrobněji prohloubit znalosti ze Zeměpisu, zaměřují se spíše na praktické činnosti (včetně výuky v terénu), vytváření různých krátkodobých i dlouhodobých projektů atd.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích - na internetu, v rozhlasu, televizi, encyklopediích a časopisech (texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky ...)
- získané poznatky ze Zeměpisu propojuje s novými informacemi, žáci tak vytvářejí ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka
- pokládá žákům otázky vztažené ke způsobu a příčinám různých přírodních procesů, společně hledají řešení otázek a adekvátní odpovědi
- předvádí manipulace s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami (buzola, GPS, teploměr apod.), s globusem, mapami, plány, atlasy, grafy se statistickými daty
- kontroluje výsledky pozorování, měření a zkoumání a požaduje, aby je žáci samostatně zhodnotili a porovnali se svými dosavadními zkušenostmi, znalostmi a dovednostmi a formulovali patřičné závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností platformu nebo hypotézu k problému či k úkolu, žáci je ověřují praktickou činností, kladou otázky s geografickou tematikou a objevují problémy s tím související, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na geografické otázky
- usiluje se svými žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozují společně patřičné závěry
- pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, žáci o nich diskutují a usilují o vhodné způsoby řešení problémů, nenechají se odradit počátečními nezdary, sledují a hodnotí vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje na žácích formulaci hypotéz, pojmenování problémů či vlastních názorů na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, žáci uvádějí skutečnosti, ze kterých vyvozují své úsudky, vytvářejí si vlastní názory, formulují vlastní rozhodnutí a uplatňují v jednání své názory, využívají dostupné informační a komunikační prostředky
- konzultuje názory svých žáků, vede je ke vhodné argumentaci, společně spolupracují na řešení problémů a úloh
- uskutečňuje a vede s žáky řízený dialog, žáci vyjadřují své myšlenky a názory v logických postupných krocích

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozděluje pracovní úkoly ve skupině, žáci přijímají svou roli a ztotožňují se s ní, spolupracují při skupinové práci, vytvářejí si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu k práci své i druhých, k zodpovědnosti za výsledky své činnosti, přijímají, diskutují a usměrňují názory druhých
- hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, navozuje sebekritiku, žáci chápou potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

Učitel:

- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, žáci se zajímají o prostředí, v němž žijí, oceňují krásy přírody a historických a kulturních objektů, pociťují občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace, chápou významy přírodních a společenských hodnot, vystupují aktivně a prakticky v jejich zájmu
- učí své žáky praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů

Kompetence pracovní

Učitel:

- dohlíží na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, na dodržování stanovených a vymezených pravidel pracovních činností, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- informuje své žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu, pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně přírodního a životního prostředí, diskutuje o nich s žáky, žáci uplatňují osvojené vědomosti ve svém profesním životě

- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Zeměpisná praktika - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá příklady praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - určuje světové strany na mapě a v terénu - orientuje se podle mapy v krajině, čte pochodové a turistické značky - odhaduje vzdálenosti v terénu, určuje v mapě své stanoviště - pracuje s mapami všech měřítek (měření vzdáleností, azimutů atd.) - používá prakticky zeměpisnou síť, souřadnice - pořizuje jednoduché situační plány, schématické mapky, pochodové osy - pracuje s porozuměním s jízdními řády - pořizuje s pomocí vybraných dat a podkladů jednoduché itineráře výletů a cest - aplikuje při cvičeních v terénu a při zeměpisných exkurzích v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v terénu, reaguje svým chováním na modelové situace navozující nebezpečí ve volné přírodě a nebezpečí živelných pohrom 	<p>Praktická topografie při pohybu v terénu - orientace v krajině, praxe s mapami, azimut, situační náčrtky a plány v krajině, praxe s jízdními řády</p> <p>Bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a porovná přírodní a kulturní složky krajiny v okolí školy při terénní praxi - objasní na příkladech narušení společenského prostředí, jejich příčiny v lokálním, regionálním a globálním měřítku - posoudí příčiny a následky globálního poškozování životního prostředí 	<p>Interakce příroda - společnost</p> <p>Globální civilizační, environmentální a ekologické problémy lidstva</p>	

	- posoudí na konkrétních příkladech, jak přírodní prostředí a zásahy do něj ovlivňují způsob života na Zemi		
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	- vyhledává informace z různých zdrojů dat - texty, encyklopedie, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, statistické prameny - posuzuje na základě osvojených znalostí vypovídající hodnotu zdrojů dat a statistických ukazatelů - dokáže informace třídít, zobecňovat a výsledky interpretovat	Informační a dokumentační zdroje v geografii	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Zeměpisná praktika - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	- vyhledává informace z různých zdrojů dat - texty, encyklopedie, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, statistické prameny - posuzuje na základě osvojených znalostí vypovídající hodnotu zdrojů dat a statistických ukazatelů - dokáže informace třídít, zobecňovat a výsledky interpretovat - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - rozlišuje mapy podle měřítka a obsahu - aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností - čte a interpretuje informace z různých map	Informační a dokumentační zdroje v geografii Plán, mapa Měřítko a obsah map	Inf – vyhledávání informací na internetu M – měřítko mapy

<p>- uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<p>- objasní na příkladech narušení společenského prostředí, jejich příčiny v lokálním, regionálním a globálním měřítku - posoudí příčiny a následky globálního poškození životního prostředí - posoudí na konkrétních příkladech, jak přírodní prostředí a zásahy do něj ovlivňují způsob života na Zemi</p>	<p>Interakce příroda - společnost Globální civilizační, environmentální a ekologické problémy lidstva</p>	
<p>- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</p>	<p>- určuje světové strany na mapě a v terénu - orientuje se podle mapy v krajině, čte pochodové a turistické značky - odhaduje vzdálenosti v terénu, určuje v mapě své stanoviště - pracuje s mapami všech měřítek (měření vzdáleností) - pořizuje jednoduché situační plány, schématické mapky - pracuje s porozuměním s jízdními řády - pořizuje s pomocí vybraných dat a podkladů jednoduché itineráře výletů a cest - aplikuje při cvičeních v terénu a při zeměpisných exkurzích v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v terénu</p>	<p>Praktická topografie při pohybu v terénu - orientace v krajině, praxe s mapami, azimut, situační náčrtky a plány v krajině, praxe s jízdními řády Bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě</p>	

Charakteristika volitelného předmětu Cvičení z informatiky

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v učebně informatiky. Tematické celky jsou zpracovány s návazností na předmět Informatika. Osvojování si nových poznatků a dovedností je realizováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které samy slouží jako prostředek pro

vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové, individuální i hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici počítače s připojením na internet a multimediální vzdělávací programy, 2 síťové tiskárny, skener, digitální fotoaparát s kamerou, dataprojektor, různé druhy textů, encyklopedie, odborné knihy.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Cvičení z informatiky umožňuje žákům prohlubování základní úrovně dovedností v oblasti informační gramotnosti. Navazuje na vyučovací předmět Informatika, který je realizovaný ve 4. a 5. ročníku 1. stupně a ve všech ročnících druhého stupně. U žáků se již předpokládá základní úroveň obsluhy PC.

Obsah volitelného předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Informatika, které jsou prohlubovány a rozšiřovány. Vzdělávací obsah integrovaných témat je žákům předáván v širších souvislostech, žáci se v dané problematice učí hledat logické souvislosti a vnitřní vazby, které uplatňují v osobním životě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly je žák veden k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, využití literatury v procesu učení
- tím, že žák může využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žák učí pořizovat si takové poznámky, které mu pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden zadáváním úloh k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat a řešit problémové úlohy, volit z více variant řešení
- žák je veden nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení

Kompetence komunikativní

- žák se učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

- při práci je žák veden ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žák je přizván k hodnocení prací, učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

- žák je seznamován s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- při zpracovávání informací je žák veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žák může využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Cvičení z informatiky - 8. - 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - využívá vhodných aplikací, ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými aplikacemi	- vybere vhodný program pro řešení úkolu, - ve zvolené aplikaci zpracuje údaje podle zadaných parametrů (text, tabulka, graf, obrázek)	Textový editor - práce s textem, obrázky, grafy, diagramy Tabulky (MS Word, MS Excel) – tvorba, formátování, jednoduché vzorce a funkce Grafy (legenda grafu)	
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- zpracovává data v grafické, textovém nebo tabulkovém editoru, prezentuje zpracovaná fakta, uvede zdroje čerpání	Práce s informacemi , výběr, ověření a zpracování informací, prezentace	
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- vyhledává informace na internetu, v literatuře, v tisku atd. - informace vyhodnocuje, posuzuje jejich hodnotu, věrohodnost, návaznost a zpracovává ve zvolené aplikaci - odpovědně přistupuje k nevhodným obsahům na stránkách	Počítačové sítě služby Internetu (e-mail, www, chat)	

- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem, obrazem	- formuluje osobní dopisy a základní slohové útvary - píše hmatovou metodou na klávesnici počítače	Texty Dopis, životopis, oznámení, žádost Psaní na klávesnici hmatová metoda	Čj - sloh - dopis, životopis, oznámení, žádost
- zpracuje a prezentuje informace na uživatelské úrovni v textové, multimediální, grafické formě	- osvojí si postup zpracování a strukturu odborné práce - pracuje s tištěnými prameny, vyhledává informace na internetu	Metodologie odborné písemné práce	
- zpracuje obrázek a prezentuje na uživatelské úrovni v grafické a multimediální podobě	- vytvoří a upraví vektorové objekty v grafickém editoru - získá bitmapový obrázek skenováním, fotografováním - upraví obrázek nebo digitální fotografii ve vhodně zvolené aplikaci podle předem stanovených požadavků a prezentuje je v grafické a multimediální podobě	Počítačová grafika – kompozice, koláže Digitální fotografie (fotografování, kopírování obrázků do PC, úprava fotografií, tisk) vektorové obrázky Skenování (fotografií, úpravy fotografií)	
- komunikuje pomocí internetu či běžných komunikačních zařízení	- odesílá vypracovaná cvičení pomocí el. pošty vyučujícímu - používá v el. poště vkládání přílohy	E-mail – záložky schránky (doručená, odeslaná, rozepsaná pošta, adresář apod.)	

Charakteristika volitelného předmětu Sportovní hry

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 1-2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vždy jednou nebo dvěma vyučovacími hodinami v týdnu. V letním období výuka probíhá na hřišti a v zimním období v tělocvičně nebo v herně stolního tenisu. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány především skupinové a hromadné aktivity žáků. Žáci mají k dispozici nářadí i náčiní, kterým je vybavena tělocvična, a také sportovní pomůcky, které jsou třeba k hodinám probíhajícím na hřišti.

Obsahové vymezení předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Tělesná výchova, se zaměřením na sportovní a pohybové hry s různým zaměřením. Žáci si osvojují průpravné hry a základy sportovních her a herních činností týmu i jednotlivce, seznámí se se zjednodušenými pravidly osvojovaných her, zahrají si podle pravidel minisportů.

Obsahové vymezení předmětu

Výuka ve vyučovacím předmětu je zaměřena na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Sportovní hry je členěn do tematických okruhů:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- žáci užívají osvojené názvosloví na úrovni hráče, rozhodčího, diváka

Kompetence k řešení problémů

- žáci si uvědomují zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- žáci jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojují kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuse

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se aktivně zapojují do sportovních aktivit
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- žáci rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák ...)

Kompetence pracovní

- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci využívají znalosti a dovednosti v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Sportovní hry - 6. - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- aktivně se účastní pohybových aktivit realizovaných při hodinách sportovních her za účelem zlepšení své tělesné kondice - podílí se na volbě aktivit zařazovaných do vyučovacích hodin	Zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní	- provede rozcvičení před pohybovou aktivitou - po ukončení pohybové činnosti provede zklidnění organismu a uvolnění zatěžovaných	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná,	

činností -zatěžovanými svaly	svalů	kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- dodržuje pravidla hygieny, nosí vhodné oblečení a obuv na pohybové aktivity - definuje a dodržuje pravidla bezpečnosti při hodinách sportovních her, při přesunech ze školy na sportoviště, při převlékání na hodinu v šatně, - dbá na bezpečnou manipulaci a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - uvede zásady první pomoci	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- osvojuje si průpravná cvičení k jednotlivým sportovním hrám - aktivně se zapojuje do týmových pohybových aktivit - dbá na zásady v jednání a chování – fair play - účastní se pohybových her pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu - prohlubuje si dovednosti ve fotbale a vybíjené - osvojuje si základy nových sportovních her s míčem (přehazovaná, softbal, volejbal, florbal) - manipuluje s míčem podle instrukcí vyučujícího - osvojuje si základy stolního tenisu, seznamuje se s pravidly a uplatňuje je ve hře - přejímá roli rozhodčího a zapisovatele, zorganizuje jednoduchý turnaj ve stolním tenisu	Pohybové hry - s různým zaměřením vybíjená, přehazovaná, volejbal, košíková, fotbal, florbal, softbal sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie	
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- zhodnotí provedení výkon a porovnává ho s předvedenou ukázkou učitele nebo výkony ostatních spolužáků - označí zjevné nedostatky výkonu, možné příčiny a postupy nápravy	Komunikace při TV - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- rozumí tělocvičnému názvosloví, aktivně je užívá - cvičí podle slovních instrukcí cvičitele - cvičí podle popisu cvičení a nákresu - zdokonaluje se v užívání sportovní terminologie v roli rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- chová se podle zásad – fair play a uplatňuje je při sportovních hrách a soutěžích - dodržuje pravidla sportovních her a soutěží - charakterizuje myšlenky olympismu - respektuje při sportovních hrách své spoluhráče, soupeře, rozhodčí a diváky - uvědomuje si rozdíly ve výkonnosti druhého pohlaví	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, pravidla osvojovaných pohybových činností, olympismus	
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- spolupracuje při týmových hrách a soutěžích - ovládá pravidla sportovních her a soutěží a řídí se jimi - podílí se na vytváření taktiky a dodržuje ji s cílem dosažení úspěchu	Pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů a soutěží	
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- uvědomuje si práva povinnosti hráče, rozhodčího, diváka a organizátora, tyto práva a povinnosti uplatňuje	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, pravidla osvojovaných pohybových činností	

Charakteristika volitelného předmětu Vedení domácnosti

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 6. - 9. ročníku s hodinovou dotací 1-2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět Vedení domácnosti vychází z očekávaných výstupů a obsahu učiva vyučovacího předmětu Svět práce. V tomto vyučovacím předmětu jsou realizovány, prohlubovány a rozšiřovány praktické dovednosti a vědomosti týkající se vedení domácnosti a přípravy pokrmů. Výuka je realizována vyučovacími hodinami ve třídě, v kuchyňce nebo v přilehlých prostorách školy. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, ale umožňují znalosti využít i v praktickém životě, podílet se na běžném provozu domácnosti, vytvářet si kulturní prostředí k bydlení. Při plnění očekávaných výstupů mají žáci k dispozici vybavení školní kuchyňky, odbornou literaturu a další pomůcky potřebné k osvojování si základních pracovních návyků, dovedností, schopností a s tím souvisejících klíčových kompetencí. Při plnění všech očekávaných výstupů jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce s výběrem dvou tematických okruhů:

- Příprava pokrmů
- Provoz a údržba domácnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zařazovanými činnostmi jsou žáci vedeni k vyhledávání a třídění informací a k jejich efektivnímu využívání při přípravě pokrmů a údržbě domácnosti

Kompetence k řešení problému

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k vnímání nejrůznějších problémových situací v oblasti vedení domácnosti, k pochopení problémů a následnému vyhledávání informace vhodné k řešení problému, k objevování různých variant řešení problému, k ověřování praktické správnosti řešení

Kompetence komunikativní

- žáci se učí porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, tvořivě je využívají ke svému rozvoji

Kompetence sociální a personální

- žáci se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Kompetence občanské

- žáci jsou si vědomi svých práv a povinností, základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy

Kompetence pracovní

- žáci se učí používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- žáci jsou vedeni přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí
- žáci se učí využívat znalosti a zkušenosti získané ve vyučovacím předmětu vedení domácnosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Vedení domácnosti - 6. - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- ovládá obsluhu základních kuchyňských spotřebičů - bezpečně používá nástroje v kuchyni	Kuchyně základní vybavení, udržování pořádku a čistoty	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech	- uvede zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni - při práci v kuchyni dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	Bezpečnost a hygiena provozu v kuchyni první pomoc při úrazu	Vz - Zásady první pomoci, úraz el. proudem

v kuchyni	- uvede zásady první pomoci, v případě úrazu poskytne první pomoc		
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- připraví studený i teplý pokrm - provede výběr surovin pro přípravu pokrmu - zjistí postupy při přípravě pokrmu - sestaví jídelníček v souladu se zásadami zdravého životního stylu	Příprava pokrmů úprava za studena, základní způsoby tepelné úpravy, postupy při přípravě pokrmů a nápojů potraviny - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	Inf - Textový editor - jídelníček, postup přípravy pokrmů - recept
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	- připraví jednoduché prostírání a úpravu stolu při slavnostním stolování - uvede pravidla správného stolování a etikety a aplikuje je při společném stolování	Úprava stolu a stolování jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu ve společnosti, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Inf - Internet - zásady správného stolování, etiketa
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	- seznámí se se základy péče a ošetřování pokojových rostlin - vytvoří jednoduchou vazbu květin - seznámí se s vlivem rostlin na zdraví člověka	Okrasné květiny základy ošetřování pokojových květin, jednoduchá vazba květin, rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie, řez	Inf - Internet, textový editor - okrasné rostliny (katalog - péče o pokojové rostliny)
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	- seznámí se s vlastnostmi technických materiálů - používá pracovní pomůcky pro práci s technickým materiálem - provádí údržbu pracoviště a pomůcek	Vlastnosti materiálu užití v praxi (dřevo, kov, plasty)	
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce s technickým materiálem - zná zásady první pomoci a v případě úrazu poskytne první pomoc	Bezpečnost a hygiena při práci s nástroji a nářadím zásady první pomoci při úrazu	Vz - Zásady první pomoci

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- pracuje s různými materiály – dřevo, kov, plasty - plánuje postup práce a volí k práci přiměřené nástroje a nářadí	Tvorba dekorativních výrobků	
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- pojmenuje pracovní nástroje a nářadí - používá nástroje a nářadí k přiměřeným pracovním činnostem	Pracovní pomůcky nářadí a nástroje pro ruční opracování	
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	- naplňuje si svoji pracovní činnost	Jednoduché pracovní operace a postupy	
- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	- seznámí se se způsoby plateb, rozlišuje hotovostní a bezhotovostní platební styk, vyplní složenku - vytvoří rozpočet domácnosti	Finance provoz a údržba domácnosti - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti	Inf - Internet - ekonomika domácnosti Vo - Finance
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	- ovládá spotřebiče v cvičné kuchyňce - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - ovládá obsluhu, sdělovací techniku a elektroniku v domácnosti	Elektrotechnika v domácnosti elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba	
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	- provádí úklid cvičné kuchyňky, třídy, šatny a dalších prostor školy - seznamuje se s úklidovými prostředky, zhodnotí jejich dopad na životní prostředí a jejich ekologickou likvidaci - třídí odpad - provádí údržbu oděvů (praní, žehlení)	Údržba oděvů a textilií úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti	Př - Ekologie
- dodržuje základní	- seznamuje se s bezpečnostními pravidly	Provoz a údržba domácnosti	

hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	obsluhy spotřebičů v domácnosti - zpracuje zásady první pomoci při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	
--	---	---	--

Charakteristika volitelného předmětu Dějepisná praktika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 6. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se uplatňuje ve zvýšené míře samostatné vyhledávání informací a využití audiovizuální techniky (DVD, VHS, encyklopedie, projekty a různé výukové programy).

Obsahové vymezení předmětu

Obsah volitelného předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Dějepis. Umožňuje žákům rozvíjet zájem o určité historické období, událost aj. (např. výtvarné slohy).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při kterých vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů a využívají poznatky z různých předmětů

Kompetence k řešení problémů

- do výuky jsou zařazeny rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů) a metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- žáci jsou vedeni k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k samostatnému řešení problému a k volbě vhodného způsobu řešení
- žáci jsou též vedeni ke kritickému myšlení a k vytváření uvážlivých rozhodnutí, která jsou schopni obhájit

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k přesnému a výstižnému vyjadřování a učí se diskutovat
- žáci jsou vedeni k věcnému argumentování a k práci s různými typy textů
- žáci se učí využívat také informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k účinné spolupráci ve skupině, a tím se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci se učí diskutovat v malé skupině i s celou třídou

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k tomu, aby brali ohled na druhé, také jsou motivováni k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- v žácích je probouzen vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- žáci se také učí projevat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- žáci dodržují dohodnuté kvality práce
- žáci jsou vedeni k využívání svých znalostí v běžné praxi
- žákům je umožněno vzájemně si radit a pomáhat

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Dějepisná praktika - 6. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - orientuje se na časové ose, v historických mapách a encyklopediích, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- vyjmenuje instituce, které shromažďují informace o minulosti - sestaví časovou přímku, zapíše do ní jednotlivé události - vyčte z přímky časové údaje - orientuje se v historických mapách - uvede příklady důležitosti a potřeby dějinných poznatků	Člověk v dějinách Význam zkoumání dějin (regionální dějiny), získávání informací o dějinách – kde můžeme najít poznatky o historii (internet, encyklopedie, DVD, VHS – práce s těmito mediemi)	
- charakterizuje život	- popíše a srovná jednotlivé typy člověka	Počátky lidské společnosti	Vv - pravěké malby

pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	<ul style="list-style-type: none"> - porovná způsob soužití lidí, způsob obživy, nástroje, nářadí, schopnosti a dovednosti, představy a názory - uvede příklady archeologických kultur na našem území a nakreslí do mapy - poznává způsob jejich života, chápe význam pravěkých maleb, poznává nejbližší pravěké osady v okolí 	Člověk a lidská společnost v pravěku – poznání celkového způsobu života v tomto období (řeč, myšlení, obživa, bydlení,...)	
- objasní význam zemědělství pro lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> - s využitím mapy dokáže objasnit vznik zemědělství a chovu dobytka, srovnává přírodní podmínky jednotlivých oblastí - popíše způsob soužití a obživy člověka - vysvětlí význam vzniku řemeslné výroby - rozezná různé nástroje potřebné k životu tehdejšího člověka 	Člověk a lidská společnost v pravěku – srovnání zemědělství v pravěku a dnes (nástroje, dovednosti), zpracování přehledu prvních řemesel (objasnění vzniku názvů řemesel)	Z - zemědělské oblasti
- objasní význam zpracování kovů pro lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí časové přímky určí dobu trvání mladší a pozdní doby kamenné na našem území - srovnává způsob soužití lidí s obdobím doby kamenné 	Člověk a lidská společnost - doba bronzová a železná – ukázky různých archeologických předmětů z našeho území – vytváření nástěnných obrazů	
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- srovnává vývoj společnosti v nejpokročilejších oblastech s vývojem ve střední Evropě	Nejstarší civilizace Kořeny evropské kultury Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz – vynálezy, zajímavosti Vyhledávání na internetu a v encyklopediích	

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- vyhledává informace v mapách, encyklopediích - porovnává způsob života a kulturu v jednotlivých oblastech - objevuje společenské uspořádání na příkladech prvních zákonů - zdůvodní, proč muselo být vytvořeno písmo	Nejstarší starověké civilizace jejich kulturní odkaz - Mezopotámie, Egypt (hieroglyfy, klínové písmo – vytváření hliněných destiček), stavba pyramid, vyspělost hospodářství a kultury	Z - orientace na mapě
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- uvede příklady vyspělé staroindické a čínské kultury na základě vyhledávání v encyklopediích, na internetu - porovná náboženské představy s představami nejstarších lidí	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - Indie, Čína (poznávání náboženství, vynálezy)	
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech, vysvětlí podstatu antické demokracie	- charakterizuje podstatu městských států - na příkladech státního zřízení vyvodí princip demokracie	Antické Řecko – myšlenky starořeckých myslitelů, přínos dnešnímu světu, architektura a řecké umění (literatura, divadlo,...), přehled starořeckých bohů Vytváření prezentací	
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, uvede osobnosti antiky důležité pro evropské civilizace	- uvede příklady významných osobností z oblasti kultury - reprodukuje báje a pověsti a na jejich základě vysvětluje představy o bozích - vytvoří přehled kulturních a historických památek v dané oblasti - shrne poznatky z věd a jejich využití	Antický Řím – umění římských rétorů (naučit se mluvit před publikem), přínos dnešnímu světu, život gladiátorů a otroků, římská architektura a umění Vytváření prezentací	Čj - mluvní cvičení, římské báje
- demonstruje zrod křesťanství a souvislost s judaismem	- charakterizuje obsah křesťanského náboženství a dobu vzniku bible - srovnává křesťanství se starším římským náboženstvím, uvádí odlišnosti - zdůvodní, proč křesťanství získávalo stoupence mezi chudinou a otroky	Střední Evropa – poznávání křesťanství jako světového náboženství, základní poznatky o Bibli (Starý zákon, Nový zákon) – ukázka literárního díla	

--	--	--	--

Charakteristika volitelného předmětu Literárně-jazyková praktika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se uplatňuje poslech, četba, reprodukce textu, práce s jazykovými příručkami a vyhledávání informací. Využívají se výukové programy na PC a krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah volitelného předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Český jazyk. Náplní předmětu budou náročnější jazykové a slohové úkoly, interpretace sdělení, analýzy textů. Žáci budou vedeni ke správnému užívání jazyka vzhledem ke komunikační situaci. Měli by být schopni pracovat s textem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání a třídění informací a k jejich následnému propojování do širších významových celků
- žáci jsou vedeni k správnému používání terminologie, osvojují si tak základní jazykové a literární pojmy
- žáci jsou vedeni také k využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problému

- žákům jsou zadávány úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- žáci se také učí využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- žáci se snaží samostatně řešit problémy a volí si tak vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- žákům jsou zadávány úkoly, při kterých se učí vzájemné spolupráci
- žáci jsou vedeni k tomu, aby brali ohled na druhé a dokázali výstižně argumentovat
- žáci se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu

- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat, učí se účinně zapojit do diskuse a obhajovat své názory
- žáci také vedeni k využívání jednotlivých informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k vzájemné spolupráci ve skupině, a tak se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence občanské

- žáci jsou také motivováni k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- zadávanými úkoly se v žácích probouzí zájem o kulturní dědictví a zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- žáci jsou také vedeni k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít svých znalostí v běžné praxi

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Literárně-jazyková praktika - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, monologu	- zná pravidla diskuse - dodržuje pravidla veřejného společenského vystupování - zná rozdíl mezi dialogem a monologem	Diskuse – s přípravou i bez přípravy, diskuse o aktuálních tématech Ukázky divadelních textů – slavné monology, vtipné dialogy (Osvobozené divadlo)	
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních	- dbá na obsah, jazykovou správnost a slohovou vhodnost - správně a zřetelně vyslovuje, dbá na přiměřené tempo řeči, sílu hlasu a celkové vystupování - zná hlavní zásady českého slovosledu	Proslov a projev – aktuální témata Vytváření složitěji vystavěného textu Práce s namluveným literárním textem – rozbor verbálního projevu	

prostředků řeči			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - zvládá pravopis, lexikální, morfologická, syntaktická a slovtvorná pravidla textu 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyjádřit svůj názor a osobní postoj - volí aktuální témata - umí napsat souvislý a smysluplný text 	<p>Úvaha – umění argumentace, obhajoba vlastního názoru</p> <p>Argumentace o aktuálních problémech a tématech</p> <p>Práce s textem – stavba souvětí, lexikální, morfologický a syntaktický rozbor</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - pracuje s pravidly českého pravopisu a dalšími jazykovými příručkami - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří profesní životopis - správně skloňuje cizí a přejatá slova - zná nejvýznamnější autory 1. poloviny 20. století 	<p>Strukturovaný životopis – vytvoření svého životopisu (porovnání s životopisem psaným jako souvislý text)</p> <p>Vyhledávání správného pravopisu a skloňování ve slovnících a pravidlech</p> <p>Zpracování životopisů významných spisovatelů a básníků (prezentace)</p>	Inf - zásady správného psaní textů
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> - pozná jednotlivé publicistické žánry - najde útvary v tisku - pokusí se vytvořit svůj vlastní literární nebo publicistický text 	<p>Fejeton, reportáž, recenze komentář, úvodník – zásady těchto slohových útvarů</p> <p>Napsání vtipného fejetonu na aktuální téma</p> <p>Připomenutí nejslavnějších fejetonistů v naší literární historii (ukázky, rozbor textu)</p>	

- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- dokáže najít zprávy bulvárního charakteru - zná zakladatele českého novinářství a další slavné novináře - zná nejvýznamnější novináře v historii českého zpravodajství - rozpozná seriózní a bulvární periodika	Zprávy v médiích – práce s novinami a časopisy Vytváření textů k jednotlivým titulům a naopak Základy mediální výchovy Porovnání novinářství v 19. století a dnes	Inf - vyhledávání na internetu
- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu - samostatně připraví a přednese text	- samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - správně skloňuje a používá správné tvary slov	Referát – na základě znalostí o výstavbě textu vytvoří referát o významné literární osobě 2. poloviny 20. století Zásady správného přednesu před publikem	
- využívá všech získaných poznatků o jazyce k vlastní tvořivé práci	- využívá poznatků o jazyce a stylu - zná pravidla výstavby věty jednoduché i souvětí - poznává rozdílnosti mezi literárním, filmovým a divadelním zpracováním textu	Ukázky všech možností práce s textem – divadlo, film, dokument, próza, poezie, zpravodajské útvary atd. Rozbory ukázek (DVD, internet, audio nahrávky,...)	

Charakteristika volitelného předmětu Konverzace v Anglickém jazyce

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 7.- 9. ročníku s časovou dotací 1-2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Ve vyučovací hodině se uplatňuje poslech, četba, reprodukce textu písemná i ústní, práce s jazykovými materiály (slovníky, časopisy). Využívají se výukové programy na PC a krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je zaměřen na rozšiřování a upevňování slovní zásoby. Žáci se učí porozumět čtenému i mluvenému textu, vedou dialog. Seznamují se s reáliemi anglicky mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci propojují získané poznatky do širších celků

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí vyhledávat vhodné informace

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- žáci se učí vzájemné spolupráci
- žáci jsou vedeni k využívání jednotlivých informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k diskusi a ke vzájemnému naslouchání
- žáci se učí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Kompetence pracovní

- žáci se učí efektivně organizovat svou práci
- žáci mohou využít znalostí v praxi

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Konverzace v Anglickém jazyce - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	- čte nahlas a foneticky správně přiměřeně náročné audio-orálně připravené texty.	Vyjadřování představ Slovní zásoba a tvoření slov Gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	
- rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	- dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů		
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	- rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou a více osob		
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- dokáže se orientovat v monologu či dialogu a v psaném textu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout		
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	- využívá slovníky		Čj - práce se slovníkem
- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a	- má základní poznatky o angl. mluvících zemích		Z - orientace na mapě

probíranými tematickými okruhy			
- správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- přednese a napíše krátkou zprávu či sdělení - napíše stručný osobní dopis	Osobní dopis	
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	- vhodně reaguje v nejběžnějších řečových situacích - umí jednoduše vyjádřit svůj názor	Setkání Společenský program	
- vyžádá jednoduchou informaci	- vyhledá a vyžádá zákl. informace		
- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- umí vyhledat zákl. informace a hlavní myšlenky	Oblékání	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Konverzace v Anglickém jazyce - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	- čte nahlas a foneticky správně náročnější texty	Slovní zásoba a tvoření slov Gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	
- rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na	- rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdělení - dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů	Orientace v terénu	

otázky			
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	- dokáže se orientovat v monologu, dialogu a textu s neznámými výrazy, jejich význam dokáže odhadnout		
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- čte širší okruh tištěných materiálů, orientuje se i v úryvcích autentických textů, převážně informativního charakteru		
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	- využívá slovníky		Čj - práce se slovníkem
- sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	- má všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi (k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot jiných národů)		MKV - Multikulturalita
- tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- umí užívat jednoduché obraty, vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu, ... - napíše osobní dopis, umí vyjádřit své zážitky, dojmy, přání, atd.	Omluva a reakce na omluvu Poděkování a reakce na poděkování Prosba Žádost Přání a blahopřání Osobní dopis	
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	- reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace		
- vyžádá jednoduchou informaci	- je schopen domluvit si setkání, společný program, nakupovat různé zboží, jízdenky,	Nákupy Cestování	

	vstupenky apod.	Sport	
- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- domluví se v běžných každodenních situacích	Péče o zdraví Člověk a společnost	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Konverzace v Anglickém jazyce - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	- čte nahlas a foneticky správně náročnější texty	Slovní zásoba a tvoření slov Gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	- rozumí souvislým projevům učitele a textům v učebnicích, časopisech...		
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	- rozumí monologickým i dialogickým projevům rodilých mluvčích, pronášeným v přirozeném tempu a obsahujícím několik neznámých výrazů snadno odhadnutelných z kontextu		
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- odhaduje významy neznámých výrazů		
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci	- používá slovníky a jazykové příručky - umí napsat stručný životopis	Formulář Dotazník	Čj - práce s dvojjazyčným

nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	- vyplní běžný formulář a dotazník - pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty)		slovníkem
- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	- orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, společenskopolitických, kulturních a historických reáliích	Sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a České republiky	Z - orientace na mapě D - základní historická data
- gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- formuluje otázky a odpovídá na ně - pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v dialogických situacích každodenního života - samostatně vede jednoduchý dialog - vyjadřuje vlastní názor	Škola Volný čas Zájmová činnost	
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	- reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text		
- vyžádá jednoduchou informaci	- dokáže si vyžádat potřebnou informaci	Žádost o pomoc, službu, informaci	
- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- domluví se v běžných životních situacích		

Charakteristika volitelného předmětu Matematická praktika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 8.- 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v kmenové učebně. Dovednosti a znalosti, které si žáci v rámci předmětu upevňují a doplňují, jsou důležité k jejich přípravě na střední školy a pro jejich další vzdělávání. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové a individuální aktivity žáků. Žáci občas využívají počítače s připojením na internet.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah volitelného předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Matematika, které jsou prohlubovány, rozšiřovány a upevňovány. Žáci si upevňují pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití, řeší úlohy, které jsou předpokladem pro další úspěšné studium.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- žáci porovnávají v týmu i samostatně dosažené výsledky
- žáci vyhledávají vhodné způsoby, metody a strategie řešení
- žáci se učí operovat se znaky a symboly
- žáci uvádějí věci do souvislostí
- žáci zpracovávají informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívají je k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci rozvíjejí schopnost objevovat problém a hledají různé varianty řešení
- žáci chápou význam kontroly dosažených výsledků
- žáci zvažují možnost žádného řešení nebo více řešení

Kompetence komunikativní

- žáci diskutují o řešení
- žáci se nebojí zeptat se
- žáci se učí formulovat řešení úloh
- žáci přijímají názory svých spolužáků, doplňují je
- žáci se učí vyjádřit svůj názor

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí umět dodržovat stanovená pravidla pro práci ve skupině

- žáci se učí vzájemné toleranci a zodpovědnosti

Kompetence občanské

- žáci se učí respektovat názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy

Kompetence pracovní

- žáci se učí bezpečně používat rýsovací pomůcky a udržovat je v pořádku
- žáci dodržují pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Matematická praktika - 8. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - analyzuje a řeší jednoduché problémy modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- vypočítá násobek a dělitele přirozeného čísla a výpočty aplikuje v úlohách z praxe - provádí početní operace se zlomky - provádí početní operace s racionálními čísly, využívá je v praktických úlohách - využije poměr k rozdělení, zvětšení a zmenšení v daném poměru - řeší slovní úlohy s procenty	Dělitelnost přirozených čísel největší společný dělitel a nejmenší společný násobek slovní úlohy Zlomky početní operace se zlomky Racionální čísla číselné výrazy Poměr slovní úlohy, měřítko map Procenta výpočty s procenty, slovní úlohy	
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou	- definuje vlastnosti pravoúhlého trojúhelníka - definuje a využívá Pythagorovu větu a větu obrácenou k Pythagorově větě - aplikuje získané znalosti při výpočtech v rovině	Pythagorova věta pravoúhlý trojúhelník slovní úlohy	

mocninu a odmocninu	a v prostoru a ve slovních úlohách		
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- provádí početní výkony s n-tou mocninou - vyjádří číslo ve zkráceném a rozvinutém zápisu v desítkové soustavě - sčítá, odčítá a násobí mnohočleny, využívá vzorce při úpravách mnohočlenů - provádí rozklad mnohočlenů na součin vytýkáním a pomocí vzorců	Mocniny s přirozeným mocnitelem početní operace s mocninami zápis čísla v desítkové soustavě $a \cdot 10^n$ Výrazy číselné výrazy a jejich hodnota zapsat slovní text výrazem výrazy s proměnnou sčítání a odčítání výrazů násobení výrazů úpravy vytýkáním před závorku využití vzorce $(A + B)^2$, $(A - B)^2$, $(A + B) \cdot (A - B)$	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	- řeší základní slovní úlohy pomocí rovnic	Lineární rovnice řešení lineárních rovnic slovní úlohy	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- využívá vlastností trojúhelníků a čtyřúhelníků k jejich konstrukci - využívá vztah pro výpočet obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku - aplikuje získané znalosti v praktických úlohách	Trojúhelníky, čtyřúhelníky konstrukce rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku slovní úlohy	
- načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- načrtne hranol, válec, načrtne a sestrojí jeho síť - využívá vztah pro výpočet povrchu a objemu - aplikuje získané znalosti v praktických	Hranoly, válec, jehlan, kužel, koule slovní úlohy využívající výpočet povrchu a objemu	

	úlohách		
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- pracuje s pravoúhlou soustavou souřadnic - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - sestrojí grafy přímé a nepřímé úměrnosti	Funkce pojem funkce - tabulka a graf, definiční obor, obor hodnot graf lineární funkce nepřímá úměrnost přímá úměrnost	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Matematická praktika - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- vypočítá násobek a dělitel přirozeného čísla a výpočty aplikuje v úlohách z praxe - provádí početní operace se zlomky - provádí početní operace s racionálními čísly, využívá je v praktických úlohách - využije poměr k rozdělení, zvětšení a zmenšení v daném poměru - řeší slovní úlohy s procenty	Dělitelnost přirozených čísel největší společný dělitel a nejmenší společný násobek slovní úlohy Zlomky početní operace se zlomky Racionální čísla číselné výrazy Poměr slovní úlohy, měřítko map Procenta výpočty s procenty, slovní úlohy	
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve	- definuje vlastnosti pravoúhlého trojúhelníka - definuje a využívá Pythagorovu větu a větu obrácenou k Pythagorově větě	Pythagorova věta pravoúhlý trojúhelník slovní úlohy	

výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- aplikuje získané znalosti při výpočtech v rovině a v prostoru a ve slovních úlohách		
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- provádí početní výkony s n-tou mocninou - vyjádří číslo ve zkráceném a rozvinutém zápisu v desítkové soustavě - sčítá, odčítá a násobí mnohočleny, využívá vzorce při úpravách mnohočlenů - provádí rozklad mnohočlenů na součin vytýkáním a pomocí vzorců	Mocniny s přirozeným mocnitelem početní operace s mocninami zápis čísla v desítkové soustavě $a \cdot 10^n$ Výrazy číselné výrazy a jejich hodnota zapsání slovního textu výrazem výrazy s proměnnou sčítání a odčítání výrazů násobení výrazů úpravy vytýkáním před závorku využití vzorce $(A + B)^2$, $(A - B)^2$, $(A + B) \cdot (A - B)$	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší základní slovní úlohy pomocí rovnic nebo jejich soustav	Lineární rovnice a soustavy lineárních rovnic řešení lineárních rovnic řešení soustavy rovnic sčítací, dosazovací a kombinovanou metodou slovní úlohy	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních	- využívá vlastností trojúhelníků a čtyřúhelníků k jejich konstrukci - využívá vztah pro výpočet obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku - aplikuje získané znalosti v praktických úlohách	Trojúhelníky, čtyřúhelníky konstrukce rovnoběžníku a lichoběžníku a trojúhelníku obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku a trojúhelníku slovní úlohy	

rovinných útvarů			
- načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- načrtne hranol, válec, jehlan, kužel a kouli, načrtne a sestrojí jeho síť - využívá vztah pro výpočet povrchu a objemu - aplikuje získané znalosti v praktických úlohách	Hranoly, válec, jehlan, kužel, koule slovní úlohy využívající výpočet povrchu a objemu	
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- pracuje s pravoúhlou soustavou souřadnic - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - sestrojí grafy základních funkcí	Funkce pojem funkce - tabulka a graf, definiční obor, obor hodnot graf lineární funkce nepřímá úměrnost přímá úměrnost grafické řešení soustavy dvou rovnic	

Charakteristika volitelného předmětu Fyzikální praktika

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 6.-7. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována v učebně fyziky. Tematické celky jsou zpracovány s návazností na vyučovací předmět Fyzika. Žáci se učí vyhledávat souvislosti mezi jednotlivými přírodními jevy, rozvíjet dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány skupinové a individuální aktivity žáků.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah volitelného předmětu vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Fyzika, které jsou prohlubovány, rozšiřovány a procvičovány. Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají a třídí informace
- žáci měří, experimentují a porovnávají získané informace
- žáci zpracovávají informace
- žáci vyhledávají vhodné způsoby, metody a strategie řešení

Kompetence k řešení problémů

- žáci volí vhodné postupy řešení problémů
- žáci získávají informace nutné k dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k diskusi k řešení
- žáci se učí formulovat řešení úloh
- žáci přijímají názory svých spolužáků, doplňují je
- žáci se učí vyjádřit svůj názor

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí umět dodržovat stanovená pravidla pro práci ve skupině
- žáci se učí vzájemné toleranci a zodpovědnosti

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů a k šetrnému využívání elektrické energie
- žáci jsou podněcováni k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- žáci se učí bezpečně používat vybavení učebny
- žáci dodržují pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Fyzikální praktika - 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
--------------------------	-----------------------	--------------	------------------------

v RVP ZV			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - změří velikost působící síly 	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plynné - vyjmenuje a experimentálně určí některé vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek - popíše společné a rozdílné vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek - rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná dvě působící síly - uvede značku a jednotku síly - v jednoduchých případech správně použije siloměr ke změření velikosti síly - uvede vztah mezi hmotností tělesa a gravitační silou působící na těleso 	<p>Stavba látek</p> <p>dělení látek na kapalné, pevné a plynné</p> <p>vlastnosti látek</p> <p>síla</p> <p>gravitační síla</p> <p>síly působící na těleso</p> <p>měření síly</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 	<ul style="list-style-type: none"> - experimentem prokáže vzájemné přitahování a odpuzování elektrovaných těles a tento jev vysvětlí - definuje el. pole jako místo, kde působí el. síla 	<p>Elektrické vlastnosti látek</p> <p>elektrování těles</p> <p>elektrické pole</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše části tyčového magnetu - experimentálně určí póly tyčového magnetu - popíše magnetické pole Země - uvede příklady použití magnetu v praxi 	<p>Magnetické vlastnosti látek</p> <p>magnety, póly magnetů</p> <p>magnetické pole</p> <p>magnetické pole Země</p>	<p>Z - magnetické póly Země</p>
<ul style="list-style-type: none"> - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa 	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá značky a jednotky základních veličin - provede jednoduché převody jednotek - změří délku tělesa - změří hmotnost pevného a kapalného tělesa - změří objem pevného a kapalného tělesa 	<p>Měření fyzikálních veličin</p> <p>fyzikální veličina délka, hmotnost, objem, čas a hustota</p> <p>jednotky fyzikálních veličin</p> <p>měřidla fyzikálních veličin</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - změní časový úsek pomocí stopek - uvede značku a jednotku hustoty 		
<ul style="list-style-type: none"> - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně teploty 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede značku a jednotku teploty - změní teplotu pomocí teploměru - zaznamená změřené hodnoty tabulkou a grafem 	Teplota měření teploty teploměry	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - určí látku podle hustoty s využitím tabulek - využívá vztah $m = V \cdot \rho$ při řešení úloh - řeší jednoduché fyzikální úlohy 	Výpočty úloh	M - řešení jednoduchých rovnic

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Fyzikální praktika - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady různých pohybů - určí druhy pohybů v praxi - využije vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu při řešení praktických úloh a problémů - sestojí graf závislosti dráhy pohybu na čase a pracuje s ním 	Pohyb těles klid a pohyb tělesa rovnoměrný, nerovnoměrný pohyb přímocharý a křivocharý pohyb výpočet rychlosti, dráhy, času	M - rovnice, převody jednotek
<ul style="list-style-type: none"> - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozeznává jednotlivé druhy sil - určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejných nebo opačných 	Síla, skládání dvou sil, výslednice dvou sil rovnováha sil	M - rýsování

jejich velikosti, směry a výslednici	směrech - změří velikost působící síly siloměrem - rozliší účinky síly na těleso na praktických příkladech (posuvné, otáčivé, deformační) - experimentem určí těžiště tělesa	těžiště účinky síly	
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	- objasní 1., 2., 3. pohybový zákon - použije zákony při objasnění situací a praktických problémů	Newtonovy zákony urychlující a brzdící účinky setrvačnost vzájemné působení dvou těles	
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	- popíše páku a kladku - uvede příklady užití v praxi vypočítá libovolnou veličinu při rovnováze na páce	Rovnováha na páce a kladce rovnoramenné váhy, páka kladka (volná, pevná)	
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- objasní vztah mezi tlakem, působící silou a plochou na praktických příkladech - vypočítá libovolnou veličinu ze vztahu pro tlak - navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak	Tlaková síla a tlak převody jednotek tlaku (hPa, kPa) závislost tlaku na ploše výpočty	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- popíše mechanické vlastnosti kapalin - formuluje Pascalův zákon - objasní Pascalův zákon na jednoduchých hydraulických zařízeních - vypočítá libovolnou veličinu v jednoduchém hydraulickém zařízení	Pascalův zákon mechanické vlastnosti kapalin tlak v kapalině hydraulická zařízení	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- popíše vliv gravitačního pole Země na kapalinu (volná hladina, hydrostatický tlak) - objasní závislost hydrostatického tlaku na hloubce a hustotě kapaliny - vypočítá hydrostatický tlak	Hydrostatický tlak účinky gravitační síly Země na kapalinu souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny	

<p>- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</p>	<p>- určí velikost vztlakové síly pokusem i výpočtem - formuluje Archimédův zákon - uvede příklady z praxe - vysvětlí podstatu potápění, plování a vznášení se těles</p>	<p>Archimédův zákon vztlaková síla potápění, vznášení se a plování těles nestejnorodá tělesa</p>	
--	---	--	--

Charakteristika volitelného předmětu Písemná a elektronická komunikace

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 6. a 7. ročníku, vychází ze vzdělávací oblasti Informační a telekomunikační technologie a je dotován hodinovou dotací 1-2 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v učebně informatiky. Technika ovládání klávesnice PC vychází z metodicky zpracovaných postupů s využitím počítačových programů a literatury. Osvojování si nových poznatků a dovedností je realizováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které samy slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Ve vyučovacích hodinách jsou zařazovány především individuální aktivity žáků. Žáci mají k dispozici počítače s připojením na internet a multimediální vzdělávací programy, síťové tiskárny, skener, digitální fotoaparát s kamerou, dataprojektor, různé druhy textů, encyklopedie, odborné knihy.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah volitelného předmětu Písemná a elektronická komunikace vychází z očekávaných výstupů vyučovacího předmětu Informatika se zaměřením na zpracování a využití informací v textovém editoru, ovládání klávesnice PC. Především je kladen důraz na techniku ovládání klávesnice PC při psaní textu a jeho dalšího zpracování ve Wordu. Očekávaným přínosem vyučovacího předmětu je osvojení si dovedností klávesnicové gramotnosti, zvýšení produktivity a kvality práce na PC.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly je žák veden k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě

- žák učí orientovat se v textu, který využívá při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k tvořivému řešení problémových úloh, hledá způsoby jejich řešení a praktickému realizování

Kompetence komunikativní

- žák se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci je žák veden k plánování plnění úkolů, hlídání časového harmonogramu apod.
- žák je přizván k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

- při zpracovávání informací je žák veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

Kompetence pracovní

- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žák může využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Písemná a elektronická komunikace - 6. - 7. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák: - ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory využívá vhodných aplikací	- orientuje se na klávesnici, zná funkce jednotlivých skupin kláves - píše hmatovou metodou na klávesnici počítače	Psaní na klávesnici hmatová metoda	

- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem, obrazem	- v textového editoru napíše a upraví jednoduchý text - formuluje osobní dopisy a základní slohové útvary	Word formátování textu Dopis, životopis, oznámení, žádost	
- komunikuje pomocí internetu či běžných komunikačních zařízení	- používá internet a elektronickou poštu k výměně dokumentů	Internet elektronická výměna dokumentů	

Charakteristika volitelného předmětu Finanční gramotnost

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako volitelný předmět v 8. a v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami v kmenových učebnách nebo v učebně informatiky, případně mimo školu (exkurze...). Osvojování si nových poznatků a dovedností je motivováno prostřednictvím aktivizačních metod výuky, které slouží jako prostředek pro vytváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů. Aktivita žáků jsou individuální, skupinové i hromadné. Ve vyučovací hodině je aplikováno skupinové vyučování, diskuse, výklad, samostatná práce, soutěže, projekty, práce na PC atd.

Obsahové vymezení předmětu

Finanční gramotnost se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v pracovně-právní, finanční a sociální realitě. Vede žáky k sebekontrolě a orientaci na trhu práce. Seznamuje žáky s hospodářským životem, činností obchodních institucí apod. Obsah je plně v souladu s tématem Stát a hospodářství spadajícím do vzdělávacího oboru Výchova k občanství definovaného RVP ZV v podobě z roku 2007, zároveň vychází vstříc doplněním, která byla ve formulaci tohoto tématu navržena ve formě Standardů finanční gramotnosti pro základní vzdělávání vyhlášených v roce 2008. Učivo rozvíjí výstupy z předmětů Výchova k občanství, Matematika a Informatika.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají informace na internetu, třídí je, zpracovávají je v tabulkách a grafech a vyvozují z nich závěry
- žáci volí různé postupy práce

Kompetence k řešení problémů

- žáci používají vhodné matematické postupy, na jejichž základě je možné zvolit správné rozhodnutí
- žáci kriticky myslí, obhajují svůj způsob řešení daného problému v konfrontaci s názory ostatních žáků

Kompetence komunikativní

- žáci představují výsledky své práce nebo práce své skupiny formou prezentace
- žáci pracují s různými druhy textů, analyzují je a vyhledávají v nich

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině, diskutují v rámci třídy
- žáci jsou motivováni k zapojení do diskuse
- žáci ovládají své jednání tak, aby měli pocit sebeuspokojení

Kompetence občanské

- žáci chápou základní principy, na nichž spočívají zákony, sociální systém ČR

Kompetence pracovní

- žáci se orientují v otázkách souvisejících s podnikáním a trhem práce

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Finanční gramotnost - 8. - 9. ročník

Očekávané výstupy v RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	- rozlišuje formy vlastnictví a uvede příklady - charakterizuje formy bydlení - definuje krádež a pirátství - navrhne způsoby ochrany vlastnictví - je veden k respektování autorských práv	Vlastnictví - hmotné a duševní Bydlení Katastr nemovitostí Ochrana vlastnictví Krádež a pirátství Autorská práva	Inf - Autorská práva
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné	- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje domácnosti	Rozpočet Typy rozpočtů Rozvaha domácnosti Domácí finance	

<p>a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů - dodržuje zásady hospodárnosti 	<p>Zásady hospodárnosti Práva spotřebitelů Záruční doba, reklamace</p>	
<p>- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše a objasní způsoby zacházení s penězi - vysvětlí princip hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 	<p>Hotovostní peníze Bezhotovostní peníze Hotovostní placení Bezhotovostní placení Debetní a kreditní karty</p>	
<p>- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí funkci bank a ČNB - definuje služby, které banky nabízejí občanům - popíše princip bankovních operací - vysvětlí rozdíl mezi placeným a přijatým úrokem - charakterizuje význam pojištění - uvede nejčastější druhy pojištění 	<p>Banky, služby bank, ČNB Bankovní operace Finanční produkty Pojištění</p>	
<p>- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede způsoby nakládání s volnými prostředky - uvede a porovnává nejčastější způsoby krytí deficitu - objasní pozitiva a negativa úvěrování 	<p>Volné prostředky, spoření Investování, akcie Úvěry, splátkový prodej Leasing, hypotéka</p>	

krytí deficitu			
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- vysvětlí podstatu fungování trhu na příkladu chování kupujících a prodávajících - charakterizuje tržní hospodářství – nabídku a poptávku - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Trh – nabídka, poptávka Cena a její tvorba Inflace	
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- charakterizuje zdroje příjmů státu - uvede oblasti, do kterých stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	Státní rozpočet Sociální politika státu Daně Sociální a zdravotní pojištění DPH, spotřební daně	
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb - uvede příklad dováženého zboží, surovin - interpretuje význam HDP	Dělbá práce HDP Dovoz a vývoz Obchodní bilance	

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žák

Klasifikační řád

I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci i zákonní zástupci dětí byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem Školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
6. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.
7. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
8. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
9. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
10. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

11. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

12. Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

13. Výchovními opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitelka školy nebo třídní učitel.

14. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností.

15. Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin, za dlouhodobou úspěšnou práci nebo za příkladnou reprezentaci školy.

16. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy, za déletrvající úspěšnou práci nebo za účast v různých soutěžích.

17. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

a) **napomenutí třídního učitele** - uděluje třídní učitel za drobné přestupky a opomenutí - např. za opakované zapomínání domácích úkolů a pomůcek na vyučování, za neslušné chování vůči spolužákům, za nevhodné chování v areálu školy, za neplnění povinností služby (tabule, pořádek ve třídě), za neoprávněný pobyt ve škole mimo vyučování, za pozdní neodůvodněný příchod na vyučování (žák zaspal, lze výjimečně omluvit), vyrušování při vyučování,

b) **důtku třídního učitele** - uděluje průběžně třídní učitel za opakované přestupky a opomenutí např. za pokračující soustavné zapomínání domácích úkolů a pomůcek na vyučování i po předchozím opakovaném upozornění ze strany vyučujícího či třídního učitele, za opakované neodůvodněné pozdní příchody na vyučování, za nepřístojné a nevhodné chování, které by mohlo v konečném důsledku ohrozit zdraví žáka a spolužáků, či poškodit vybavení a majetek školy, za záměrné nevhodné chování vůči spolužákům, zaměstnancům školy i ostatním dospělým osobám ve škole, které odporuje zásadám slušného chování, za opakované narušování výuky,

c) **důtku ředitele školy** - uděluje ředitel školy, např. za opakované nepřístojné a nevhodné chování, za způsobení úrazu spolužákovi, za vědomé a záměrné ničení školního majetku, za vulgární urážky spolužáků a pedagogů, za záměrné lhaní při projednávání přestupků, za přepisování známek v ŽK, za neuposlechnutí pokynů učitele při školních akcích, při nichž je třeba dbát na zvýšenou opatrnost a ochranu zdraví (TV, plavecký výcvik, výlet, exkurze, LVVZ, kulturní akce mimo budovu školy, přesun po komunikacích atp.), za neomluvené hodiny v rozsahu 1 - 3 hodin.

18. Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě. V případě nutnosti bude k projednání výchovného opatření svolána mimořádná pedagogická rada.

19. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

20. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

21. Sebehodnocení žáků:

- a) sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků
- b) sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků
- c) chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení, pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, chyba je důležitý prostředek učení
- d) při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál
- e) při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky
- f) známky nejsou jediným zdrojem motivace

II. Stupně hodnocení chování a prospěchu v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

1. Kritéria chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 - velmi dobré,
- 2 - uspokojivé,
- 3 - neuspokojivé.

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel školního řádu během klasifikačního období.

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku a rozumové vyspělosti žáka, k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré) - žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) - chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo řádu školy nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele nebo důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Žák má 4 až 10 neomluvených hodin.

Stupeň 3 (neuspokojivé) - chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým

způsobem výchovně vzdělávací činnosti školy. Zpravidla se přes udělení 2 stupně klasifikace chování dopouští dalších přestupků. Žák má 11 a více neomluvených hodin.

2. Kritéria pro klasifikaci ve vyučovacích předmětech

- 1 - výborný,
- 2 - chvalitebný,
- 3 - dobrý,
- 4 - dostatečný,
- 5 - nedostatečný.

Žáci se klasifikují ve vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje v příslušném předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Stupeň 1 – výborný

Žák:

- ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy a zákonitosti uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi, uvádí věci do souvislostí
- samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů
- myslí logicky správně, v myšlení se projevuje logika a tvořivost
- jeho ústní a písemný projev je přesný a výstižný
- jeho grafický projev je přesný
- výsledky praktických činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky
- pohotově, samostatně využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti, účelně si organizuje práci
- je schopen samostudia

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák:

- ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně
- podle menších podnětů učitele samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů
- myslí logicky a správně
- ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- grafický projev je bez větších nepřesností
- výsledky jeho praktických činností mají drobné nedostatky
- překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele

Stupeň 3 – dobrý

Žák:

- má nepodstatné mezery při osvojování si požadovaných vědomostí a dovedností
- při vykonávaných požadovaných činnostech projevuje nedostatky, které za pomoci učitele a spolužáků koriguje
- při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb
- jeho myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé
- v jeho logice se vyskytují chyby
- v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- v praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele
- výsledky jeho práce mají nedostatky
- vlastní práci organizuje méně účelně

Stupeň 4 – dostatečný

Žák:

- má závažné mezery při osvojování si požadovaných vědomostí a dovedností
- je málo pohotový a má větší nedostatky při provádění požadovaných činností
- v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé
- jeho písemný a ústní projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- při samostatném studiu má velké těžkosti
- závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák:

- má závažné a značné mezery při osvojování si požadovaných vědomostí a dovedností
- nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané poznatky při praktických činnostech
- neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky
- v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- grafický projev má závažné nedostatky
- závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele
- nedovede samostatně studovat
- v činnostech je převážně pasivní

3. V 1. a 2. ročníku je průběžné hodnocení žáků zaznamenáváno do notýsků. Výsledky vzdělávání žáka 3. až 9. ročníku se zapisují do žákovské knížky.

ŽK má žák obalenou, obal je čistý, nepotrhaný, nepopsaný. Úvodní strana je čitelně a úhledně vyplněna, strany „Omluvný list“ evidují všechny nepřítomnosti žáka potvrzené rodiči či lékařem. Třídní učitel kontroluje omluvené hodiny se zápisem v třídní knize. Pokud žák reprezentuje školu, absence se žákovi nepočítají, důvod nepřítomnosti třídní učitel uvede do poznámek.

4. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

5. Při hodnocení žáků na vysvědčení se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a),

a) **prospěl(a) s vyznamenáním** - není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,

b) **prospěl(a)** - není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) **neprospěl(a)** - je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

7. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- pracoval(a) úspěšně,
- pracoval(a).

8. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

9. Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka,

kteří dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. **Opravné zkoušky jsou komisionální.**
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Pravidla pro komisionální přezkoušení na základní škole a pro opravné zkoušky

1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
  - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
  - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení se žákovi vydá nové vysvědčení.
4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Odlíšnosti pro individuální vzdělávání

Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

Odlíšnosti pro zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí

1. Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, a koná zkoušku ve spádové škole, koná ji:
  - a) ve všech ročnicích ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
  - b) v posledních dvou ročnicích prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
  - c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
2. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného ve školním vzdělávacím programu zkoušející školy:
  - a) konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky,
  - b) zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků,
  - c) zkouška je komisionální, komisi jmenuje ředitel zkoušející školy,
  - d) termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná, nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy, není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná,

- e) před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka, pokud toto vysvědčení neobsahuje jednoznačné vyjádření o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku, předloží zástupce žáka potvrzení zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku a jeho překlad do českého jazyka, pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka devátého ročníku na konci školního roku je rozhodný výsledek zkoušky a vyjádření zahraniční školy, že žák úspěšně ukončil devátý ročník základního vzdělávání, v případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu,
- f) výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním, výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu, ředitel zkoušející školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka, po vykonání zkoušek vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení, na vysvědčení žák není hodnocen z chování, na vysvědčení se uvede text "Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona".
- g) v případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení.

IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.
Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.
6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

- 7.** O termínu písemných prací většího rozsahu nad 25 min. informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- 8.** Učitel je povinen vést průběžnou soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- 9.** Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje (třídní učitel zapíše nepřítomnost žáka do poznámek v třídní knize, absence se nepočítá).
- 10.** Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.
- 11.** Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
- 12.** Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
- 13.** Informace o klasifikaci chování a prospěchu jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání, na třídních schůzkách nebo individuálních konzultacích. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
- 14.** V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem (zápisem do ŽK nebo písemným oznámením).
- 15.** Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.
- 16.** Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
  - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
  - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
  - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí.
- 17.** Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských předpisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.
2. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
3. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žák po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7. Klasifikace je provázena vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
10. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a vyhláškou č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

Hodnocení nadaných žáků

Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Evaluace školy

OBLAST EVALUACE Průběh vzdělávání	I. FÁZE EVALUACE SBĚR INFORMACÍ			II. a III. FÁZE EVALUACE ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
	JAK (s pomocí jakých nástrojů) budeme sbírat informace o tom, jak se nám daří cíle naplňovat?	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDY a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
CÍLE které chceme v dané oblasti ve škole dosáhnout				
Oblast - Výsledky vzdělávání žáků				
Porovnávání úrovně vzdělání žáků 9. ročníků v rámci školy i v rámci ČR.	Testy Cermat	1x ročně	určení a proškolení učitelé	Cermat, ředitelka - 1x ročně
Porovnávání úrovně vzdělání žáků 5. ročníků v rámci školy i v rámci ČR.	Testy Cermat	1x ročně	učitelé příslušných předmětů v daném ročníku	Cermat, ředitelka - 1x ročně
Porovnávání úrovně vzdělání žáků 2. - 9. ročníku v Matematice v rámci školy.	Testy Klokan	1x ročně	učitelé matematiky v daném ročníku	pověřený učitel matematiky - 1x ročně
Porovnání úspěšnosti žáků školy v soutěžích a olympiádách.	účast na soutěžích	1x ročně	vysílající učitel, vedoucí předmětových komisí a metodického sdružení	ředitelka - 1x ročně
Zjištění úspěšnosti přijetí na střední školy.	informace o přijetí	1x ročně	výchovný poradce	výchovný poradce - 1x ročně
Vyhodnocení studijních	Evidence - Dm	2x ročně	třídní učitelé	ředitelka - 2x ročně

výsledků v jednotlivých třídách.	vysvědčení			
Zmapování četnosti řešení vzdělávacích a výchovných problémů.	zápisy z jednání s rodiči	průběžně	třídní učitelé, výchovný poradce, preventistka sociálně patologických jevů	ředitelka - aktuálně dle situace
Podmínky ke vzdělávání				
Zajištění odborné pomoci ÚP při profesní orientaci žáků.	dotazník, rozhovor se žáky	1x v 8. ročníku 1x v 9. ročníku	třídní učitel, výchovný poradce	výchovný poradce, 2x ročně
Zjištění počtu sledovaných žáků v PPP.	evidence vyšetřovaných žáků	průběžně	třídní učitelé, výchovný poradce	výchovný poradce a ředitelka - 4x ročně
Mimoškolní aktivity				
Vyhodnocení četnosti zapojení se žáků do mimoškolních aktivit.	evidence, seznamy	při každé schůzce	vedoucí kroužků	zástupce ředitelky - 2x ročně
Zmapování spolupráce s MěÚ, se společenskými organizacemi.	seznam společných akcí	po každé společné akci	učitel organizátor	pedagogický sbor , 1x ročně
Zjišťování školního klimatu.	dotazník pro rodiče	1x za dva roky	třídní učitelé	ředitelka, 1x za dva roky
Zjišťování školního klimatu.	dotazník pro žáky	1x ročně	preventistka sociálně patologických jevů	preventistka sociálně patologických jevů, 1x ročně
Řízení školy, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků				
Vyhodnocení školní práce za dané období.	Výroční zpráva	1x ročně	ředitelka školy	zřizovatel, Školská rada - 1x ročně, ČŠI - četnost nelze ovlivnit

Zmapování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.	účast na DVPP, přehledy a seznamy školení	dle nabídky	pedagogičtí pracovníci předmětové komise a metodické sdružení	ředitelka školy - 4 x ročně
Řízení školy - ekonomika a odborné oblasti				
Zmapování hospodaření s finančními prostředky.	Zpráva o hospodaření školy, rozborů výkazů, plnění rozpočtů a závazných ukazatelů	4x ročně	ekonomka školy, ředitelka školy	zřizovatel, MŠMT
Zjišťování BOZP a PO na škole.	kontroly BOZP, PO, zdravotní způsobilost, kontroly školního stravování, revizní zprávy odborných firem a kontrolorů	průběžně	vedoucí pracovníci úseků, ředitelka školy	zřizovatel, OHES, Hasičský sbor, ČŠI, SIBP
Prezentace školy				
Informovanost rodičů a širší veřejnosti o dění ve škole.	sledovanost webových stránek školy, veřejná deska, čtvrtletník - Posel svazku obcí Haberska	průběžně	učitel informatiky, pověřený učitel	vedení školy, 4x ročně
Vyhodnocení úspěchů žáků školy.	evidence akcí, výsledky	průběžně	pověřený učitel	vedení školy kronikář předmětová komise metodické sdružení
Zjištění účasti na akcích pro rodiče a žáky školy.	prezenční listiny (Kniha návštěv)	po každé akci	pověřený učitel, popřípadě žák školy	vedení školy

Příloha č. 1 ŠVP pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Habry

Příloha č. 2 ŠVP pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Habry

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Učební plán

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Literárně - jazyková praktika - 9. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Konverzace v Anglickém jazyce - 7. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Konverzace v Anglickém jazyce - 8. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Konverzace v Anglickém jazyce - 9. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Matematická praktika - 9. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Cvičení z informatiky - 8. - 9. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Dějepisná praktika - 6. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Zeměpisná praktika - 7. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Tady jsem doma - 8. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Přírodopisná praktika - 7. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Přírodopisná praktika - 8. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Fyzikální praktika - 6. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Fyzikální praktika - 7. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Sportovní hry - 6. - 9. ročník

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Vedení domácnosti - 6. - 9. ročník

Příloha č. 3 ŠVP pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Habry

Charakteristika a vzdělávací obsah volitelného předmětu Finanční gramotnost

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Matematická praktika - 8. ročník